

თბილისის ჰუმანიტარული სასწავლო უნივერსიტეტი

საგანმანათლებლო პროგრამების კატალოგი

სამართლის, ბიზნესის, ჰუმანიტარულ და სოციალურ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

სამართალი

პროგრამის დასახელება: სამართალი

სწავლების ენა: ქართული

აკადემიური ხარისხი: სამართლის ბაკალავრი

პროგრამის მოცულობა კრედიტებითა და საათებით: 240 ECTS კრედიტი.

სწავლების საფეხური: ბაკალავრიატი

პროგრამის ხელმძღვანელი: კახი ყურაშვილი

პროგრამის დამტკიცების დამტკიცებულის: თჰუ აკადემიური საბჭოს 2013 წლის 26 ოქტომბრის N5/2013 გადაწყვეტილებით, თჰუ რექტორის 2013 წლის 26 ოქტომბრის N97/07 ბრძანებით; მოდიფიცირებულია: თჰუ აკადემიური საბჭოს 2025 წლის 16 სექტემბრის N15 გადაწყვეტილებით

1. საგანმანათლებლო პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა:

სამართლის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე სწავლის უფლება აქვს საქართველოში გაცემული სრული ზოგადი განათლების დამადასტურებელი დოკუმენტის ან მასთან გათანაბრებული დოკუმენტის მქონე პირს ერთიანი ეროვნული გამოცდების შედეგების საფუძველზე, რომელსაც აკადემიურ პროგრამაზე ჩარიცხვისათვის სავალდებულო საგნად ჩაბარული აქვს ინგლისური ენა. ამასთან, სამართლის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე სწავლის გასაგრძელებლად აბიტურიენტისთვის მესამე სავალდებულო-არჩევით საგნად განსაზღვრულია გამოცდა ისტორიაში ან სამოქალაქო განათლებაში. ერთიანი ეროვნული გამოცდების გავლის გარეშე, სამართლის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე აბიტურიენტთა ჩარიცხვა ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ წესით. სამართლის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე მობილობის წესით ჩარიცხვა შესაძლებელია წელიწადში ორჯერ, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ დადგენილ ვადებში, სავალდებულო პროცედურებისა და უნივერსიტეტის მიერ დადგენილი წესების დაცვით.

სამართლის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე ჩარიცხვა ან გადმოყვანის წესით ჩარიცხვა უცხო ქვეყნის ავტორიზებული უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებიდან ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით;

2. პროგრამის მიზნები

სამართლის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანია სტუდენტს:

- შესძინოს ფართო და სიღრმისეული ცოდნა სამართლის არსის, სისტემის, ძირითადი პრინციპების, სამართლებრივი სისტემების, ეროვნული სამართლის სისტემის ძირითადი თავისებურებების, ქართული სამართლის ისტორიული წყაროების, იურისტის (მოსამართლის, ადვოკატის, პროკურორის, ნოტარიუსის) საქმიანობის ეთიკური პრინციპების, ამ პროფესიების წარმომადგენლების სამსახურებრივი და არასამსახურებრივი საქმიანობის მორალური სტანდარტების, ასევე სიღრმისეული ცოდნა კერძო, სისხლის და საჯარო სამართლის სფეროების ძირითადი თეორიების, პრინციპებისა და მოწესრიგების თავისებურებების შესახებ;
- გამოუმუშავოს საჯარო, კერძო, სისხლის და საერთაშორისო სამართლის სფეროში არსებული რთული და გაუთვალისწინებელი პრობლემების ანალიზის, მათი გადაწყვეტის შესაბამისი მიდგომების განვითარების, ასევე საკუთარი სამართლებრივი დასკვნების თაობაზე იურიდიული ტერმინოლოგიის გამოყენებით ზეპირი და წერიტი ფორმით კომუნიკაციის უნარი;
- გამოუმუშავოს იურიდიული ხასიათის დოკუმენტების, მათ შორის, სამოქალაქო და ადმინისტრაციული ხელშეკრულებების, საპროცესო და სამართალშეფარდებითი აქტების, ასევე წინასწარ განსაზღვრული მითითებების შესაბამისად საჯარო, კერძო, სისხლის და საერთაშორისო სამართლის სფეროში კვლევითი და პრაქტიკული ხასიათის პროექტების შემუშავების უნარი;
- გამოუმუშავოს დავის გადაწყვეტის სტრატეგიისა და ტაქტიკის, იურიდიული ხასიათის დოკუმენტების, ასევე წინასწარ განსაზღვრული მითითებების შესაბამისად კერძო, სისხლის და საჯარო სამართლის სფეროში კვლევითი და პრაქტიკული ხასიათის პროექტების შემუშავების უნარი;
- გამოუმუშავოს იურისტის ეთიკური და პროფესიული ქცევის ნორმების ფარგლებში მოქმედების, ასევე შესაბამისი სამართალწარმოების პროცესში სამართლებრივი ღირებულებების გათვალისწინებით მოქმედების უნარი;
- გამოუმუშავოს ქართულ ან/და ინგლისურ ენებზე საჭირო ინფორმაციის, მათ შორის საკანონმდებლო ცვლილებების, სასამართლო პრაქტიკის, მეცნიერების სიახლეების მოძიების, გამორჩევის და საკუთარი ცოდნის მუდმივად განახლების უნარი.

3. პროგრამის სწავლის შედეგები

სამართლის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის დასრულების შემდეგ სტუდენტი:

ცოდნა და გაცნობიერება:

1. აღწერს:

- სამართლის არსს, სამართლის ნიშნებს, სამართლის ფუნქციებს, სამართლებრივი მოწესრიგების მეთოდებსა და სტადიებს, სამართლის ფუნდამენტურ პრინციპებს, განმარტების მეთოდებს, სამართლის ნორმის სახეებს, ქართული სამართლის სისტემის ძირითად თავისებურებებს, პრინციპებსა და ინსტიტუტებს, სამართლებრივი ურთიერთობის ელემენტებს, სამართლის ნორმის შეფარდების სტადიებს, ქართული სამართლის ისტორიულ წყაროებს, ძველი ქართული სამართლის დარგებსა და ინსტიტუტებს, ძველი ქართული სამართლის ფუნდამენტურ პრინციპებსა და სამართალგანვითარების ტენდენციებს, ასევე რომის სამართლის ძირითად ინსტიტუტებსა და კატეგორიებს;
- სახელმწიფო მოწყობისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის, მათ შორის საქართველოს სახელმწიფო ხელისუფლებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის გამიჯვნისა და ურთიერთმიმართების საკითხებს, კონსტიტუციური სამართალწარმოების თავისებურებებს, ადამიანის ძირითად უფლებებსა და თავისუფლებებს, საერთაშორისო საჯარო სამართლის ძირითად პრინციპებს, საერთაშორისო საჯარო სამართლის
ინსტიტუტებს, ადმინისტრაციული სამართლის არსსა და პრინციპებს, საჯარო მმართველობის არსს, ფუნქციებს, საჯარო მმართველობის ორგანიზაციული მოწყობის ფორმებს, ადმინისტრაციული წარმოების სახეებსა და ადმინისტრაციული ორგანოების საქმიანობის ფორმებს, ასევე ადმინისტრაციული სამართალწარმოების ძირითად პრინციპებს, სტადიებსა და სასამართლოში ადმინისტრაციული საქმის განხილვის თავისებურებებს;
- კერძო სამართლის სისტემას, მიზნებს, ამოცანებს, სამოქალაქო სამართლის წყაროებს, უმნიშვნელოვანეს ცივილისტურ კატეგორიებს, ცნებებსა და პრინციპებს, სანივთო სამართლის სისტემას და პრინციპებს, სახელშეკრულებო და კანონისმიერ ვალდებულებით ურთიერთობებს, საოჯახო და მემკვიდრეობით სამართლებრივ ურთიერთობებს, შრომის სამართლის ძირითად პრინციპებს, სამეწარმეო სამართლის პრინციპებს, ასევე სამოქალაქო სამართალწარმოების ძირითად პრინციპებს, სტადიებსა და სასამართლოში სამოქალაქო საქმის განხილვის თავისებურებებს;
- დანაშაულის არსს, სახეებს, სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის თავისებურებებს, ასევე სისხლის სამართალწარმოების ძირითად პრინციპებს, სტადიებსა და სასამართლოში სისხლის სამართლის საქმის განხილვის თავისებურებებს;
- საერთაშორისო საჯარო სამართლის სისტემას, ძირითად პრინციპებს, ინსტიტუტებს; განსაზღვრავს საერთაშორისოსამართლებრივი პასუხისმგებლობების მექანიზმებს, საერთაშორისო და ეროვნული სამართლის თანაფარდობის საკითხებს, ევროკავშირის სამართლის ძირითად პრინციპებს, სისტემას, წყაროებს, ევროკავშირის ძირითადი ინსტიტუტების ფუნქციებს; იურისტის (მოსამართლის, ადვოკატის, პროკურორის, ნოტარიუსის) საქმიანობის ეთიკურ პრინციპებს, ასევე ამ პროფესიების

წარმომადგენლების სამსახურებრივი და არასამსახურებრივი საქმიანობის მორალურ სტანდარტებს.

უნარები:

- ამოიცნობს სამართლის სფეროში არსებულ რთულ და გაუთვალისწინებელ პრობლემებს და სტანდარტული ან/და ზოგიერთი უახლესი მეთოდების გამოყენებით შეიმუშავებს მათი გადაწყვეტის შესაბამის გზებს. აანალიზებს სამართლის ნორმებს, წყაროებს, მეთოდებს საქმის ფაქტობრივი გარემოებების დადგენის, მათი შეფასების, სამართლებრივ დავაში პოზიციების დასაბუთების, კონკრეტული იურიდიული მოქმედებების განხორციელებისა და სხვა იურიდიული ამოცანის გადაწყვეტის მიზნით; ადგენს სამართლებრივი დოკუმენტების, მათ შორის, სამოქალაქო და ადმინისტრაციული ხელშეკრულებების, სამართალშეფარდებითი აქტების, საპროცესო დოკუმენტების, ინდივიდუალური და ნორმატიული ადმინისტრაციული აქტების პროექტებს; შეიმუშავებს კვლევითი ან პრაქტიკული ხასიათის პროექტებს, წინასწარ განსაზღვრული მითითებების შესაბამისად
- შეიმუშავებს დავის გადაწყვეტის სტრატეგიასა და ტაქტიკას, დავის გადაწყვეტის კანონიერი საშუალებებისა და ეთიკის ნორმების გათვალისწინებით;
- მსჯელობს საკუთარი იდეების, არსებული სამართლებრივი პრობლემებისა და მათი გადაჭრის გზების შესახებ სპეციალისტებთან და არასპეციალისტებთან ზეპირი და წერიტი ფორმით, შესაბამისი საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების გამოყენებით;
- მოიძიებს და გამოარჩევს საჭირო ინფორმაციას, მათ შორის, ეროვნული და საერთაშორისო სამართლის წყაროებს, საკანონმდებლო ცვლილებებს, სასამართლო პრაქტიკას, სამეცნიერო სიახლეებს, ელექტრონული საბიბლიოთეკო სისტემებისა და სხვა მონაცემთა ბაზების, ძირითადი სამართლებრივი საინფორმაციო სისტემების მეშვეობით;

პასუხისმგებლობა და ავტონომიურობა:

- ცნობს იურისტის ეთიკური სტანდარტების საჭიროებას, მოქმედებს იურისტის ეთიკური და პროფესიული ქცევის ნორმების ფარგლებში, პატივს სცემს ადამიანის უფლებებს, მონაწილეობს შესაბამისი სამართალწარმოების პროცესში სამართლებრივი ღირებულებების გათვალისწინებით;
- წარმართავს საკუთარი და სხვების განვითარებაზე ორიენტირებულ საქმიანობას, ინდივიდუალური და გუნდური მუშაობის ძირითადი პრინციპების დაცვით. ავლენს საკუთარი ცოდნის მუდმივად განახლების უნარს, „მთელი ცხოვრების განმავლობაშიწავლის“ პრინციპის დაცვით.

4. დასაქმების სფეროები და სწავლის გაგრძელების შესაძლებლობები

სამართლის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის კურსდამთავრებულს შესაძლებლობა ექნება იმუშავოს ნებისმიერ იმ თანამდებობაზე სადაც მოითხოვება სამართლის ბაკალავრის აკადემიური ხარისხი და არ არის აუცილებელი სახელმწიფო

სასერტიფიკაციო გამოცდის ჩაბარება ან/და საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული დამატებითი წინაპირობები.

სამართლის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის კურსდამთავრებული იურიდიული საქმიანობის განსახორციელებლად შეიძლება დასაქმდეს:

- საკანონმდებლო და აღმასრულებელი ხელისუფლების ორგანოებში;
- სასამართლო ორგანოებში;
- სამართალდამცავ და სხვა მაკონტროლებელ ორგანოებში;
- საჯარო დაწესებულებებში, მათ შორის საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებში;
- კერძო სამართლის იურიდიულ პირებში;
- არასამეწარმეო (არაკომერციულ) იურიდიულ პირებში, მათ შორის საერთაშორისო და უფლებადამცავ ორგანიზაციებში.

სამართლის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის კურსდამთავრებულს შეუძლია განახორციელოს საადვოკატო, სანოტარო ან საარბიტრაჟო საქმიანობა, მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

სამართლის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის კურსდამთავრებული უფლება აქვს სწავლა განაგრძოს საქართველოს ან სხვა ქვეყნების უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში სამართლის მიმართულების სამაგისტრო პროგრამაზე, რომელიც ორიენტირებულია შემდგომი დონის სპეციალისტისა და მკვლევარის მომზადებაზე.

კურსდამთავრებულს ასევე შეუძლია სწავლა გააგრძელოს ნებისმიერი მიმართულების სამაგისტრო პროგრამაზე, თუ ამ პროგრამაზე მიღების წინაპირობა არ არის შეზღუდული სხვა სპეციალობის ბაკალავრის აკადემიური ხარისხით.

5. სწავლა-სწავლების მეთოდები

სამართლის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამით გათვალისწინებული თითოეული სასწავლო კურსის სილაბუსი ითვალისწინებს სასწავლო კურსის მიზნის მისაღწევ გზებს (მეთოდებს), რაც სტუდენტზე ორიენტირებული სწავლების პრინციპებს ეფუძნება. თითოეული სასწავლო კურსის სილაბუსით გათვალისწინებული სწავლება-სწავლის მეთოდები ორიენტირებულია არა მხოლოდ ცოდნის მიღებაზე, არამედ უნარ-ჩვევების გამომუშავებაზე.

სამართლის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის სასწავლო კურსები მოიცავს თემატიკის შესაბამისი სპეციფიკის სწავლა-სწავლების მეთოდებს. საგანმანათლებლო

პროგრამის თითოეული სასწავლო კურსის სილაბუსში ასახული სწავლება-სწავლის მეთოდები შეესაბამება ბაკალავრიატის საფეხურს და თითოეული სასწავლო კურსის მიზნებსა და შინაარსს. სწავლება-სწავლის მეთოდები, სასწავლო კურსის სპეციფიკიდან გამომდინარე, უზრუნველყოფს სასწავლო კურსის სილაბუსით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების მიღწევას, ხოლო არსებული სწავლების მეთოდების ერთობლიობა - პროგრამით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების მიღწევას.

სწავლების მეთოდების შერჩევისას გაითვალისწინება სასწავლო კურსის მიზანი და სავარაუდო შედეგი - რა უნდა იცოდეს და რისი გაკეთება შეძლოს სტუდენტმა. საგანმანათლებლო პროგრამის სასწავლო კომპონენტის განსახორციელებლად გამოიყენება სწავლება-სწავლის ისეთი მეთოდები, როგორცაა ლექცია, სამუშაო ჯგუფში მუშაობა, სემინარი, ელექტრონული სწავლება, პრაქტიკული მუშაობა და სხვა. სასწავლო კურსის სილაბუსებით გათვალისწინებული სწავლება-სწავლის მეთოდები ხელს უწყობს კონკრეტული მასალის ათვისებას და ავითარებს სტუდენტის ტრანსფერულ უნარებს.

ამასთან, წავლება-სწავლის მეთოდი შეიძლება მოიცავდეს შესაბამის აქტივობებს: დისკუსია/დებატები, თანამშრომლობითი (collaborative) სწავლება, ჯგუფური (collaborative) მუშაობა, დემონსტრირება, ახსნა-განმარტება, ვერბალური ანუ ზეპირსიტყვიერება, დედუქცია, ინდუქცია, ანალიზი, გონებრივი იერიში, შემთხვევების ანალიზი (Case study), პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლება (PBL) და სხვა. სწავლება-სწავლის პროცესში გამოყენებული აქტივობები ერთმანეთს ავსებენ და ერთმანეთში გადადიან. პროგრამის განმახორციელებელი აკადემიური და მოწვეული პერსონალი შესაძლოა იყენებდეს ზემოთჩამოთვლილ ერთ ან რამდენიმე აქტივობას ან ნებისმიერ სხვა აქტივობას კონკრეტული სასწავლო ამოცანიდან გამომდინარე.

6. შეფასების სისტემა

სტუდენტის სწავლის შედეგის მიღწევის დონის შეფასება სამართლის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის სასწავლო კომპონენტში მოიცავს შუალედურ (ერთჯერადი ან მრავალჯერადი) და დასკვნით შეფასებას, რომელთა ჯამი წარმოადგენს საბოლოო შეფასებას (100 ქულა).

შუალედური და დასკვნითი შეფასება (შეფასების კომპონენტები) მოიცავს შეფასების მეთოდებს ანუ სწავლის შედეგების მიღწევის შესაფასებლად გამოსაყენებელ საშუალებას/საშუალებებს (ზეპირი/წერიტი გამოცდა/გამოკითხვა, პროექტი, ტესტი, ესსე, დემონსტრირება, პრეზენტაცია, დისკუსია, პრაქტიკული/თეორიული დავალების შესრულება, სამუშაო ჯგუფში მუშაობა, დისკუსიაში მონაწილეობა, კაზუსის ამოხსნა, იმიტირებულ პროცესში მონაწილეობა და სხვ). შეფასების მეთოდის საზომი ერთეულია შეფასების კრიტერიუმი, რითაც დგინდება სწავლის შედეგების მიღწევის დონე.

შეფასების თითოეულ კომპონენტს შეფასების საერთო ქულიდან (100 ქულა) განესაზღვრება რაოდენობრივი მაჩვენებელი (გამოსახული პროცენტებში ან ქულებში) საბოლოო შეფასებაში, რაც აისახება კონკრეტული სასწავლო კურსის სილაბუსში და ეცნობება სტუდენტს სასწავლო სემესტრის დასაწყისში.

შეფასების თითოეულ კომპონენტში განისაზღვრება მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი. სასწავლო აქტივობები (სამუშაო ჯგუფში მუშაობა, პრეზენტაცია, დებატებში, დისკუსიაში მონაწილეობა, წერითი და ზეპირი დავალებების შესრულება და სხვ.) - მინიმუმ 24 ქულა ; შუალედური გამოცდა : - მინიმუმ 11 ქულა ; დასკვნითი შეფასების მინიმალური კომპეტენციის ზღვრის ხვედრითი წილი არ უნდა აღემატებოდეს დასკვნითი შეფასების 60%-ს.

დაუშვებელია კრედიტის მინიჭება შეფასების მხოლოდ ერთი კომპონენტის (შუალედური ან დასკვნითი შეფასება) გამოყენებით. სტუდენტს კრედიტი ენიჭება თითოეულ შეფასების კომპონენტში განსაზღვრული მინიმალური კომპეტენციის ზღვრების გადალახვისა და ერთ-ერთი დადებითი შეფასების მიღების შემთხვევაში.

საგანმანათლებლო პროგრამის სასწავლო კომპონენტების სწავლის შედეგების მიღწევის შეფასება სრულდება იმავე სემესტრში, რომელშიც იგი ხორციელდებოდა.

შეფასების სისტემა უშვებს:

ხუთი სახის დადებით შეფასებას:

(A) ფრიადი – 91-100 ქულა;

(B) ძალიან კარგი – 81-90 ქულა;

(C) კარგი – 71-80 ქულა;

(D) დამაკმაყოფილებელი – 61-70 ქულა;

(E) საკმარისი – 51-60 ქულა. ორი სახის უარყოფით შეფასებას:

(FX) ვერ ჩააბარა – 41-50 ქულა, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტს ჩასაბარებლად მეტი მუშაობა სჭირდება და ეძლევა დამოუკიდებელი მუშაობით დამატებით გამოცდაზე ერთხელ გასვლის უფლება;

(F) ჩაიჭრა – 40 ქულა და ნაკლები, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტის მიერ ჩატარებული სამუშაო არ არის საკმარისი და მას სასწავლო კურსი/საგანი ახლიდან აქვს შესასწავლი.

საგანმანათლებლო პროგრამის სასწავლო კომპონენტში FX-ის მიღების შემთხვევაში, ინიშნება დამატებითი გამოცდა დასკვნითი გამოცდის შედეგების გამოცხადებიდან არანაკლებ 5 დღეში. სტუდენტის მიერ დამატებით გამოცდაზე მიღებულ შეფასებას არ ემატება დასკვნით შეფასებაში მიღებული ქულათა რაოდენობა. დამატებით გამოცდაზე მიღებული შეფასება არის დასკვნითი შეფასება და აისახება საგანმანათლებლო პროგრამის სასწავლო კომპონენტის საბოლოო შეფასებაში.

ბიზნესის ადმინისტრირება

პროგრამის დასახელება: ბიზნესის ადმინისტრირება

სწავლების ენა: ქართული

აკადემიური ხარისხი: ბიზნესის ადმინისტრირების ბაკალავრი

პროგრამის მოცულობა კრედიტებითა და საათებით: 240 ECTS კრედიტი.

სწავლების საფეხური: ბაკალავრიატი

პროგრამის ხელმძღვანელი: ნონა გელიტაშვილი

პროგრამის დამტკიცების თარიღი: აკადემიური საბჭოს მიერ N2/2021, 2021 წლის 15 თებერვალს თჰუ აკადემიური საბჭოს 2025 წლის 10 მარტის N03 გადაწყვეტილებით თჰუ აკადემიური საბჭოს 2025 წლის 16 სექტემბრის N15 გადაწყვეტილებით

1. საგანმანათლებლო პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა:

- თბილისის ჰუმანიტარული სასწავლო უნივერსიტეტის ეკონომიკის, ბიზნესისა და მართვის ფაკულტეტის „ბიზნესის ადმინისტრირების“ საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის სტუდენტი შეიძლება გახდეს სრული ზოგადი განათლების მქონე პირი, რომელსაც გააჩნია სახელმწიფოს მიერ დადასტურებული შესაბამისი დოკუმენტი (ატესტატი) ან მასთან გათანაბრებული დოკუმენტი, და ერთიანი ეროვნული გამოცდების შედეგების საფუძველზე; საგანმანათლებლო პროგრამაზე ჩარიცხვის მიზნით აბიტურიენტი არჩევითი საგნებიდან აბარებს ისტორიას ან მათემატიკას.
- უცხო ქვეყნისა და საქართველოს მოქალაქეებს, „ბიზნესის ადმინისტრირების“ საბაკალავრო პროგრამაზე სწავლის უფლება აქვთ ერთიანი ეროვნული გამოცდების გავლის გარეშე, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესითა და შემთხვევებში.
- თბილისის ჰუმანიტარული სასწავლო უნივერსიტეტის ეკონომიკის, ბიზნესისა და მართვის ფაკულტეტის „ბიზნესის ადმინისტრირების“ საბაკალავრო პროგრამაზე სწავლის უფლება აქვთ საქართველოს კანონმდებლობით, მათ შორის საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების

მინისტრის 2010 წლის 4 თებერვლის N10/ნ ბრძანების საფუძველზე, ასევე შიდა საუნივერსიტეტო მარეგულირებელი დოკუმენტების შესაბამისად, თბილისის ჰუმანიტარულ სასწავლო უნივერსიტეტში მობილობის წესით გადმოსულ შესაბამის სტუდენტებს.

- „ბიზნესის ადმინისტრირების“ საბაკალავრო პროგრამაზე მიღების წინაპირობები გამჭვირვალეა და უზრუნველყოფს შესაბამისი ცოდნის, უნარებისა და ღირებულებების მქონე პირთა პროგრამაში ჩართვას, რაც ემსახურება სტუდენტის მიერ ამ პროგრამით განსაზღვრული სწავლის შედეგების მიღწევას.

2. პროგრამის მიზნები

ბიზნესის ადმინისტრირების საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანია:

1. მოამზადოს კონკურენტუნარიანი (შრომის ბაზრის მოთხოვნების გათვალისწინებით) მაღალ კვალიფიციური კადრები ბიზნეს ადმინისტრირების (მარკეტინგი, მენეჯმენტი, ფინანსები) სფეროს ფართო თეორიული ცოდნით;
2. აღჭურვოს სტუდენტები ამ სფეროსთან დაკავშირებული დაგეგმვის, ორგანიზების, განხორციელებისა და კონტროლისათვის საჭირო პრაქტიკული უნარებით, რაც უზრუნველყოფს კომპლექსურ ბიზნეს გარემოში ეთიკის პრინციპების დაცვით სწორი გადაწყვეტილების მიღებას;
3. სტუდენტებს გამოუმუშავოს ანალიტიკური, შემოქმედებითი, კრიტიკული აზროვნების, გადაწყვეტილების მიღების, მონაცემების შეგროვების, დამუშავების, სანდო და რელევანტური დასკვნების გაკეთების, ეფექტური ზეპირი და წერილობითი კომუნიკაციის უნარი.

3. პროგრამის სწავლის შედეგები

I. ცოდნა გაცნობიერება

- 1.1 აღწერს მარკეტინგის, ფინანსების, მენეჯმენტის ძირითად თეორიებს, მოდელებს, კონცეფციებს, ფუნქციებს, პრინციპებს, ინსტრუმენტებს და მათ მნიშვნელობას ორგანიზაციის მართვის პროცესში და განსაზღვრავს ინფორმაციული ტექნოლოგიების მნიშვნელობას და კორპორაციული პასუხისმგებლობის როლს ორგანიზაციაში;
- 1.2 განიხილავს მუდმივად ცვალებად ბიზნესის შიდა და გარე გარემოში ეფექტიანი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით ინფორმაციის შეგროვების, დამუშავების, შეფასებისა და ანალიზის მნიშვნელობას;

II. უნარები

- 2.1 ბიზნეს გარემოს ანალიზის საფუძველზე, ახდენს კომპანიის სტრატეგიული გეგმის შემუშავების პროცესის ეფექტურ ორგანიზებას, ახდენს ბიზნესის დაწყების მიზნით

ბიზნეს იდეების იდენტიფიცირებას, საუკეთესო იდეის შერჩევას და შეიმუშავებს მისი კომერციალიზაციის მიზნით სათანადო ბიზნეს გეგმას;

2.2 გეგმავს ბიზნესის ცალკეული სტრატეგიული ერთეულებისათვის მარკეტინგული სტრატეგიის და მარკეტინგული კომპლექსის ელემენტებს და ახდენს მათი განხორციელების ღონისძიებების ორგანიზებას; აფასებს მომხარებლის ქცევაზე მოქმედ ფაქტორებსა და ყიდვის შესახებ გადაწყვეტილების მიღების პროცესს;

2.3 აფასებს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას ფინანსური ანგარიშგებების და მაჩვენებლების ანალიზისა და პროგნოზირების მეთოდების გამოყენებით;

2.4 აფასებს ფინანსური სისტემის კომპონენტებს, ფულისა და კაპიტალის ბაზრის ქცევას, საპროცენტო განაკვეთსა და გაცვლით კურსზე მოქმედ ფაქტორებს, აანალიზებს რისკსა და ფასიან ქაღალდებზე მოსალოდნელ შემოსავალს შორის კავშირს.

2.5 ახდენს ბიზნესის პრობლემების იდენტიფიკაციას და მათი გადაჭრის მიზნით აგროვებს, აანალიზებს და ამუშევებს საჭირო მონაცემებს და ახდენს მიღებული შედეგების ინტერპრეტირებას;

III. პასუხისმგებლობა და ავტონომიურობა

3.1 მუდმივად ცვალებად სამუშაო გარემოში პროფესიული საქმისადმი პასუხისმგებლობით მოკიდება, პროფესიული განვითარების მიზნით გეგმის შეიმუშავება და დამოუკიდებლად მისი განხორციელება.

4. დასაქმების სფეროები და სწავლის გაგრძელების შესაძლებლობები

„ბიზნესის ადმინისტრირების“ საბაკალავრო პროგრამის კურსდამთავრებულებმა შეიძლება დაიკავონ პოზიციები კერძო ან საჯარო სექტორის ეკონომიკური საქმიანობის სხვადასხვა მიმართულებით, მართვის საშუალო ან საწყის დონეზე. კერძოდ, კურსდამთავრებულს შესაძლებლობა ექნება, დასაქმდეს სხვადასხვა ფუნქციონალური სფეროს მენეჯმენტში:

- კერძო სექტორში, როგორც სამეწარმეო ისე არასამეწარმეო (არაკომერციულ) იურიდიულ პირებში;
- საჯარო დაწესებულებებში, მათ შორის საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებში, სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებსა და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებში;
- საერთაშორისო ორგანიზაციებში;
- არასამთავრობო დაწესებულებებში, მათ შორის, საქველმოქმედო ორგანიზაციებსა თუ ფონდებში;
- განახორციელოს კერძო ბიზნესი და სხვა ისეთი საქმიანობა, სადაც საჭიროა ბიზნესის ადმინისტრირების ცოდნა, და არ მოეთხოვებათ მაგისტრის აკადემიური ხარისხი.

„ბიზნესის ადმინისტრირების“ საბაკალავრო პროგრამის კურსდამთავრებულს შეუძლია, სწავლა განაგრძოს ბიზნესის ადმინისტრირების მიმართულების სამაგისტრო საგანმანათლებლო

პროგრამით ან/და სპეციალობის შეცვლის მიზნით – სხვა მიმართულების სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამით.

5. სწავლა-სწავლების მეთოდები

"ბიზნესის ადმინისტრირების" საბაკალავრო პროგრამით სწავლების პროცესში, სწავლების შედეგების მისაღწევად, სხვადასხვა სასწავლო კურსის სპეციფიკიდან გამომდინარე, გამოყენებულია სწავლისა და სწავლების სხვადასხვა მეთოდები, ან ხდება მათი კომბინირებული გამოყენება. საბაკალავრო პროგრამის რეალიზაციისას სწავლების შედეგების მისაღწევად ადეკვატური მეთოდების შერჩევა ხორციელდება, დინამიურად - სწავლის შედეგების, სასწავლო დისციპლინის სპეციფიკისა და პროგრამის განხორციელებაში ჩართული აკადემიური პერსონალის აკადემიური თავისუფლების პრინციპის გათვალისწინებით. ზოგადად, რეკომენდირებულია კლასიკური ლექციის ფორმატში მაღალი ინტერაქტიულობის მქონე მეთოდების ინტეგრაცია. ცალკეული კომპეტენციის გამომუშავებისას უნდა გამოიყენებოდეს სამუშაო ჯგუფში მუშაობა, პროექტის შემუშავება, პრეზენტაცია, საშინაო დავალება და დამოუკიდებელი მუშაობის სხვა ანალოგიური ფორმები; ასევე, პრაქტიკული კომპონენტი და საბაკალავრო ნაშრომის შესრულება.

"ბიზნესის ადმინისტრირების" საბაკალავრო პროგრამის რეალიზაციისას გამოყენებული სწავლების შედეგების მიღწევის მეთოდები სტუდენტში უნდა ახდენდნენ შემეცნებითი საქმიანობის განვითარებასა და სტიმულირებას. სწავლების მეთოდები ისე უნდა შეირჩეს, რომ გამოიწვიოს სტუდენტის დაინტერესება შესასწავლი თემით, შემოქმედებითად აქტიური და დამოუკიდებელი გახადოს იგი ცოდნის მარაგის დაგროვების პროცესში.

ლექცია, შემოქმედებითი პროცესია, რომელშიც ერთდროულად მონაწილეობენ ლექტორი და სტუდენტი. ლექციის ძირითადი მიზანია შესასწავლი თემის არსის გაგება, რაც გულისხმობს მიწოდებული მასალის შემოქმედებით და აქტიურ აღქმას. ამასთან, ყურადღება უნდა მიექცეს მასალის ძირითად დებულებებს, განმარტებებს, აღნიშვნებს, დაშვებებს. საჭიროა მთავარი საკითხების, ფაქტებისა და იდეების კრიტიკული ანალიზი. ლექცია უნდა უზრუნველყოფდეს შესასწავლი საგნის ძირითადი დებულებების მეცნიერულ და ლოგიკურად თანმიმდევრულ შეცნობას ზედმეტი დეტალებით გადატვირთვის გარეშე.

სამუშაო ჯგუფში მუშაობის დანიშნულებაა სტუდენტებს მიეცეს ლექციაზე მოსმენილი თემების გაღრმავების საშუალება. წამყვანი ლექტორის მითითებით სტუდენტი ან სტუდენტთა ჯგუფი მოიძიებს და ამუშავებს დამატებით ინფორმაციას, ამზადებს პრეზენტაციას, წერს ესეს და სხვ. მოისმინება მოხსენებები, იმართება დისკუსია, კეთდება დასკვნები. სამუშაო ჯგუფის ხელმძღვანელი ლექტორი კოორდინაციას უწევს ამ პროცესების მიზანმიმართულად წარმართვას.

პრაქტიკული მეცადინეობის დანიშნულებაა კონკრეტული პრაქტიკული ამოცანების გადაწყვეტის პროცესში თეორიული მასალის გამოყენების უნარის ფორმირება, რაც თავის მხრივ თეორიული მასალის დამოუკიდებლად გამოყენების ჩვევის გამომუშავების საფუძველია. პრაქტიკული მეცადინეობის ხელმძღვანელმა ყურადღება უნდა გაამახვილოს ამოცანათა და სავარჯიშოთა გადაწყვეტის მეთოდიკაზე, მათ შესრულებაზე და სხვ.

სტუდენტთა დამოუკიდებელი მუშაობა - არის სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული კურსების წარმატებით ათვისებისათვის დახარჯული სამუშაო დროის (შრომის) რაოდენობა ძირითადი

ლიტერატურის გაცნობა-შესწავლიდან - ჯგუფურ მუშაობამდე და/ან შუალედური და დასკვნითი გამოცდების მომზადებისათვის.

სწავლება-სწავლის შესაბამისი აქტივობებია:

დისკუსია/დებატები – ინტერაქტიული სწავლების ერთ-ერთი ყველაზე გავრცელებული მეთოდი, რომელიც მკვეთრად ამაღლებს სტუდენტთა ჩართულობის ხარისხსა და აქტივობას. ეს მეთოდი განუვითარებს სტუდენტს კამათისა და საკუთარი აზრის დასაბუთების უნარს;

ჯგუფური (collaborative) მუშაობა – ამ მეთოდით სწავლების დროს სტუდენტები იყოფიან ჯგუფებად და მათ ეძლევათ სასწავლო დავალებები. ჯგუფის წევრები ინდივიდუალურად ამუშავებენ საკითხს და პარალელურად უზიარებენ მას ჯგუფის დანარჩენ წევრებს. დასახული ამოცანიდან გამომდინარე შესაძლებელია ჯგუფის მუშაობის პროცესში წევრებს შორის მოხდეს ფუნქციების გადანაწილება. ეს სტრატეგია უზრუნველყოფს ყველა სტუდენტის მაქსიმალურ ჩართულობას სასწავლო პროცესში;

პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლება (PBL) – აღნიშნული სასწავლო მეთოდი ახალი ცოდნის მიღებისა და ინტეგრაციის პროცესის საწყის ეტაპად პრობლემის დასმას იყენებს;

თანამშრომლობითი (cooperative) სწავლება – სწავლების სტრატეგიაა, სადაც ჯგუფის თითოეული წევრი ვალდებულია არა მხოლოდ შეისწავლოს, არამედ დაეხმაროს თავის თანაგუნდელს საგნის უკეთ შესწავლაში; თითოეული ჯგუფის წევრი მუშაობს პრობლემაზე, ვიდრე ყველა მათგანი არ დაეუფლება საკითხს.

ვერისტიკული მეთოდი – ეფუძნება სტუდენტების წინაშე დასმული ამოცანის ეტაპობრივ გადაწყვეტას. ეს ამოცანა სწავლების პროცესში ფაქტების დამოუკიდებლად დაფიქსირებისა და მათ შორის კავშირების დანახვის გზით ხორციელდება;

შემთხვევის ანალიზი (Case study) – პროფესორი სტუდენტებთან ერთად ლექციაზე განიხილავს კონკრეტულ შემთხვევებს, რომლებიც ყოველმხრივ და საფუძვლიანად შეისწავლიან საკითხს;

გონებრივი იერიში (Brain storming) – ეს მეთოდი გულისხმობს კონკრეტული თემის ფარგლებში კონკრეტული საკითხის/პრობლემის შესახებ მაქსიმალურად მეტი, სასურველია რადიკალურად განსხვავებული აზრის, იდეის ჩამოყალიბებასა და გამოთქმის ხელშეწყობას. აღნიშნული მეთოდი ხელს უწყობს პრობლემისადმი შემოქმედებითი მიდგომის განვითარებას. ეს მეთოდი ეფექტურია სტუდენტთა მრავალრიცხოვანი ჯგუფის არსებობის პირობებში და შედეგადად რამდენიმე ძირითადი ეტაპისგან:

- ა) პრობლემის/საკითხის შემოქმედებითი კუთხით განსაზღვრა;
- ბ) დროის გარკვეულ მონაკვეთში აუდიტორიისგან საკითხის ირგვლივ არსებული იდეების კრიტიკის გარეშე ჩანიშვნა (ძირითადად დაფაზე);
- გ) გამორიცხვის გზით იმ იდეების გამორჩევა, რომლებიც ყველაზე მეტ შესაბამისობას ავლენს დასმულ საკითხთან;

დემონსტრირების მეთოდი – ეს მეთოდი ინფორმაციის ვიზუალურად წარმოდგენას გულისხმობს. შედეგის მიღწევის თვალსაზრისით ის საკმაოდ ეფექტურია, ხშირ შემთხვევაში უმჯობესია, მასალა ერთდროულად აუდიო და ვიზუალური გზით მივაწოდოთ სტუდენტებს. შესასწავლი მასალის დემონსტრირება შესაძლებელია განხორციელდეს როგორც მასწავლებლის, ისე სტუდენტის მიერ. ეს

მეთოდი გვეხმარება თვალსაჩინო გავხადოთ სასწავლო მასალის აღქმის სხვადასხვა საფეხური, დავაკონკრეტოთ, თუ რისი შესრულება მოუწევთ სტუდენტებს დამოუკიდებლად; ამავე დროს, ეს სტრატეგია ვიზუალურად წარმოაჩენს საკითხის/პრობლემის არსს;

პრეზენტაცია - არის სასწავლო-შემეცნებითი ხერხების ერთობლიობა, რომელიც პრობლემის გადაწყვეტის საშუალებას იძლევა სტუდენტის დამოუკიდებელი მოქმედებებისა და მიღებული შედეგების აუცილებელი პრეზენტაციის პირობებში. ამ მეთოდით სწავლება ამაღლებს სტუდენტთა მოტივაციასა და პასუხისმგებლობას. პრეზენტაციაზე მუშაობა მოიცავს დაგეგმვის, კვლევის, პრაქტიკული აქტივობისა და შედეგების წარმოდგენის ეტაპებს არჩეული საკითხის შესაბამისად. პრეზენტაცია განხორციელებლად ჩაითვლება, თუ მისი შედეგები თვალსაჩინოდ, დამაჯერებლად და კონკრეტული ფორმით არის წარმოდგენილი. იგი შეიძლება შესრულდეს ინდივიდუალურად, წყვილებში ან ჯგუფურად; ასევე, ერთი საგნის ან რამდენიმე საგნის (საგანთა ინტეგრაციის) ფარგლებში. დასრულების შემდეგ პრეზენტაცია წარედგინება ფართო აუდიტორიას.

ინდუქციური მეთოდი განსაზღვრავს ნებისმიერი ცოდნის გადაცემის ისეთ ფორმას, როდესაც სწავლის პროცესში აზრის მსვლელობა ფაქტებიდან განზოგადებისაკენ არის მიმართული ანუ მასალის გადმოცემისას პროცესი მიმდინარეობს კონკრეტულიდან ზოგადისკენ.

დედუქციური მეთოდი განსაზღვრავს ნებისმიერი ცოდნის გადაცემის ისეთ ფორმას, რომელიც ზოგად ცოდნაზე დაყრდნობით ახალი ცოდნის აღმოჩენის ლოგიკურ პროცესს წარმოადგენს ანუ პროცესი მიმდინარეობს ზოგადიდან კონკრეტულისაკენ.

ანალიზის მეთოდი გვეხმარება სასწავლო მასალის, როგორც ერთი მთლიანის, შემადგენელ ნაწილებად დაშლაში. ამით მარტივდება რთული პრობლემის შიგნით არსებული ცალკეული საკითხების დეტალური გაშუქება.

სინთეზის მეთოდი გულისხმობს ცალკეული საკითხების დაჯგუფებით ერთი მთლიანის შედგენას. ეს მეთოდი ხელს უწყობს პრობლემის, როგორც მთლიანის დანახვის უნარის განვითარებას.

წერიითი მუშაობის მეთოდი, რომელიც გულისხმობს შემდეგი სახის მოქმედებებს: ამონაწერებისა და ჩანაწერების გაკეთება, მასალის დაკონსპექტება, თეზისების შედგენა, რეფერატის ან ესეს შესრულება და ხელნაწერის დამუშავება.

პროექტის შემუშავება -პროექტზე მუშაობა მოიცავს დაგეგმვის, კვლევის, პრაქტიკული აქტივობისა და შედეგების წარმოდგენის ეტაპებს არჩეული საკითხის შესაბამისად. პროექტი განხორციელებლად ჩაითვლება, თუ მისი შედეგები თვალსაჩინოდ, დამაჯერებლად და კონკრეტული ფორმით არის წარმოდგენილი. იგი შეიძლება შესრულდეს ინდივიდუალურად, წყვილებში ან ჯგუფურად; ასევე, ერთი საგნის ან რამდენიმე საგნის (საგანთა ინტეგრაციის) ფარგლებში. დასრულების შემდეგ პროექტი წარედგინება ფართო აუდიტორიას.

პრაქტიკული მეთოდები – აერთიანებს სწავლების ყველა იმ ფორმას, რომელიც სტუდენტს პრაქტიკულ უნარ-ჩვევებს უყალიბებს, აქ სტუდენტი შეძენილი ცოდნის საფუძველზე დამოუკიდებლად ასრულებს ამა თუ იმ აქტივობას, საწარმოო პრაქტიკა.

საწარმოო პრაქტიკა არის სავალდებულო კომპონენტი და პროგრამის განუყოფელი ნაწილი. იგი ორიენტირებულია სტუდენტის პროფესიული უნარ-ჩვევების გამომუშავებაზე. იგი შესაძლებლობას აძლევს სტუდენტს რეალურ ცხოვრებაში გამოსცადოს აკადემიურ გარემოში შეძენილი კომპეტენციები (ცოდნა და უნარები). პრაქტიკა არის განაცხადი სტუდენტის მოლოდინის შესახებ, თუ რა უნდა იცოდეს, ესმოდეს ან/და რისი დემონსტრირება უნდა შეეძლოს სწავლის დასრულების შემდგომ. პროფესიული კომპეტენციები, რომლის მიღწევაცაა დაგეგმილი პროფესიული პრაქტიკის ფარგლებში ზოგადად არის ცოდნის, გაცნობიერების, უნარებისა და შესაძლებლობების დინამიური კომბინაცია.

საბაკალავრო ნაშრომი წარმოადგენს ერთგვარ შემაჯამებელ სამუშაოს, რითაც მოწმდება სპეციალობის სფეროში სტუდენტის არგუმენტაციის ანალიზისა და სინთეზის უნარი, ასევე პრობლემების ხედვის თუ შეფასების შესაძლებლობები. საბაკალავრო ნაშრომის შესრულებისთვის გამოიყენება სწავლების მეთოდების სხვადასხვა სახეობა, კერძოდ: წიგნზე მუშაობის მეთოდი, რომელიც გულისხმობს ნაშრომის თემასთან დაკავშირებული მასალების მოძიებას, მომზადებას, მათ დაჯგუფებას, სისტემატიზირებას და დამუშავებას;

6. შეფასების სისტემა

ბიზნესის ადმინისტრირების საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელებისას სტუდენტის სწავლის შედეგების მიღწევის დონე ფასდება „უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამების კრედიტებით გაანგარიშების წესის შესახებ“ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2007 წლის 5 იანვრის N3 ბრძანებით დამტკიცებული შეფასების სისტემის შესაბამისად. ბიზნესის ადმინისტრირების საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის სასწავლო კომპონენტში სტუდენტის სწავლის შედეგის მიღწევის დონის შეფასება მოიცავს შეფასების ფორმებს - შუალედურ (ერთჯერად ან მრავალჯერად) და დასკვნით შეფასებას, რომელთა ჯამი წარმოადგენს საბოლოო შეფასებას (100 ქულა). შუალედური და დასკვნითი შეფასება მოიცავს შეფასების კომპონენტს/კომპონენტებს, რომელიც განსაზღვრავს სტუდენტის ცოდნის ან/და უნარის ან/და კომპეტენციების შეფასების ხერხს/ხერხებს (ზეპირი/წერიტი გამოცდა, ზეპირი/წერიტი გამოკითხვა, საშინაო დავალება, პრაქტიკული/თეორიული სამუშაო და სხვ.). შეფასების კომპონენტი აერთიანებს შეფასების ერთგვაროვან მეთოდებს (ტესტი, ესე/ესეი, პრეზენტაცია, დისკუსია, პრაქტიკული/თეორიული დავალების შესრულება, სამუშაო ჯგუფში მუშაობა, დისკუსიაში მონაწილეობა და სხვ.). შეფასების მეთოდი/მეთოდები იზომება შეფასების კრიტერიუმებით ანუ შეფასების მეთოდის საზომი ერთეულით, რითაც დგინდება სწავლის შედეგების მიღწევის დონე. შეფასების თითოეულ ფორმასა და კომპონენტს შეფასების საერთო ქულიდან (100 ქულა) განსაზღვრული აქვს ხვედრითი წილი საბოლოო შეფასებაში, რაც აისახება კონკრეტულ სილაბუსში და ეცნობება სტუდენტს სასწავლო სემესტრის დასაწყისში. დაუშვებელია კრედიტის მინიჭება შეფასების მხოლოდ ერთი ფორმის (შუალედური ან დასკვნითი შეფასება) გამოყენებით. სტუდენტს

კრედიტი ენიჭება მხოლოდ დადებითი შეფასების მიღების შემთხვევაში. ბიზნესის ადმინისტრირების საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელებისას სტუდენტის შუალედური და დასკვნითი შეფასების მინიმალური კომპეტენციის ზღვარის ხვედრითი წილი აისახება კონკრეტულ სილაბუსში.

შეფასების სისტემა უშვებს:

ხუთი სახის დადებით შეფასებას:

- (A) ფრიადი – შეფასების 91-100 ქულა;
- (B) ძალიან კარგი – მაქსიმალური შეფასების 81-90 ქულა;
- (C) კარგი – მაქსიმალური შეფასების 71-80 ქულა;
- (D) დამაკმაყოფილებელი – მაქსიმალური შეფასების 61-70 ქულა;
- (E) საკმარისი – მაქსიმალური შეფასების 51-60 ქულა.

ორი სახის უარყოფით შეფასებას:

- (FX) ვერ ჩააბარა – მაქსიმალური შეფასების 41-50 ქულა, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტს ჩასაბარებლად მეტი მუშაობა სჭირდება და ეძლევა დამოუკიდებელი მუშაობით დამატებით გამოცდაზე ერთხელ გასვლის უფლება;
- (F) ჩაიჭრა – მაქსიმალური შეფასების 40 ქულა და ნაკლები, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტის მიერ ჩატარებული სამუშაო არ არის საკმარისი და მას საგანი ახლიდან აქვს შესასწავლი.

ბიზნესის ადმინისტრირების საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის სასწავლო კომპონენტში, FX-ის მიღების შემთხვევაში დამატებითი გამოცდა ინიშნება დასკვნითი გამოცდის შედეგების გამოცხადებიდან არანაკლებ 5 კალენდარულ დღეში.

ფსიქოლოგია

პროგრამის დასახელება: ფსიქოლოგია

სწავლების ენა: ქართული

აკადემიური ხარისხი: ფსიქოლოგიის ბაკალავრი

პროგრამის მოცულობა კრედიტებითა და საათებით: 240 ECTS კრედიტი.

სწავლების საფეხური: ბაკალავრიატი

პროგრამის ხელმძღვანელი: ეკატერინე სულუხია

პროგრამის დამტკიცების თარიღი: დამტკიცებულია 2017 წლის 10 თებერვლის N 17/01 ბრძანებით, მოდიფიცირებულია 2023 წლის 1 მარტი N4

1. საგანმანათლებლო პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა:

- ფსიქოლოგიის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე სწავლის უფლება აქვს საქართველოში გაცემული სრული ზოგადი განათლების დამადასტურებელი ან მასთან გათანაბრებული დოკუმენტის მქონე პირს ერთიანი ეროვნული გამოცდების შედეგების საფუძველზე, რომელსაც აკადემიურ პროგრამაზე ჩარიცხვისათვის ჩაბარებული აქვს ინგლისური, გერმანული ან რუსული ენა. ამასთან, ფსიქოლოგიის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე სწავლის გასაგრძელებლად აბიტურიენტისთვის მესამე სავალდებულო-არჩევით საგნად განსაზღვრულია გამოცდა ბიოლოგიაში, მათემატიკაში, ისტორიაში.
- ერთიანი ეროვნული გამოცდების გავლის გარეშე, ფსიქოლოგიის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე აბიტურიენტთა ჩარიცხვა ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ წესით.
- ფსიქოლოგიის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე მობილობის წესით ჩარიცხვა შესაძლებელია წელიწადში ორჯერ, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ დადგენილ ვადებში, სავალდებულო პროცედურებისა და უნივერსიტეტის მიერ დადგენილი წესების დაცვით.

- ფსიქოლოგიის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე ჩარიცხვა ან გადმოყვანის წესით ჩარიცხვა უცხო ქვეყნის ავტორიზებული უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებიდან ხორციელდება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს გადაწყვეტილების საფუძველზე.

2. პროგრამის მიზნები

ფსიქოლოგიის საბაკალავრო პროგრამის მიზანია:

1. გააცნოს სტუდენტს ფსიქოლოგიის, როგორც მეცნიერების, ჩამოყალიბებისა და განვითარების ისტორია;
2. მისცეს მას ფართო ცოდნა ფსიქოლოგიის დარგის ფუნდამენტური ცნებების, პრინციპებისა და კანონზომიერებების შესახებ;
3. განუვითაროს მას სამეცნიერო წყაროების ანალიზისა და კრიტიკული შეფასების უნარი;
4. პროფესიული საქმიანობისას იმოქმედოს ეთიკური და სოციალური პასუხისმგებლობის ფარგლებში;
5. კურსდამთავრებულს განუვითაროს და დაუხვეწოს კომუნიკაციის უნარი, როგორც პროფესიულ ასევე ზოგად სფეროში, რათა მან შეძლოს სხვადასხვა სახის კომუნიკაციიდან მიღებული ინფორმაციის ადეკვატურად აღქმა და საკუთარი პოზიციის ზეპირი და წერილობითი ფორმით ჩამოყალიბება;
6. კურსდამთავრებულს გამოუმუშავოს და განუვითაროს თანამედროვე ტექნოლოგიების ყოველდღიურ საინფორმაციო და საკომუნიკაციო საქმიანობაში გამოყენების უნარები.

ფსიქოლოგიის საბაკალავრო პროგრამის მიზანები სრულიად მიღწევადია და შესაბამისობაშია სასწავლო უნივერსიტეტის მისიასთან. იგი უზრუნველყოფს საქართველოს შიდაეროვნული შრომის ბაზარის, დამსაქმებელთა მოთხოვნების ადეკვატური ხარისხის, სათანადო კომპეტენციისა და კვალიფიკაციის მქონე ფსიქოლოგიის დარგის სპეციალისტების მომზადებას.

3. პროგრამის სწავლის შედეგები

საბაკალავრო პროგრამით გათვალისწინებული სასწავლო კურსების წარმატებით ათვისებისა და შესაბამისი კრედიტების მოპოვების შემდეგ, სტუდენტს ენიჭება ფსიქოლოგიის ბაკალავრის აკადემიური ხარისხი, რაც ადასტურებს რომ კურსდამთავრებულს გააჩნია სათანადო თეორიული მომზადება და პრაქტიკული მზაობა ფსიქოლოგიის მიმართულებით.

ფსიქოლოგიის საბაკალავრო პროგრამის სასწავლო კომპონენტების (საუნივერსიტეტო, სპეციალობის სავალდებულო და არჩევითი) შინაარსი, სწავლის და სწავლების მეთოდებისა და კრედიტების მოცულობის გათვალისწინებით, უზრუნველყოფს ამ კომპონენტით დასახული სწავლის შედეგების მიღწევას.

ცოდნა და გაცნობიერება:

ფსიქოლოგიის ბაკალავრს აქვს:

1. ფსიქოლოგიის სფეროს ფართო ცოდნა, რომელიც მოიცავს ფსიქოლოგიაში არსებული თეორიებისა და პრინციპების კრიტიკულ გააზრებას, ის აცნობიერებს თავისი პროფესიის

არსსა და სოციალურ მნიშვნელობას, ფსიქოლოგიის პროფესიული საქმიანობის მიზნებსა და ძირითად ფუნქციებს.

2. ცოდნა ფსიქოლოგიის სხვადასხვა დარგის შესახებ; იცნობს ფსიქოლოგიის ძირითად ცნებებს, თეორიულ მიდგომებსა და ემპირიულ აღმოჩენებს; იცის ფსიქოლოგიის, როგორც მეცნიერების, ჩამოყალიბების ისტორია და თანამედროვე მდგომარეობა; იცნობს ფსიქოლოგიური კვლევის ძირითად მეთოდებს; იცნობს ფსიქოლოგიის ძირითად თეორიებს და ფსიქოლოგიის ძირითად დარგებს (სოციალური, პიროვნების, განვითარების, განათლების, კლინიკური, განწყობის და სხვ.).
3. სათანადო ცოდნა კომპიუტერულ პროგრამათა პაკეტის (SPSS) გამოსაყენებლად; შეძლებს კვლევის მონაცემების სტატისტიკურ დამუშავებას ბაზისურ დონეზე.

უნარები:

ფსიქოლოგიის ბაკალავრს შეუძლია:

4. ფსიქოლოგიის სფეროსათვის დამახასიათებელი და ასევე, ზოგიერთი გამორჩეული მეთოდის გამოყენებას პრობლემების გადასაჭრელად, კვლევითი ან პრაქტიკული ხასიათის პროექტის განხორციელებას, წინასწარ განსაზღვრული მითითებების შესაბამისად.
5. მცირე მასშტაბიანი ემპირიული კვლევის დამოუკიდებლად დაგეგმვა და განხორციელება, საკვლევი ჯგუფების შერჩევა, საჭირო ლიტერატურის ანალიზი, ინფორმაციის მოგროვება და მონაცემთა პირველადი დამუშავება, თეორიული თუ ემპირიული/ექსპერიმენტული კვლევითი პროექტის სხვადასხვა კომპონენტის გათვალისწინებით; კვლევის პროცესში წამოჭრილი პრობლემების იდენტიფიცირება და ხელმძღვანელობით/რეკომენდაციებით მათი გადაჭრა. შეგრძნების, აღქმისა და ყურადღების ფუნქციონირების კანონზომიერებათა შესახებ ცოდნის გამოყენება; კლინიკურ-ფსიქოლოგიური დიაგნოსტიკა და მიღებული შედეგის შეფასება; ფსიქოლოგიური პრინციპების გამოყენება სხვადასხვა საკითხის (პიროვნული, სოციალური თუ ორგანიზაციული) მიმართ;
6. ფსიქოლოგიის სფეროსათვის დამახასიათებელი მონაცემების შეგროვება და განმარტება, ასევე, განყენებული მონაცემებისა და/ან სიტუაციების ანალიზი ფსიქოლოგიაში აღიარებული და აპრობირებული სტანდარტული და ზოგიერთი გამორჩეული მეთოდის გამოყენებით; დასაბუთებული და არგუმენტირებული დასკვნის ჩამოყალიბება;
7. ფსიქოლოგიაში არსებული იდეების, პრობლემებისა და მათი გადაჭრის გზების შესახებ დეტალური წერილობითი ანგარიშის მომზადება და ინფორმაციის სპეციალისტებისა და არასპეციალისტებისათვის გადაცემა, ქართულ და ერთ-ერთ უცხოურ ენაზე (ინგლისური, რუსული ან გერმანული B2 დონეზე), თანამედროვე საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების (IT) თავისუფლად გამოყენება, რა ხელს უწყობს მათ შემოქმედებით და კრიტიკულ გამოყენებას დარგისათვის სპეციფიკურ კონტექსტში.
8. პროფესიული ეთიკის პრინციპების დაცვით შეძლებს საკუთარ საქმიანობას და ეფექტიან კომუნიკაციას კოლეგებთან, მომხმარებელ დარგების სპეციალისტებთან და ფართო საზოგადოებასთან; საკუთარი და სხვების უწყვეტი პროფესიული განვითარების დაგეგმვას და განხორციელების ხელშეწყობას. განსაზღვრავს საკუთარი კომპეტენციის არეალს, პროფესიული საქმიანობისას მოქმედებს ეთიკური და სოციალური პასუხისმგებლობის ფარგლებში.

პასუხისმგებლობა და ავტონომიურობა:

საბაკალავრო პროგრამის კურსდამთავრებული შეძლებს ფსიქოლოგიის დარგის საკუთარი სწავლის პროცესის თანმიმდევრულად და მრავალმხრივად შეფასებას, შემდგომი სწავლის საჭიროებების დადგენას, კერძოდ:

9. კომპლექსურ, არაპროგნოზირებად სასწავლო ან/და სამუშაო გარემოში განვითარებაზე ორიენტირებული საქმიანობის წარმართვას და მასზე პასუხისმგებლობის აღებას. საკუთარი საქმიანობის ეთიკის პრინციპების დაცვით განხორციელებას.
10. საკუთარი და სხვების უწყვეტი პროფესიული განვითარების დაგეგმვას და განხორციელების ხელშეწყობას საკუთარი შემდგომი სწავლის საჭიროებების დადგენას და დამოუკიდებლობის მაღალი ხარისხით განხორციელებას.

4. დასაქმების სფეროები და სწავლის გაგრძელების შესაძლებლობები

საბაკალავრო განათლების მიღების შედეგად ფსიქოლოგიის ბაკალავრს შეუძლია გააგრძელოს სწავლა მაგისტრატურაში; იმუშაოს სხვადასხვა სახელმწიფო და არასამთავრობო ორგანიზაციაში: სკოლაში, ფსიქოლოგიური კონსულტირების ცენტრებში, სამედიცინო დაწესებულებებში, საწარმოებსა და ოფისებში ასისტენტ ფსიქოლოგად, დასაქმების ადგილას მომუშავე პროფესიონალი ფსიქოლოგის ხელმძღვანელობით. აღნიშნული საბაკალავრო პროგრამის კომპეტენციები აგრეთვე შესატყვისია ორგანიზაციათა ადმინისტრაციული, ადამიანის რესურსების მართვის და მომსახურების სფეროს მუშაკებისთვის.

5. სწავლა-სწავლების მეთოდები

ლექცია, შემოქმედებითი პროცესია, რომელშიც ერთდროულად მონაწილეობენ ლექტორი და სტუდენტი. ლექციის ძირითადი მიზანია შესასწავლი თემის არსის გაგება, რაც გულისხმობს მიწოდებული მასალის შემოქმედებით და აქტიურ აღქმას. ამასთან, ყურადღება უნდა მიექცეს მასალის ძირითად დებულებებს, განმარტებებს, აღნიშვნებს, დაშვებებს. საჭიროა მთავარი საკითხების, ფაქტებისა და იდეების კრიტიკული ანალიზი. ლექცია უნდა უზრუნველყოფდეს შესასწავლი საგნის ძირითადი დებულებების მეცნიერულ და ლოგიკურად თანმიმდევრულ შეცნობას ზედმეტი დეტალებით გადატვირთვის გარეშე.

სამუშაო ჯგუფში მუშაობის დანიშნულებაა სტუდენტებს მიეცეს ლექციაზე მოსმენილი თემების გაღრმავების საშუალება. წამყვანი ლექტორის მითითებით სტუდენტი ან სტუდენტთა ჯგუფი მოიძიებს და ამუშავებს დამატებით ინფორმაციას, ამზადებს პრეზენტაციას, წერს ესეს და სხვ. მოისმინება მოხსენებები, იმართება დისკუსია, კეთდება დასკვნები. სამუშაო ჯგუფის ხელმძღვანელი ლექტორი კოორდინაციას უწევს ამ პროცესების მიზანმიმართულად წარმართვას.

პრაქტიკული მეცადინეობის დანიშნულებაა კონკრეტული პრაქტიკული ამოცანების გადაწყვეტის პროცესში თეორიული მასალის გამოყენების უნარის ფორმირება, რაც თავის მხრივ თეორიული მასალის დამოუკიდებლად გამოყენების ჩვევის გამომუშავების საფუძველია. პრაქტიკული

მეცადინეობის ხელმძღვანელმა ყურადღება უნდა გაამახვილოს ამოცანათა და სავარჯიშოთა გადაწყვეტის მეთოდოლოგიაზე, მათ შესრულებაზე და სხვ.

სტუდენტთა დამოუკიდებელი მუშაობა - არის სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული კურსების წარმატებით ათვისებისათვის დახარჯული სამუშაო დროის (შრომის) რაოდენობა ძირითადი ლიტერატურის გაცნობა-შესწავლიდან - ჯგუფურ მუშაობამდე და/ან შუალედური და დასკვნითი გამოცდების მომზადებისათვის.

სწავლება-სწავლის შესაბამისი აქტივობებია:

დისკუსია/დებატები – ინტერაქტიური სწავლების ერთ-ერთი ყველაზე გავრცელებული მეთოდი, რომელიც მკვეთრად ამაღლებს სტუდენტთა ჩართულობის ხარისხსა და აქტივობას. ეს მეთოდი განუვითარებს სტუდენტს კამათისა და საკუთარი აზრის დასაბუთების უნარს;

ჯგუფური (collaborative) მუშაობა – ამ მეთოდით სწავლების დროს სტუდენტები იყოფიან ჯგუფებად და მათ ეძლევათ სასწავლო დავალებები. ჯგუფის წევრები ინდივიდუალურად ამუშავენ საკითხს და პარალელურად უზიარებენ მას ჯგუფის დანარჩენ წევრებს. დასახული ამოცანიდან გამომდინარე შესაძლებელია ჯგუფის მუშაობის პროცესში წევრებს შორის მოხდეს ფუნქციების გადანაწილება. ეს სტრატეგია უზრუნველყოფს ყველა სტუდენტის მაქსიმალურ ჩართულობას სასწავლო პროცესში;

პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლება (PBL) – აღნიშნული სასწავლო მეთოდი ახალი ცოდნის მიღებისა და ინტეგრაციის პროცესის საწყის ეტაპად პრობლემის დასმას იყენებს;

თანამშრომლობითი (cooperative) სწავლება – სწავლების სტრატეგიაა, სადაც ჯგუფის თითოეული წევრი ვალდებულია არა მხოლოდ შეისწავლოს, არამედ დაეხმაროს თავის თანაგუნდელს საგნის უკეთ შესწავლაში; თითოეული ჯგუფის წევრი მუშაობს პრობლემაზე, ვიდრე ყველა მათგანი არ დაეუფლება საკითხს.

ვერსიტიკული მეთოდი – ეფუძნება სტუდენტების წინაშე დასმული ამოცანის ეტაპობრივ გადაწყვეტას. ეს ამოცანა სწავლების პროცესში ფაქტების დამოუკიდებლად დაფიქსირებისა და მათ შორის კავშირების დანახვის გზით ხორციელდება;

შემთხვევის ანალიზი (Case study) – პროფესორი სტუდენტებთან ერთად ლექციაზე განიხილავს კონკრეტულ შემთხვევებს, რომლებიც ყოველმხრივ და საფუძვლიანად შეისწავლიან საკითხს;

გონებრივი იერიში (Brain storming) – ეს მეთოდი გულისხმობს კონკრეტული თემის ფარგლებში კონკრეტული საკითხის/პრობლემის შესახებ მაქსიმალურად მეტი, სასურველია რადიკალურად განსხვავებული აზრის, იდეის ჩამოყალიბებასა და გამოთქმის ხელშეწყობას. აღნიშნული მეთოდი ხელს უწყობს პრობლემისადმი შემოქმედებითი მიდგომის განვითარებას. ეს მეთოდი ეფექტურია სტუდენტთა მრავალრიცხოვანი ჯგუფის არსებობის პირობებში და შედგება რამდენიმე ძირითადი ეტაპისგან:

ა) პრობლემის/საკითხის შემოქმედებითი კუთხით განსაზღვრა;

ბ) დროის გარკვეულ მონაკვეთში აუდიტორიისგან საკითხის ირგვლივ არსებული იდეების კრიტიკის გარეშე ჩანიშვნა (ძირითადად დაფაზე);

გ) გამორიცხვის გზით იმ იდეების გამორჩევა, რომლებიც ყველაზე მეტ შესაბამისობას ავლენს დასმულ საკითხთან;

დემონსტრირების მეთოდი – ეს მეთოდი ინფორმაციის ვიზუალურად წარმოდგენას გულისხმობს. შედეგის მიღწევის თვალსაზრისით ის საკმაოდ ეფექტურია, ხშირ შემთხვევაში უმჯობესია, მასალა ერთდროულად აუდიო და ვიზუალური გზით მივაწოდოთ სტუდენტებს. შესასწავლი მასალის დემონსტრირება შესაძლებელია განხორციელდეს როგორც მასწავლებლის, ისე სტუდენტის მიერ. ეს

მეთოდი გვეხმარება თვალსაჩინო გავხადოთ სასწავლო მასალის აღქმის სხვადასხვა საფეხური, დავაკონკრეტოთ, თუ რისი შესრულება მოუწევთ სტუდენტებს დამოუკიდებლად; ამავე დროს, ეს სტრატეგია ვიზუალურად წარმოაჩენს საკითხის/პრობლემის არსს;

პრეზენტაცია - არის სასწავლო-შემეცნებითი ხერხების ერთობლიობა, რომელიც პრობლემის გადაწყვეტის საშუალებას იძლევა სტუდენტის დამოუკიდებელი მოქმედებებისა და მიღებული შედეგების აუცილებელი პრეზენტაციის პირობებში. ამ მეთოდით სწავლება ამაღლებს სტუდენტთა მოტივაციასა და პასუხისმგებლობას. პრეზენტაციაზე მუშაობა მოიცავს დაგეგმვის, კვლევის, პრაქტიკული აქტივობისა და შედეგების წარმოდგენის ეტაპებს არჩეული საკითხის შესაბამისად. პრეზენტაცია განხორციელებლად ჩაითვლება, თუ მისი შედეგები თვალსაჩინოდ, დამაჯერებლად და კონკრეტული ფორმით არის წარმოდგენილი. იგი შეიძლება შესრულდეს ინდივიდუალურად, წყვილებში ან ჯგუფურად; ასევე, ერთი საგნის ან რამდენიმე საგნის (საგანთა ინტეგრაციის) ფარგლებში. დასრულების შემდეგ პრეზენტაცია წარედგინება ფართო აუდიტორიას.

ინდუქციური მეთოდი განსაზღვრავს ნებისმიერი ცოდნის გადაცემის ისეთ ფორმას, როდესაც სწავლის პროცესში აზრის მსვლელობა ფაქტებიდან განხორციელებისაკენ არის მიმართული ანუ მასალის გადმოცემისას პროცესი მიმდინარეობს კონკრეტულიდან ზოგადისკენ.

დედუქციური მეთოდი განსაზღვრავს ნებისმიერი ცოდნის გადაცემის ისეთ ფორმას, რომელიც ზოგად ცოდნაზე დაყრდნობით ახალი ცოდნის აღმოჩენის ლოგიკურ პროცესს წარმოადგენს ანუ პროცესი მიმდინარეობს ზოგადიდან კონკრეტულისაკენ.

ანალიზის მეთოდი გვეხმარება სასწავლო მასალის, როგორც ერთი მთლიანის, შემადგენელ ნაწილებად დაშლაში. ამით მარტივდება რთული პრობლემის შიგნით არსებული ცალკეული საკითხების დეტალური გაშუქება.

სინთეზის მეთოდი გულისხმობს ცალკეული საკითხების დაჯგუფებით ერთი მთლიანის შედგენას. ეს მეთოდი ხელს უწყობს პრობლემის, როგორც მთლიანის დანახვის უნარის განვითარებას.

წერიითი მუშაობის მეთოდი, რომელიც გულისხმობს შემდეგი სახის მოქმედებებს: ამონაწერებისა და ჩანაწერების გაკეთება, მასალის დაკონსპექტება, თეზისების შედგენა, რეფერატის ან ესეს შესრულება და ხელნაწერის დამუშავება.

პროექტის შემუშავება -პროექტზე მუშაობა მოიცავს დაგეგმვის, კვლევის, პრაქტიკული აქტივობისა და შედეგების წარმოდგენის ეტაპებს არჩეული საკითხის შესაბამისად. პროექტი განხორციელებლად ჩაითვლება, თუ მისი შედეგები თვალსაჩინოდ, დამაჯერებლად და კონკრეტული ფორმით არის წარმოდგენილი. იგი შეიძლება შესრულდეს ინდივიდუალურად, წყვილებში ან ჯგუფურად; ასევე, ერთი საგნის ან რამდენიმე საგნის (საგანთა ინტეგრაციის) ფარგლებში. დასრულების შემდეგ პროექტი წარედგინება ფართო აუდიტორიას.

პრაქტიკული მეთოდები – აერთიანებს სწავლების ყველა იმ ფორმას, რომელიც სტუდენტს პრაქტიკულ უნარ-ჩვევებს უყალიბებს, აქ სტუდენტი შეძენილი ცოდნის საფუძველზე დამოუკიდებლად ასრულებს ამა თუ იმ აქტივობას, საწარმოო პრაქტიკა.

საწარმოო პრაქტიკა არის სავალდებულო კომპონენტი და პროგრამის განუყოფელი ნაწილი. იგი ორიენტირებულია სტუდენტის პროფესიული უნარ-ჩვევების გამომუშავებაზე. იგი შესაძლებლობას აძლევს სტუდენტს რეალურ ცხოვრებაში გამოსცადოს აკადემიურ გარემოში შეძენილი კომპეტენციები (ცოდნა და უნარები). პრაქტიკა არის განაცხადი სტუდენტის მოლოდინის შესახებ, თუ რა უნდა იცოდეს, ესმოდეს ან/და რისი დემონსტრირება უნდა შეეძლოს სწავლის დასრულების შემდგომ. პროფესიული კომპეტენციები, რომლის მიღწევაცაა დაგეგმილი პროფესიული პრაქტიკის

ფარგლებში ზოგადად არის ცოდნის, გაცნობიერების, უნარებისა და შესაძლებლობების დინამიური კომბინაცია.

საბაკალავრო ნაშრომი წარმოადგენს ერთგვარ შემაჯამებელ სამუშაოს, რითაც მოწმდება სპეციალობის სფეროში სტუდენტის არგუმენტაციის ანალიზისა და სინთეზის უნარი, ასევე პრობლემების ხედვის თუ შეფასების შესაძლებლობები. საბაკალავრო ნაშრომის შესრულებისთვის გამოიყენება სწავლების მეთოდების სხვადასხვა სახეობა, კერძოდ: წიგნზე მუშაობის მეთოდი, რომელიც გულისხმობს ნაშრომის თემასთან დაკავშირებული მასალების მოძიებას, მომზადებას, მათ დაჯგუფებას, სისტემატიზირებას და დამუშავებას;

6. შეფასების სისტემა

სტუდენტის სწავლის შედეგის მიღწევის დონის შეფასება ფსიქოლოგიის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის სასწავლო კომპონენტში მოიცავს შუალედურ (ერთჯერადი ან მრავალჯერადი) და დასკვნით შეფასებას, რომელთა ჯამი წარმოადგენს საბოლოო შეფასებას (100 ქულა).

შუალედური და დასკვნითი შეფასება (შეფასების კომპონენტები) მოიცავს შეფასების მეთოდებს ანუ სწავლის შედეგების მიღწევის შესაფასებლად გამოსაყენებელ საშუალებას/საშუალებებს (ზეპირი/წერიტი გამოცდა/გამოკითხვა, პროექტი, ტესტი, ესსე, დემონსტრირება, პრეზენტაცია, დისკუსია, პრაქტიკული/თეორიული დავალების შესრულება, სამუშაო ჯგუფში მუშაობა, დისკუსიაში მონაწილეობა და სხვ). შეფასების მეთოდის საზომი ერთეულია შეფასების კრიტერიუმი, რითაც დგინდება სწავლის შედეგების მიღწევის დონე.

შეფასების თითოეულ კომპონენტს შეფასების საერთო ქულიდან (100 ქულა) განესაზღვრება რაოდენობრივი მაჩვენებელი (გამოსახული პროცენტებში ან ქულებში) საბოლოო შეფასებაში, რაც აისახება კონკრეტული სასწავლო კურსის სილაბუსში და ეცნობება სტუდენტს სასწავლო სემესტრის დასაწყისში.

შეფასების თითოეულ კომპონენტში განისაზღვრება მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი. შეფასების საერთო ქულიდან (100 ქულა) შუალედური შეფასებ(ებ)ის ხვედრითი წილი შეადგენს ჯამურად არანაკლებ 60 ქულას (60%), ხოლო დასკვნითი შეფასების ხვედრითი წილია - არაუმეტეს 40 ქულა (40%);

ფსიქოლოგიის საბაკალავრო პროგრამის შუალედური შეფასების ხვედრითი წილი შეადგენს მინიმუმ 24 ქულას; შუალედური გამოცდის შეფასების ხვედრითი წილი შეადგენს მინიმუმ 11 ქულას.

ფსიქოლოგიის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელებისას სტუდენტის შუალედური და დასკვნითი შეფასების მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი აისახება კონკრეტული სასწავლო კურსის სილაბუსში და ეცნობება სტუდენტს სასწავლო სემესტრის დასაწყისში.

დაუშვებელია კრედიტის მინიჭება შეფასების მხოლოდ ერთი კომპონენტის (შუალედური ან დასკვნითი შეფასება) გამოყენებით. სტუდენტს კრედიტი ენიჭება თითოეულ შეფასების კომპონენტში განსაზღვრული მინიმალური კომპეტენციის ზღვრების გადალახვისა და ერთ-ერთი დადებითი შეფასების მიღების შემთხვევაში.

საგანმანათლებლო პროგრამის სასწავლო კომპონენტების სწავლის შედეგების მიღწევის შეფასება სრულდება იმავე სემესტრში, რომელშიც იგი ხორციელდებოდა.

შეფასების სისტემა უშვებს:

ხუთი სახის დადებით შეფასებას:

- (A) ფრიადი – 91-100 ქულა;
- (B) ძალიან კარგი – 81-90 ქულა;
- (C) კარგი – 71-80 ქულა;
- (D) დამაკმაყოფილებელი – 61-70 ქულა;
- (E) საკმარისი – 51-60 ქულა.

ორი სახის უარყოფით შეფასებას:

(FX) ვერ ჩააბარა – 41-50 ქულა, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტს ჩასაბარებლად მეტი მუშაობა სჭირდება და ეძლევა დამოუკიდებელი მუშაობით დამატებით გამოცდაზე ერთხელ გასვლის უფლება;

(F) ჩაიჭრა – 40 ქულა და ნაკლები, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტის მიერ ჩატარებული სამუშაო არ არის საკმარისი და მას სასწავლო კურსი/საგანი ახლიდან აქვს შესასწავლი.

საგანმანათლებლო პროგრამის სასწავლო კომპონენტში FX-ის მიღების შემთხვევაში, ინიშნება დამატებითი გამოცდა დასკვნითი გამოცდის შედეგების გამოცხადებიდან არანაკლებ 5 დღეში.

სტუდენტის მიერ დამატებით გამოცდაზე მიღებულ შეფასებას არ ემატება დასკვნით შეფასებაში მიღებული ქულათა რაოდენობა. დამატებით გამოცდაზე მიღებული შეფასება არის დასკვნითი შეფასება და აისახება საგანმანათლებლო პროგრამის სასწავლო კომპონენტის საბოლოო შეფასებაში.

ქართულ ენაში მომზადების საგანმანათლებლო პროგრამა

პროგრამის დასახელება: ქართულ ენაში მომზადების საგანმანათლებლო პროგრამა

სწავლების ენა: ქართული

აკადემიური უმაღლესი განათლების საფეხური: პირველი

პროგრამის მოცულობა: 60 ECTS სწავლის ხანგრძლივობა: 2 სემესტრი

პროგრამის ხელმძღვანელი: ნონა გელიტაშვილი.

პროგრამის დამტკიცების თარიღი: 2022 წლის 12 აგვისტოს N11

1. საგანმანათლებლო პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა:

შერთიან ეროვნულ გამოცდებში მშობლიურ ენაზე (აფხაზურად /აზერბაიჯანულად/სომხურად/ოსურად) ზოგად უნარებში მინიმალური კომპეტენციის ზღვრის გადალახვა (საქართველოს კანონი უმაღლესი განათლების შესახებ matsne.gov.ge/ka/document/view/32830%23?scroll=0);

შუცხოელ სტუდენტთა მიღება (ეროვნული გამოცდების ჩაბარების გარეშე) განისაზღვრება მოქმედი კანონმდებლობის (საქართველოს კანონი უმაღლესი განათლების შესახებ matsne.gov.ge/ka/document/view/32830%23?scroll=0) შესაბამისად.

2. პროგრამის მიზნები

არაქართულენოვან სტუდენტებს შეასწავლოს სახელმწიფო ენა ქართული ენის ფლობის დონეების ზოგადი აღწერილობით განსაზღვრულ B2 დონეზე, რათა სრულყოფილად შეძლონ საბაკალავრო საფეხურის სასურველ პროგრამაზე სწავლის ქართულ ენაზე გაგრძელება;

გამოუმუშავოს სტუდენტს ქართულ ენაზე სხვადასხვა ტიპის ტექსტის მოსმენის, გაგების, თარგმნის, ანალიზის, ინტერპრეტაციისა და რეპროდუცირების უნარი;

შეძლოს ქართულ ენის საკომუნიკაციო და აკადემიური მიზნებისათვის გამოყენება, საკუთარი მოსაზრებების წერით და ზეპირად გადმოცემა;

ქართული ენის ცალკეული უნარების (მოსმენა, ლაპარაკი, კითხვა, წერა) დამოუკიდებლად შემდგომი გაღრმავება, გრამატიკული (სინტაქსური და მორფოლოგიური) სტრუქტურის დაუფლება და ლექსიკის გამდიდრება;

განსხვავებული კულტურისა და ტრადიციების მიმართ ტოლერანტული დამოკიდებულების გამომუშავება;

ქართული ენობრივ-კულტურული გარემოსა და ღირებულებების გაცნობა, დაფასებისა და პატივისცემის გრძნობის ჩამოყალიბება;

დაეხმაროს არაქართულენოვან სტუდენტებს, ქართულ აკადემიურ საზოგადოებასა და სოციალურ გარემოში ინტეგრირებაში, რათა მათ იგრძნონ თავი მულტიეროვნული სახელმწიფოს სრულფასოვან წევრებად და აქტიური მონაწილეობა მიიღონ ქვეყნისა და რეგიონის სოციალურ განვითარებაში.

3. პროგრამის სწავლის შედეგები

ცოდნა და გაცნობიერება:

1.1. აქვს საბაზისო ცოდნა ზოგადად ქართულ ენასა და მის მნიშვნელობაზე;

1.2. ფლობს ქართული ენის საბაზისო ლექსიკურ მარაგს;

1.3. იაზრებს ქართული ენის სისტემის (ფონეტიკა-ფონოლოგია, მორფოლოგია, სინტაქსი) შემადგენელი ცალკეული ელემენტების ურთიერთქმედებას;

1.4. აქვს გარკვეული ცოდნა საქართველოს ისტორიასა და ტრადიციებზე, იცის ქართული კულტურის ურთიერთმიმართება სხვა ქვეყნების კულტურასა და ტრადიციებთან.

უნარი:

2.1. პრაქტიკულად იყენებს ქართულ ენას საკომუნიკაციო (ზეპირი/წერილობითი) და აკადემიური მიზნებისათვის;

- 2.2. აქვს ქართულ ენაზე სხვადასხვა ტიპის (დარგობრივი მიმართულებების მიხედვით) ტექსტების მოსმენის, გაგების, თარგმნის, ანალიზის, ინტერპრეტაციისა და რეპროდუცირების უნარი;
- 2.3. ფლობს ქართული სალიტერატურო ენის ნორმების დაცვით წარმართული სასაუბრო მეტყველების (ცოცხალი/ჩანაწერი) გაგებისა და გაანალიზების უნარს ნაცნობ თუ უცნობ თემებზე პირად, საზოგადოებრივ, საგანმანათლებლო და პროფესიულ სფეროებში ურთიერთობისას;

2.4. იყენებს ქართული ენის სხვადასხვა ტიპის ლექსიკონებს.

პასუხისმგებლობა და ავტონომიურობა:

3.1. შეუძლია ქართული ენის ცოდნისა და უნარების შემდგომი გაღრმავება და გამდიდრება დამოუკიდებლად;

3.2. ისმენს განსხვავებულ მოსაზრებებს და პატივს სცემს მათ, აყალიბებს საკუთარ პოზიციას ეთიკის ნორმების დაცვით;

3.3. აღიქვამს კულტურულ განსხვავებულობას და ტოლერანტულია სხვა კულტურათა მიმართ; პატივს სცემს დემოკრატიულ ღირებულებებს.

4. დასაქმების სფეროები და სწავლის გაგრძელების შესაძლებლობები

ქართულ ენაში მომზადების საგანმანათლებლო პროგრამის კურსდამთავრებულს სწავლის გაგრძელება შეუძლია უმაღლესი აკადემიური განათლების პირველ საფეხურზე, ბაკალავრიატში/ერთსაფეხურიან პროგრამებზე კანონმდებლობით დადგენილი წესით (საქართველოს კანონი უმაღლესი განათლების შესახებ; matsne.gov.ge/ka/document/view/32830%23?scroll=0)

5. სწავლა-სწავლების მეთოდები

ლექცია, შემოქმედებითი პროცესია, რომელშიც ერთდროულად მონაწილეობენ ლექტორი და სტუდენტი. ლექციის ძირითადი მიზანია შესასწავლი თემის არსის გაგება, რაც გულისხმობს მიწოდებული მასალის შემოქმედებით და აქტიურ აღქმას. ამასთან, ყურადღება უნდა მიექცეს მასალის ძირითად დებულებებს, განმარტებებს, აღნიშვნებს, დაშვებებს. საჭიროა მთავარი საკითხების, ფაქტებისა და იდეების კრიტიკული ანალიზი. ლექცია უნდა უზრუნველყოფდეს შესასწავლი საგნის ძირითადი დებულებების მეცნიერულ და ლოგიკურად თანმიმდევრულ შეცნობას ზედმეტი დეტალებით გადატვირთვის გარეშე.

სამუშაო ჯგუფში მუშაობის დანიშნულებაა სტუდენტებს მიეცეს ლექციაზე მოსმენილი თემების გაღრმავების საშუალება. წამყვანი ლექტორის მითითებით სტუდენტი ან სტუდენტთა ჯგუფი მოიძიებს და ამუშავებს დამატებით ინფორმაციას, ამზადებს პრეზენტაციას, წერს ესეს და სხვ. მოისმინება მოხსენებები, იმართება დისკუსია, კეთდება დასკვნები. სამუშაო ჯგუფის ხელმძღვანელი ლექტორი კოორდინაციას უწევს ამ პროცესების მიზანმიმართულად წარმართვას.

პრაქტიკული მეცადინეობის დანიშნულებაა კონკრეტული პრაქტიკული ამოცანების გადაწყვეტის პროცესში თეორიული მასალის გამოყენების უნარის ფორმირება, რაც თავის მხრივ თეორიული მასალის დამოუკიდებლად გამოყენების ჩვევის გამომუშავების საფუძველია. პრაქტიკული

მეცადინეობის ხელმძღვანელმა ყურადღება უნდა გაამახვილოს ამოცანათა და სავარჯიშოთა გადაწყვეტის მეთოდიკაზე, მათ შესრულებაზე და სხვ.

სტუდენტთა დამოუკიდებელი მუშაობა - არის სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული კურსების წარმატებით ათვისებისათვის დახარჯული სამუშაო დროის (შრომის) რაოდენობა ძირითადი ლიტერატურის გაცნობა-შესწავლიდან - ჯგუფურ მუშაობამდე და/ან შუალედური და დასკვნითი გამოცდების მომზადებისათვის.

სწავლება-სწავლის შესაბამისი აქტივობებია:

დისკუსია/დებატები - ინტერაქტიური სწავლების ერთ-ერთი ყველაზე გავრცელებული მეთოდი, რომელიც მკვეთრად ამძლევს სტუდენტთა ჩართულობის ხარისხსა და აქტივობას. ეს მეთოდი განუვითარებს სტუდენტს კამათისა და საკუთარი აზრის დასაბუთების უნარს;

ჯგუფური (collaborative) მუშაობა - ამ მეთოდით სწავლების დროს სტუდენტები იყოფიან ჯგუფებად და მათ ეძლევათ სასწავლო დავალებები. ჯგუფის წევრები ინდივიდუალურად ამუშავებენ საკითხს და პარალელურად უზიარებენ მას ჯგუფის დანარჩენ წევრებს. დასახული ამოცანიდან გამომდინარე შესაძლებელია ჯგუფის მუშაობის პროცესში წევრებს შორის მოხდეს ფუნქციების გადანაწილება. ეს სტრატეგია უზრუნველყოფს ყველა სტუდენტის მაქსიმალურ ჩართულობას სასწავლო პროცესში;

ახსნა-განმარტებითი მეთოდი - ეფუძნება მსჯელობას მოცემული საკითხის ირგვლივ. პროფესორს მასალის გადმოცემისას მოჰყავს კონკრეტული მაგალითი, რომლის დაწვრილებით განხილვაც ხდება მოცემული თემის ფარგლებში;

ქმედებაზე ორიენტირებული სწავლება - მოითხოვს პროფესორისა და სტუდენტის აქტიურ ჩართულობას სწავლების პროცესში, სადაც განსაკუთრებულ დატვირთვას იძენს თეორიული მასალის პრაქტიკული ინტერპრეტაცია;

პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლება (PBL) - აღნიშნული სასწავლო მეთოდი ახალი ცოდნის მიღებისა და ინტეგრაციის პროცესის საწყის ეტაპად პრობლემის დასმას იყენებს;

როლური და სიტუაციური თამაშები - სცენარის მიხედვით განხორციელებული როლური თამაშები სტუდენტებს საშუალებას აძლევს სხვადასხვა პოზიციიდან შეხედოს საკითხს და ეხმარება მათ ალტერნატიული თვალსაზრისის ჩამოყალიბებაში. ისევე როგორც დისკუსია, როლური თამაშებიც უყალიბებს სტუდენტს საკუთარი პოზიციის დამოუკიდებლად გამოთქმისა და კამათში მისი დაცვის უნარს.

თანამშრომლობითი (cooperative) სწავლება - სწავლების სტრატეგიაა, სადაც ჯგუფის თითოეული წევრი ვალდებულია არა მხოლოდ შეისწავლოს, არამედ დაეხმაროს თავის თანაგუნდელს საგნის უკეთ შესწავლაში; თითოეული ჯგუფის წევრი მუშაობს პრობლემაზე, ვიდრე ყველა მათგანი არ დაეუფლება საკითხს.

გონებრივი იერიში (Brain storming) - ეს მეთოდი გულისხმობს კონკრეტული თემის ფარგლებში კონკრეტული საკითხის/პრობლემის შესახებ მაქსიმალურად მეტი, სასურველია რადიკალურად განსხვავებული აზრის, იდეის ჩამოყალიბებასა და გამოთქმის ხელშეწყობას. აღნიშნული მეთოდი ხელს უწყობს პრობლემისადმი შემოქმედებითი მიდგომის განვითარებას. ეს მეთოდი ეფექტურია

სტუდენტთა მრავალრიცხოვანი ჯგუფის არსებობის პირობებში და შედეგა რამდენიმე ძირითადი ეტაპისგან:

ა) პრობლემის/საკითხის შემოქმედებითი კუთხით განსაზღვრა;

ბ) დროის გარკვეულ მონაკვეთში აუდიტორიისგან საკითხის ირგვლივ არსებული იდეების კრიტიკის გარეშე ჩანიშვნა (ძირითადად დაფაზე);

გ) გამორიცხვის გზით იმ იდეების გამორჩევა, რომლებიც ყველაზე მეტ შესაბამისობას ავლენს დასმულ საკითხთან;

დემონსტრირების მეთოდი - ეს მეთოდი ინფორმაციის ვიზუალურად წარმოდგენას გულისხმობს. შედეგის მიღწევის თვალსაზრისით ის საკმაოდ ეფექტურია, ხშირ შემთხვევაში უმჯობესია, მასალა ერთდროულად აუდიო და ვიზუალური გზით მივაწოდოთ სტუდენტებს. შესასწავლი მასალის დემონსტრირება შესაძლებელია განხორციელდეს როგორც მასწავლებლის, ისე სტუდენტის მიერ. ეს მეთოდი გვეხმარება თვალსაჩინო გავხადოთ სასწავლო მასალის აღქმის სხვადასხვა საფეხური, დავაკონკრეტოთ, თუ რისი შესრულება მოუწევთ სტუდენტებს დამოუკიდებლად; ამავე დროს, ეს სტრატეგია ვიზუალურად წარმოაჩენს საკითხის/პრობლემის არსს;

პრეზენტაცია - არის სასწავლო-შემეცნებითი ხერხების ერთობლიობა, რომელიც პრობლემის გადაწყვეტის საშუალებას იძლევა სტუდენტის დამოუკიდებელი მოქმედებებისა და მიღებული შედეგების აუცილებელი პრეზენტაციის პირობებში. ამ მეთოდით სწავლება ამადლებს სტუდენტთა მოტივაციასა და პასუხისმგებლობას. პრეზენტაციაზე მუშაობა მოიცავს დაგეგმვის, კვლევის, პრაქტიკული აქტივობისა და შედეგების წარმოდგენის ეტაპებს არჩეული საკითხის შესაბამისად. პრეზენტაცია განხორციელდება ჩაითვლება, თუ მისი შედეგები თვალსაჩინოდ, დამაჯერებლად და კონკრეტული ფორმით არის წარმოდგენილი. იგი შეიძლება შესრულდეს ინდივიდუალურად, წყვილებში ან ჯგუფურად; ასევე, ერთი საგნის ან რამდენიმე საგნის (საგანთა ინტეგრაციის) ფარგლებში. დასრულების შემდეგ პრეზენტაცია წარედგინება ფართო აუდიტორიას;

ინდუქციური მეთოდი - განსაზღვრავს ნებისმიერი ცოდნის გადაცემის ისეთ ფორმას, როდესაც სწავლის პროცესში აზრის მსვლელობა ფაქტებიდან განზოგადებისაკენ არის მიმართული ანუ მასალის გადმოცემისას პროცესი მიმდინარეობს კონკრეტულიდან ზოგადისკენ;

დედუქციური მეთოდი - განსაზღვრავს ნებისმიერი ცოდნის გადაცემის ისეთ ფორმას, რომელიც ზოგად ცოდნაზე დაყრდნობით ახალი ცოდნის აღმოჩენის ლოგიკურ პროცესს წარმოადგენს ანუ პროცესი მიმდინარეობს ზოგადიდან კონკრეტულისაკენ;

ანალიზის მეთოდი - გვეხმარება სასწავლო მასალის, როგორც ერთი მთლიანის, შემადგენელ ნაწილებად დაშლაში. ამით მარტივდება რთული პრობლემის შიგნით არსებული ცალკეული საკითხების დეტალური გაშუქება.

წერითი მუშაობის მეთოდი, რომელიც გულისხმობს შემდეგი სახის მოქმედებებს: ამონაწერებისა და ჩანაწერების გაკეთება, მასალის დაკონსპექტება, წერითი დავალების შესრულება, თეზისების შედგენა, რეფერატის ან ესეს შესრულება და ხელნაწერის დამუშავება;

პრაქტიკული მეთოდები - აერთიანებს სწავლების ყველა იმ ფორმას, რომელიც სტუდენტს პრაქტიკულ უნარ-ჩვევებს უყალიბებს, აქ სტუდენტი შეძენილი ცოდნის საფუძველზე დამოუკიდებლად ასრულებს ამა თუ იმ აქტივობას, საწარმოო პრაქტიკა.

6. შეფასების სისტემა

ქართულ ენაში მომზადების საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელებისას სტუდენტის სწავლის შედეგების მიღწევის დონე ფასდება „უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამების კრედიტებით გაანგარიშების წესის შესახებ“ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2007 წლის 5 იანვრის N3 ბრძანებით დამტკიცებული შეფასების სისტემის შესაბამისად. პროგრამის სასწავლო კომპონენტში სტუდენტის სწავლის შედეგის მიღწევის დონის შეფასება მოიცავს

შეფასების შემდეგ ფორმებს: შუალედური და დასკვნითი შეფასება, რომელთა ჯამი წარმოადგენს საბოლოო შეფასებას (100 ქულა).

შუალედური და დასკვნითი შეფასება მოიცავს შეფასების კომპონენტს/კომპონენტებს, რომელიც განსაზღვრავს სტუდენტის ცოდნის ან/და უნარის ან/და კომპეტენციების შეფასების ხერხს/ხერხებს (ზეპირი/წერიტი გამოცდა, ზეპირი/წერიტი გამოკითხვა, საშინაო დავალება, პრაქტიკული/თეორიული სამუშაო და სხვ.). შეფასების კომპონენტი აერთიანებს შეფასების ერთგვაროვან მეთოდებს (ტესტი, ესე/ესეი, პრეზენტაცია, დისკუსია, პრაქტიკული/თეორიული დავალების შესრულება, სამუშაო ჯგუფში მუშაობა, დისკუსიაში მონაწილეობა და სხვ.). შეფასების მეთოდი/მეთოდები იზომება შეფასების კრიტერიუმებით ანუ შეფასების მეთოდის საზომი ერთეულით, რითაც დგინდება სწავლის შედეგების მიღწევის დონე. შეფასების თითოეულ ფორმასა და კომპონენტს შეფასების საერთო ქულიდან (100 ქულა) განსაზღვრული აქვს ხვედრითი წილი საბოლოო შეფასებაში, რაც აისახება კონკრეტულ სილაბუსში და ეცნობება სტუდენტს სასწავლო სემესტრის დასაწყისში.

შეფასების თითოეულ კომპონენტში განისაზღვრება მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი. სასწავლო აქტივობები (სამუშაო ჯგუფში მუშაობა, პრეზენტაცია, დებატებში, დისკუსიაში მონაწილეობა, წერიტი და ზეპირი დავალებების შესრულება და სხვ.) - მინიმუმ 24 ქულა; შუალედური გამოცდა: - მინიმუმ 11 ქულა; დასკვნითი შეფასების მინიმალური კომპეტენციის ზღვრის ხვედრითი წილი არ უნდა აღემატებოდეს დასკვნითი შეფასების 60%-ს.

დაუშვებელია კრედიტის მინიჭება შეფასების მხოლოდ ერთი კომპონენტის (შუალედური ან დასკვნითი შეფასება) გამოყენებით. სტუდენტს კრედიტი ენიჭება თითოეულ შეფასების კომპონენტში განსაზღვრული მინიმალური კომპეტენციის ზღვრების გადალახვისა და ერთ-ერთი დადებითი შეფასების მიღების შემთხვევაში.

საგანმანათლებლო პროგრამის სასწავლო კომპონენტების სწავლის შედეგების მიღწევის შეფასება სრულდება იმავე სემესტრში, რომელშიც იგი ხორციელდებოდა.

შეფასების სისტემა უშვებს:

ხუთი სახის დადებით შეფასებას:

- (A) ფრიადი – შეფასების 91-100 ქულა;
- (B) ძალიან კარგი – მაქსიმალური შეფასების 81-90 ქულა;
- (C) კარგი – მაქსიმალური შეფასების 71-80 ქულა;
- (D) დამაკმაყოფილებელი – მაქსიმალური შეფასების 61-70 ქულა;
- (E) საკმარისი – მაქსიმალური შეფასების 51-60 ქულა.

ორი სახის უარყოფით შეფასებას:

(FX) ვერ ჩააბარა – მაქსიმალური შეფასების 41-50 ქულა, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტს ჩასაბარებლად მეტი მუშაობა სჭირდება და ეძლევა დამოუკიდებელი მუშაობით დამატებით გამოცდაზე ერთხელ გასვლის უფლება;

(F) ჩაიჭრა – მაქსიმალური შეფასების 40 ქულა და ნაკლები, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტის მიერ ჩატარებული სამუშაო არ არის საკმარისი და მას საგანი ახლიდან აქვს შესასწავლი.

პროგრამის სასწავლო კომპონენტში, FX-ის მიღების შემთხვევაში დამატებითი გამოცდა ინიშნება დასკვნითი გამოცდის შედეგების გამოცხადებიდან არანაკლებ 5 კალენდარულ დღეში.

შეფასების მეთოდები და კრიტერიუმები, მინიმალური კომპეტენციის ზღვრები, შეფასების რუბრიკები მოცემულია სასწავლო კურსების სილაბუსებში, რომლებიც რელევანტურია სასწავლო კურსების სპეციფიკასთან და მიმართულია სწავლის შედეგზე გასასვლელად.

ჯანდაცვის ფაკულტეტი

სტომატოლოგია

პროგრამის დასახელება: სტომატოლოგია

სწავლების ენა: ქართული

აკადემიური ხარისხი: დიპლომირებული სტომატოლოგი

პროგრამის მოცულობა კრედიტებითა და საათებით: 300 კრედიტი (7500 სთ.).

სწავლების საფეხური: ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამა

პროგრამის ხელმძღვანელი: ნინო აბაიშვილი

პროგრამის დამტკიცების თარიღი: დამტკიცებულია:

თჰუ რექტორის 2013 წლის 25 ნოემბრის N108/07 ბრძანებით

1. საგანმანათლებლო პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა:

ა) თბილისის ჰუმანიტარული სასწავლო უნივერსიტეტის ჯანდაცვის ფაკულტეტის დიპლომირებული სტომატოლოგის საგანმანათლებლო პროგრამის სტუდენტი შეიძლება გახდეს პირი, რომელსაც გააჩნია სახელმწიფოს მიერ დადასტურებული შესაბამისი დოკუმენტი (ატესტატი) ან მასთან გათანაბრებული დოკუმენტი და ერთიანი ეროვნული გამოცდების შედეგების საფუძველზე მოპოვებული აქვს სწავლის უფლება.

ბ) უცხო ქვეყნის მოქალაქეები მიიღებიან ერთიანი ეროვნული გამოცდების გარეშე, კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

გ) თბილისის ჰუმანიტარული სასწავლო უნივერსიტეტის ჯანდაცვის ფაკულტეტის დიპლომირებული სტომატოლოგის საგანმანათლებლო პროგრამაზე ჩასაბარებლად სავალდებულოა მეოთხე მაპროფილებელი საგნის ჩაბარება აბიტურიენტის არჩევით: ბიოლოგია ან/და ქიმია.

დ) სხვა უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებებიდან თბილისის ჰუმანიტარულ სასწავლო უნივერსიტეტის ჯანდაცვის ფაკულტეტზე მობილობის წესით გადმოსული სტუდენტებისათვის, დიპლომირებული სტომატოლოგის საგანმანათლებლო პროგრამაზე სტუდენტთა მობილობა ხორციელდება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2010 წლის 4 თებერვლის N 10/ზ ბრძანების შესაბამისად და უნივერსიტეტის მიერ დადგენილი ნორმატიული აქტების საფუძველზე.

2. პროგრამის მიზნები

სტომატოლოგიის ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანია, კონკურენტუნარიანი სპეციალისტების მომზადება, სტომატოლოგიის სფეროში. კურსდამთავრებულები გამოირჩევიან, აქტიური მოქალაქეობრივი პოზიციით, მაღალი სოციალური და პიროვნული კომპეტენციებით, თანამედროვე თეორიული ცოდნითა და პრაქტიკული უნარ-ჩვევებით, ასევე ინოვაციური აზროვნებით. პროგრამა ორიენტირებულია კადრების მომზადებაზე, რომლებიც მოთხოვნადი იქნებიან შრომის ბაზარზე, შეძლებენ დროულად, ეფექტიანად და ხარისხიანად გადაჭრან პირის ღრუს სანაციასთან, მოსახლეობის ზოგადი ჯანმრთელობის და ცხოვრების ხარისხის გაუმჯობესებასთან დაკავშირებული პროფესიული ამოცანები.

შესაბამისად, პროგრამის მიზანია კურსდამთავრებულს მისცეს:

ბიოსამედიცინო და კლინიკური მეცნიერებების ცოდნის საფუძველზე სტომატოლოგიური პრობლემების განიხილის უნარი მთლიანი ორგანიზმის პათოგენეზურ კომპლექსში.

- მტკიცებითი სტომატოლოგიის პრინციპების გამოყენებით კლინიკური აზროვნებისა და ანალიზის უნარი.
- სტომატოლოგიის სფეროში საქმიანობის წარმართვის უნარი პროფესიული და ეთიკური ნორმების გათვალისწინებით.
- უწყვეტი სტომატოლოგიური განათლებისა და პროფესიული განვითარების აუცილებლობის გაცნობიერების უნარი.

3. პროგრამის სწავლის შედეგები

დიპლომირებული სტომატოლოგის მომზადება უზრუნველყოფს რიგი კომპეტენციების ფორმირებას:

აკადემიური კომპეტენციები, რომელიც მოიცავს თეორიული და კლინიკური დისციპლინების ცოდნასა და სწავლის უნარს;

სოციალურ-პიროვნული კომპეტენციები, რომელიც მოიცავს პროფესიულ ღირებულებებზე ორიენტაციას, დეონტოლოგიის ნორმების ცოდნასა და დაცვას;

პროფესიული კომპეტენციები, რომელიც მოიცავს დიაგნოსტიკის, მკურნალობისა და პროფილაქტიკის ღონისძიებათა განსახორციელებლად აუცილებელი ცოდნისა და უნარების ერთობლიობას პროფესიულ საქმიანობაში;

უმაღლესი განათლების კვალიფიკაციათა ეროვნული ჩარჩოს უმაღლესი განათლების მეორე საფეხურის კვალიფიკაციათა აღმწერის თანახმად, დიპლომირებული სტომატოლოგის საგანმანათლებლო პროგრამის დასრულების შედეგად, პროგრამის მიზნებიდან და უნივერსიტეტის მისიიდან გამომდინარე, კურსდამთავრებულს მიღწეული ექნება მაგისტრის შესაბამისი საფეხურის დონე, რაც დაჯგუფებულია კომპეტენციების სამ სფეროში:

ცოდნა :

1. კრიტიკულად იაზრებს და ლოგიკურად აყალიბებს ორგანიზმის სტრუქტურული ფუნქციების თავისებურებებს როგორც უჯრედულ, ასევე მთლიანი სისტემის დონეზე ნორმასა და პათოლოგიური მდგომარეობების დროს.

2. აღწერს სტომატოლოგიურ დაავადებებს, სტომატოლოგიურ პათოლოგიებთან დაკავშირებულ სომატურ დაავადებებს, მათ ეტიოლოგიას, პათოგენეზს, კლინიკას, მკურნალობის თანამედროვე მიდგომებს, გარემო ფაქტორების, მავნე ჩვევების, ჯანსაღი ცხოვრების წესის,

ფსიქოლოგიური და ქცევითი ფაქტორების გავლენას ადამიანის ჯანმრთელობაზე და დაავადების პროგნოზს.

3. აღწერს სხვადასხვა სომატური, სტომატოლოგიური და მეტაბოლური პათოლოგიური მდგომარეობებისა და დაავადებების დროს სამკურნალო საშუალებების მოქმედების მექანიზმებს, გადაუდებელი მდგომარეობების მკურნალობისა და მართვის პრინციპებს.

4. აცნობიერებს პროფესიული საქმიანობის ღირებულებებსა და ეთიკურ ნორმებს, კვლევის მეთოდებს ჯანდაცვის სფეროში, ჯანდაცვის სფეროს რეგულირების თავისებურებებსა და გამოწვევებს.

უნარები:

5. ატარებს პაციენტის კონსულტაციას ანამნეზის, კლინიკური მიმდინარეობის, თანმხლები სომატური დაავადებების ანალიზის საფუძველზე და საზღვრავს დიაგნოზს, მკურნალობის მეთოდს, დაავადების პროგნოზს მტკიცებითი სტომატოლოგიის გამოყენებით პაციენტის ასაკობრივი, ფსიქოლოგიური თავისებურებების, სპეციალური საჭიროებების გათვალისწინებით.

6. ამყარებს ეფექტურ კომუნიკაციას პაციენტთან, თანმხლებ პირებთან, კოლეგებთან ვერბალური და არავერბალური ფორმით, ეთიკური პრინციპების გამოყენებით.

7. კრიტიკულად აანალიზებს წყაროებში, ინფორმაციულ სისტემებში, ელექტრონულ ბაზებში დამოუკიდებლად მოპოვებულ სარწმუნო კომპლექსურ ინფორმაციას, ეპიდემიოლოგიურ მონაცემებს, წარმოადგენს მტკიცებულებებზე დაფუძნებულ დასკვნებს, პრევენციულ ღონისძიებებს აკადემიურ და პროფესიულ წრეებში.

8. იყენებს სტომატოლოგიის სფეროს უახლეს ტექნოლოგიებსა და მიღწევებს, მკურნალობის თანამედროვე მიდგომებს, გაიდლაინებს რთული სტომატოლოგიური კლინიკური შემთხვევების კომპლექსური მკურნალობის პროცესში თავისი და პაციენტის უსაფრთხოების გათვალისწინებით.

9. მართავს პაციენტებს პირველადი დახმარების საჭიროების შემთხვევაში, გადაუდებელი, მათ შორის სტომატოლოგიის სფეროსთან კორელაციაში არსებული მდგომარეობების დროს.

10. იყენებს დარგობრივი კანონმდებლობით განსაზღვრულ ნორმებს, ჯანდაცვის სფეროსა და პროფესიულ საქმიანობის რეგულაციებს, გარემო ფაქტორების შეფასების საფუძველზე შეიმუშავებს რეკომენდაციებს ჰიგიენურ ნორმებთან დაკავშირებით.

პასუხისმგებლობა და ავტონომიურობა:

11. საზღვრავს თავისი შესაძლებლობების ფარგლებს და საჭიროების შემთხვევაში მიმართავს დარგის სხვა სპეციალისტებს ავლენს მზაობას პროფესიული სრულყოფისთვის

12. აკეთებს ადაპტაციას ახალ და რთულ გარემოში, რაციონალური გადაწყვეტილებებისა და უახლესი მიდგომების საფუძველზე ახორციელებს ხარისხიან მომსახურებას.

პროგრამა ითვალისწინებს ბიოსამედიცინო კურსების შესწავლას პირველი სამი სემესტრის განმავლობაში, რომელიც უზრუნველყოფს ნორმაში ორგანიზმის სტრუქტურის, ფიზიოლოგიური და მეტაბოლური თავისებურებების ხედვის გამომუშავებას. შემდგომი ორი სემესტრის განმავლობაში ისინი შეისწავლინ პრეკლინიკურ სასწავლო კურსებს: შინაგანი დაავადებათა პროპედევტიკა, პათოლოგია, მიკრობიოლოგია, ფარმაკოლოგია, შესავალი რადიოლოგიაში და ა.შ., რომელის საშუალებითაც ისინი აცნობიერებენ პათოლოგიური პროცესების მიმდინარეობას როგორც ორგანიზმის, ასევე უჯრედულ დონეზე. აღნიშნულის შემდეგ მეექვსე სემესტრიდან სასწავლო პროგრამა ითვალისწინებს თერაპიულ და ქირურგიულ კლინიკურ სასწავლო კურსებს: შინაგანი დაავადებები, ენდოკრინოლოგია, პედიატრია ნევრული დაავადებები, პედიატრია, კლინიკური იმუნოლოგია და ლაერგოლოგია და ა.შ. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა იმ დაავადებებს, რომლებიც დაკავშირებულია/ხშირად იკვეთება სტომატოლოგიურ დაავადებებთან, გადაუდებელი მდგომარეობის მართვას, რომელიც შეიძლება გამოვლინდეს სტომატოლოგიურ პრაქტიკაში.

სტუდენტები ასევე სწავლობენ გადაუდებელი დახმარების მეთოდებს, რომელიც ტარდება სიმულაციურ ლაბორატორიაში. უნარების გამომუშავება ხდება მანეკენებზე და სიმულატორებზე.

სასწავლო პროგრამა ასევე მოიცავს ჯანდაცვის სფეროს თემატიკას, კერძოდ გარემო ფაქტორების ზემოქმედებას ადამიანის ორგანიზმზე (გარემო და ჯანმრთელობა), ჯანდაცვის სისტემებსა და მისი მენეჯმენტის თავისებურებებს.

დიპლომირებული სტომატოლოგის კვალიფიკაციის მფლობელისთვის და ზოგადად, ჯანდაცვის სფეროს სპეციალისტისთვის ასევე აუცილებელია კვლევითი უნარების გამომუშავება. პროგრამაში გათვალისწინებულია სამი სასწავლო კურსი: კვლევის მეთოდები (მეცნიერული კვლევის საფეხურები და ნაშრომის შემუშავების მეთოდები, კვლევის ბიოსტატისტიკური მეთოდები და ა.შ.), ეპიდემიოლოგია (კვლევის მეთოდები, მახასიათებლები, დაავადებების პროფილაქტიკა, პრევენცია, სკრინინგი და ა.შ.) და მტკიცებითი სტომატოლოგია (სტუდენტები ეცნობიან მტკიცებულებებზე დაფუძნებული ინფორმაციის მოძიების საშუალებებს და პრიორიტეტებს მათ ყოველდღიურ პრაქტიკაში გამოსაყენებლად).

სტუდენტები ასევე სწავლობენ აკადემიური წერის პრინციპებს, რომელიც მათ გამოუმუშავებთ ლოგიკურად სტრუქტურირებული წერილობითი ტექსტების შემუშავების უნარებს.

პროგრამა მოიცავს არჩევით სასწავლო კურსებსაც. სტუდენტებს აქვთ საშუალება აირჩიონ სასწავლო კურსები მეცნიერების სხვადასხვა სფეროდან: სოციალური, სამედიცინო, ჯადაცვა და ა.შ.

სტომატოლოგიის პროგრამის შედეგების მიღწევის მნიშვნელოვან ნაწილს წარმოადგენს სტომატოლოგიური სასწავლო კურსები. სწავლება იწყება კურსით „შესავალი სტომატოლოგიაში“,

რომელიც პირველი კურსის სტუდენტს აცნობს თავის მომავალ პროფესიას, სტომატოლოგიის მნიშვნელობას და როლს საზოგადოების კეთილდღეობისთვის, უწყვეტი სტომატოლოგიური განათლების პრიორიტეტებს, სტომატოლოგიური ასოციაციების როლს დარგის განვითარებაში და ა.შ. სტომატოლოგიური სასწავლო კურსები მოიცავს სტომატოლოგიის ყველა მიმართულებას: თერაპიული, ორთოპედიული, ქირურგიული, ბავშვთა ასაკის სტომატოლოგია და ორთოდონტა.

სწავლების პროცესში, გარდა თეორიული სწავლებისა, დიდი ყურადღება ენიჭება პრაქტიკული უნარების გამომუშავებას, რაც უაღრესად მნიშვნელოვანია. უნივერსიტეტის საფანტომო სივრცეები, სადაც სტუდენტს შეუძლია პროგრამით გათვალისწინებული ყველა მანიპულაცია შესრულოს ფანტომზე, აღჭურვილია თანამედროვე ფანტომებით და უზრუნველყოფილია შესაბამისი მასალებით. პრაქტიკული უნარების გამომუშავების შემდეგ, სტუდენტები მანიპულაციებს ასრულებენ პაციენტებზე ლექტორის ზედამხედველობის ქვეშ. უნივერსიტეტის ერთ-ერთი პრიორიტეტი არის საკუთარი სტომატოლოგიური კლინიკა, რომელიც სრულად აღჭურვილია თანამედროვე ტექნოლოგიებით. გარდა ამისა, უნივერსიტეტი თანამშრომლობს სხვადასხვა სტომატოლოგიურ კლინიკებთან. აღნიშნულ ბაზებზე სტუდენტები ატარებენ პაციენტების კონტსულტაციას, ანამნეზის შეკრებას, სამედიცინო დოკუმენტაციის წარმოებას და დარგობრივი სტანდარტით გათვალისწინებული მანიპულაციების ჩატარებას უშუალოდ პაციენტებზე. მნიშვნელოვანია, რომ სწავლების მეათე სემესტრი სრულად ეთმობა სტომატოლოგიურ კლინიკურ პრაქტიკას. გარდა მანუალური ჩვევებისა, კლინიკურ გარემოში სწავლება ხელს უწყობს სტუდენტის ახალ გარემოსთან ადაპტაციის უნარის გამომუშავებას.

სტომატოლოგიის სასწავლო კურსები ითვალისწინებს დიაგნოსტიკისა და მკურნალობის თანამედროვე მიდგომებს, უახლეს გაიდლაინებს. გამოყოფილია სასწავლო კურსი „გერიატრიული სტომატოლოგია“, რომელიც სტუდენტებს აცნობს ხანდაზმულობის ასაკის სპეციფიკას, პაციენტის შესაძლო შეზღუდვებს და პაციენტის საჭიროებებიდან გამომდინარე მკურნალობის წარმართვის თავისებურებებს.

პროგრამის სწავლების მეთოდები მრავალფეროვანია და მოიცავს სწავლების თანამედროვე მეთოდებს: ინტერაქტიულ ლექციას, პრაქტიკულ მეცადინეობას, სემინარს, სწავლება პაციენტის საწოლთან/სავარძელთან, ლაბორატორიულ მუშაობას, როლურ თამაშს, კლინიკურ კორელაციებს, ლაბორატორიაში სიმულაციურ და უშუალოდ პაციენტთან სწავლებას კლინიკური და პრაქტიკული უნარების გამომუშავებისათვის, დისკუსიას, კვლევითი სამუშაოს შესრულებას, პრობლემაზე დაფუძნებულ სწავლებას (PBL), კლინიკურ შემთხვევაზე დაფუძნებულ სწავლებას (CBL) და ა.შ.

კლინიკური უნარების გამომუშავება ხდება სიმულაციურ ლაბორატორიაში, რომელიც აღჭურვილია მანეკენებითა და სიმულატორებით, სტომატოლოგიური სავარძლებით და ფანტომებით; უზრუნველყოფილია სტომატოლოგიური მასალები და ინსტრუმენტები თერაპიული, ორთოპედიული, ორთოდონტიული, ქირურგიული მანიპულაციების ჩასატარებლად.

უნივერსიტეტს გააჩნია საკუთარი სტომატოლოგიური კლინიკა, სადაც სტუდენტებს აქვთ საშუალება გაიარონ პრაქტიკა პაციენტის სავარძელთან, ჩაატარონ მანიპულაციები უშუალოდ პაციენტზე.

შეფასების სისტემა ითვალისწინებს ობიექტურად სტრუქტურირებულ კლინიკურ გამოცდაზე (OSCE) სტუდენტების კლინიკური და პროფესიული უნარების შეფასებას. სტუდენტების ცოდნა

ასევე მოწმდება წერითი შეფასებით, რომელიც მოიცავს როგორც კითხვებს მრავლობითი პასუხებით (MCQs), ასევე ღია კითხვებს.

ბოლო წელი სტუდენტები გადიან კლინიკურ პრაქტიკას სტომატოლოგიის სხვადასხვა მიმართულებების მიხედვით. სწავლება ხორციელდება უნივერსიტეტის საკუთარ და ასევე თანამშრომელ სტომატოლოგიურ კლინიკებში. სტუდენტებს აქვთ საუკეთესო შესაძლებლობა ახალ კლინიკურ გარემოსთან ადაპტირებისთვის, ისინი იღებენ დამოუკიდებელ გადაწყვეტილებებს და ასრულებენ მკურნალობის ეტაპებს უშუალოდ პაციენტთან, ლექტორის ზედამხედველობის ქვეშ. კლინიკური პრაქტიკა სავალდებულო კომპონენტია და მოიცავს: თერაპიულ სტომატოლოგიას, ქირურგიულ სტომატოლოგიას, ბავშვთა ასაკის სტომატოლოგიას, ორთოპედიულ სტომატოლოგიასა და ორთოდონტიას. კლინიკური პრაქტიკის დროს შესასრულებელი მანიპულაციები გაწერილია სილაბუსში. სილაბუსს თან ახლავს პრაქტიკის დღიური, სადაც მითითებულია სასწავლო კურსი, ამ კურსის ხელმძღვანელი, შესასრულებელი სავალდებულო მანიპულაციები და მათი რაოდენობა. ფორმატი ასევე მოიცავს შესრულებული სამუშაოს ხარისხის შეფასებას და რეკომენდაციებს ზედამხედველის მხრიდან, რაც სტუდენტს ეხმარება ნაკლოვანი მხარეების დანახვასა და მათ გაუმჯობესებაში. სტუდენტები ასრულებენ სტომატოლოგიის დარგობრივი მახასიათებლით განსაზღვრულ ყველა მანიპულაციას და მათი შეფასება ხდება ობიექტურად სტრუქტურირებულ კლინიკურ გამოცდაზე (OSCE).

პროგრამით გათვალისწინებული სხვადასხვა სასწავლო დისციპლინის სპეციფიკიდან გამომდინარე სწავლების პროცესში გამოყენებული იქნება *სწავლების შემდეგი მეთოდები*:

- **ლექცია** – გულისხმობს ლექტორის მიერ თეორიული მასალის მიწოდებას ინტერაქტიულ რეჟიმში. ყურადღება გამახვილებულია ძირითად ცნებებზე, განმარტებებზე, დაშვებებზე, ვარაუდებზე. ლექცია აწვდის სტუდენტებს მეცნიერულ ფაქტებს. სალექციო თემატიკა წარმოდგენილია ვიზუალური მასალით
- **სემინარი** - ლექტორის ზედამხედველობის ქვეშ სტუდენტთა ჯგუფი აცნობიერებს სალექციო თემატიკას, მსჯელობს საკითხებზე. აღნიშნული საშუალებას აძლევს სტუდენტებს ლექციაზე მოსმენილი თემატიკის ფარგლებში გაიღრმავონ ცოდნა. სემინარზე ხდება მოხსენებების წარმოდგენა და განხილვა, დასკვნების გაკეთება. ლექტორი კოორდინაციას უწევს ამ პროცესებს. სტუდენტები უზრუნველყოფილი არიან შესაბამისი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზით.
- **დისკუსია** – ინტერაქტიური სწავლების ერთ-ერთი მეთოდია, სტუდენტები მსჯელობენ კონკრეტულ საკითხზე, გამოთქვამენ საკუთარ მოსაზრებას, მსჯელობენ ლოგიკურად და მოჰყავთ თავისი დასაბუთებები. ხელს უწყობს ვერბალური კომუნიკაციისა და ლოგიკური მსჯელობის უნარების გამომუშავებას.
- **ჯგუფური მუშაობა** გუნდურ მუშაობაზე დაფუძნებული სწავლება – ამ მეთოდით სწავლების დროს სტუდენტები იყოფიან ჯგუფებად და მათ სასწავლო დავალებას აძლევს ლექტორი. ჯგუფის წევრები ინდივიდუალურად ამუშავებენ საკითხს და პარალელურად უზიარებენ მას ჯგუფის დანარჩენ წევრებს. დასახული ამოცანიდან გამომდინარე შესაძლებელია ჯგუფის მუშაობის პროცესში წევრებს შორის მოხდეს ფუნქციების გადანაწილება. ეს სტრატეგია უზრუნველყოფს ყველა სტუდენტის მაქსიმალურ ჩართულობას სასწავლო პროცესში.
- **PBL** (პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლება) - სტუდენტებს ეძლევათ უცხო, რთული პრობლემა, რომელზეც უნდა იმსჯელონ და გადაჭრან. ეს საშუალებას აძლევს მათ გამოიყენონ არსებული ცოდნა სასწავლო კურსის ფარგლებში და განსაზღვრონ ცოდნის დეფიციტი. აღნიშნული ხელს უწყობს პრობლემების კრიტიკულ ანალიზის, ინფორმაციის სინთეზის, გადაწყვეტილების მიღების, გუნდური კოლაბორაციის უნარების გამომუშავებას.

- **როლური თამაში** – გულისხმობს სტუდენტების მიერ პაციენტისა და ექიმის როლის შესრულებას და პრაქტიკული/კლინიკური უნარების გამომუშავებასა და დემონსტრაციას.
- **CBL (კლინიკურ შემთხვევაზე დაფუძნებული სწავლება)** – სტუდენტი იყენებს ცოდნას რეალური შემთხვევის განხილვისას, რომელიც ხელს უწყობს სტუდენტის კოგნიტური უნარების გაუმჯობესებას. კლინიკურ შემთხვევებს სტუდენტები განიხილავენ ჯგუფური მუშაობის პროცესში. მეთოდი ხელს უწყობს კოლაბორაციას, ცოდნის ინტეგრაციას, ამალღებს სტუდენტების მოტივაციას სწავლისათვის, ხელს უწყობს თვით-რეფლექსიისა და კრიტიკული რეფლექსიის გამომუშავებას, კვლევითი უნარების გამომუშავებას.
 - **შემთხვევის ანალიზი (Case Study)** – პროფესორი სტუდენტებთან ერთად ლექციაზე განიხილავს კონკრეტულ შემთხვევებს, რომლებიც ყოველმხრივ და საფუძვლიანად შეისწავლიან საკითხს.
 - **დემონსტრირების მეთოდი** – ეს მეთოდი ინფორმაციის ვიზუალურად წარმოდგენას გულისხმობს. შედეგის მიღწევის თვალსაზრისით ის საკმაოდ ეფექტურია. ხშირ შემთხვევაში მასალა ერთდროულად აუდიო და ვიზუალური გზით მიეწოდება სტუდენტებს. შესასწავლი მასალის დემონსტრირება შესაძლებელია განხორციელდეს როგორც პროფესორის, ისე სტუდენტის მიერ. ეს მეთოდი თვალსაჩინო ხდის სასწავლო მასალის აღქმის სხვადასხვა საფეხურს, აკონკრეტებს იმ სამუშაოს, რომლის შესრულება მოუწევთ სტუდენტებს დამოუკიდებლად. ამავე დროს, ეს სტრატეგია ვიზუალურად წარმოაჩენს საკითხის/პრობლემის არსს.
 - **ქმედებაზე ორიენტირებული სწავლება** – ლექტორი აკეთებს პრეზენტაციას მოითხოვს პროფესორისა და სტუდენტის აქტიურ ჩართულობას სწავლების პროცესში, სადაც განსაკუთრებულ დატვირთვას იძენს თეორიული მასალის პრაქტიკული ინტერპრეტაცია.
 - **სწავლება პაციენტის საწოლთან** – წარმოადგენს სტუდენტის კლინიკური კურსების სწავლების ძირითად სტრატეგიას; მიმდინარეობს სამედიცინო და/ან სტომატოლოგიურ დაწესებულებაში ლექტორის მხრიდან ზედამხედველობის პირობებში. მისი მიზანია სტუდენტების პროფესიული უნარების გამომუშავება.
 - **პრაქტიკული მეცადინეობა** – პრაქტიკული სწავლების გამოცდილება ზედამხედველობით გარემოში, რომელიც მიზნად ისახავს სტუდენტისთვის ცოდნის გაღრმავება/გაცნობიერებას, პროფესიულ მომზადებას. პრაქტიკული სწავლება უზრუნველყოფს სასწავლო რესურსების გამოყენებას სასწავლო კაბინეტებში (ანატომიის, ჰისტოლოგიის, პათოლოგიის და ა.შ.), სიმულაციურ ლაბორატორიაში, კლინიკურ ბაზაზე. სტუდენტი ყოველთვის მუშაობს ლექტორის მხარდაჭერითა და შესაბამისი დახმარებით.
 - **ლაბორატორიული მუშაობა** – ლაბორატორიაში ქიმიურ პრეპარატებზე მუშაობა, ნივთიერებების გაზომვების, რეაქციების ჩატარება და ა.შ. მიკროსკოპებზე მუშაობა, მიკროსკოპული ნიმუშების დათვალიერება, ქსოვილოვანი პრეპარატების, პათოლოგიების, დაზიანების ხარისხის ამოცნობა, პათოლოგიური პროცესის გამოსავლის განსაზღვრა.
 - **კლინიკური/პრაქტიკული უნარების დემონსტრაცია** – პაციენტის ანამნეზის მოკრება, ფიზიკური გამოკვლევა, მონაცემების რეგისტრაცია, ქირურგიული პაციენტის გამოკვლევა, ურგენტული მდგომარეობების მკურნალობა, გადაუდებელი მდგომარეობების დროს პირველადი დახმარების აღმოჩენა, ნაკერების დადება, კუნთში, ვენაში, კანქვეშა ინექციების გაკეთება, ვენის კათეტერიზაცია, ვენაში სამკურნალო საშუალებების ინფუზია და ა.შ.
 - **კლინიკური კორელაციები** – ბიოსამედიცინო და პრეკლინიკური სასწავლო კურსების ფარგლებში ხდება სალექციო თემატიკის რელევანტურ კლინიკურ შემთხვევებზე მსჯელობა. ეხმარება სტუდენტს მასალის უკეთ გაგნობიერებაში, თეორიული მასალის კლინიკურ ასპექტში განხილვაში და ვერტიკალურ ინტეგრაციაში.
 - **სიმულაციური სწავლება** – სწავლება სიმულაციურ ლაბორატორიაში მანეკენებზე და სიმულატორებზე კლინიკური უნარ-ჩვევების გამომუშავების გზით. ამავე მიზნით ზოგიერთ შემთხვევაში შესაძლებელია გამოყენებული იყოს როლური თამაში.

- **კვლევითი სამუშაო** - კვლევითი სასწავლო კურსების ფარგლებში კვლევაზე ორიენტირებული დავალებების შესრულება, მასალის მოძიება, დამუშავება, წერილობით ფორმატში მისი წარმოდგენა.

შეფასების მეთოდები:

- **ზეპირი პრეზენტაცია** – თეორიული მასალის ცოდნის დემონსტრაცია, კონკრეტულ საკითხებზე დისკუსია ნარატივის ან კითხვებზე პასუხის გაცემის სახით, საკითხის გადაჭრა და სწორი გადაწყვეტილების მიღება.
- **წერითი ქვიზი** – გავლილი მასალის ფარგლებში კონკრეტული საკითხებთან დაკავშირებით უნარებისა და ცოდნის ინტეგრაციის შემოწმება. შეიძლება მოიცავდეს ღია კითხვებს და/ან კითხვებს მრავლობითი პასუხებით.
- **ტესტი** - შუალედურ და დასკვნით გამოცდებზე წერილობითი ნამუშევარი; თეორიული ცოდნის შემოწმება.
- **პრაქტიკული/კლინიკური უნარების დემონსტრაცია** – პაციენტის ანამნეზის მოკრება, ფიზიკური გამოკვლევა, მონაცემების რეგისტრაცია, ქირურგიული პაციენტის გამოკვლევა, ურგენტული მდგომარეობების მკურნალობა, გადაუდებელი მდგომარეობების დროს პირველადი დახმარების აღმოჩენა, ტკივილისა და დისტრესის მკურნალობა, ადგილობრივი ანესთეზიის ჩატარება, სისხლდენის მკურნალობა, სისლის შემცვლელების გადასხმა, ნაკერების დადება, კუნთში, ვენაში, კანქვეშა ინექციების გაკეთება, ვენის კათეტერიზაცია, ვენაში სამკურნალო საშუალებების ინფუზია, ნაკერებისა და დრენაჟების ამოღება და ა.შ.
- **კლინიკური შემთხვევის პრეზენტაცია** – პაციენტის შემთხვევის პრეზენტაცია, რომელიც ხელს უწყობს სტუდენტის მიერ კლინიკური შემთხვევის ეფექტურად გადაჭრისა და კლინიკური მსჯელობის, მონაცემების ინტერპრეტაციისა და ინფორმაციის ინტეგრაციის უნარების გამომუსავებას დიფერენციალური დიაგნოზის ჩასატარებლად და მკურნალობის გეგმის შესადგენად. პრეზენტაცია მოიცავს პაციენტის ანამნეზს, ინფორმაციის ანალიზსა და სინთეზს (პრობლემების ჩამონათვალსა და დიფერენციალურ დიაგნოზს), მენეჯმენტს (დიაგნოზი და მკურნალობის გეგმა).
- **კვლევითი ნამუშევარი** - კონკრეტული თემის/საკითხის სიღრმისეული ანალიზი. მოითხოვს დამატებითი ლიტერატურის წაკითხვას, მონაცემების დამუშავებას და წერილობითი ფორმით წარმოდგენას. ეს საშუალებას აძლევს სტუდენტს მიიღოს სასწავლო კურსის უფრო ღრმა ცოდნა და გაცნობიერება, შემოქმედებითად მოახდინოს ცოდნის ინტეგრაცია, ნათლად წარმოადგინოს და იმსჯელოს დასკვნებზე წერილობითი და ზეპირი ფორმატით, გააცნობიეროს კვლევითი ნამუშევარის ეთიკური ასპექტები.
- **OSPE** (ობიექტურად სტრუქტურირებული პრაქტიკული გამოცდა) – პრეკლინიკური კურსების ფარგლებში თეორიული, პრაქტიკული და პრობლემების გადაჭრის უნარების შეფასების ობიექტური ინსტრუმენტი. სტუდენტებმა უნდა ამოიცნონ და აღწერონ ანატომიური, ჰისტოლოგიური ნიმუშები.
- **OSCE** (ობიექტურად სტრუქტურირებული კლინიკური გამოცდა) – შეფასების მეთოდი, რომელიც ემყარება სტუდენტის პრეზენტაციას, რომლითაც ფასდება მისი კლინიკური უნარები/კომპეტენციები. ეს არის სწავლებისადმი პრაქტიკული, რეალურ მაგალითზე მიმართული მიდგომა, რომელიც სტუდენტის კომპეტენციის ობიექტური შეფასების საშუალებას იძლევა. მისი შინაარსი და პროცედურები სტანდარტიზებულია. თითოეული საგამოცდო სადგური ორიენტირებულია კონკრეტულ კლინიკურ უნარზე/კომპეტენციაზე. თითოეული სტუდენტი ასრულებს ერთი და იგივე დავალებას დროის ერთი და იგივე მონაკვეთში. თითოეული სადგურის დავალება წარმოადგენს რეალურ კლინიკურ სიტუაციას.
- **რეფერატი** - კონკრეტული თემის/საკითხის სიღრმისეული ანალიზი. საჭიროებს დამატებითი ლიტერატურის წაკითხვას, დამუშავებასა და წერილობითი ფორმით წარმოდგენას. იძლევა

კურსის ფარგლებში ცოდნის გაღრმავების, უკეთ გაცნობიერების, შესაძლებლობებისა და დამოკიდებულებების გამომუშავების შესაძლებლობას, იძლევა საგნობრივი/დარგობრივი ცოდნის გაფართოების, კრიტიკულად, შემოქმედებითად და სისტემურ დონეზე ცოდნის ინტეგრაციის საშუალებას. იძლევა შესაძლებლობას სტუდენტმა წერილობითი და ზეპირი ფორმით ნათლად წარმოადგინოს თავისი დასკვნები, იმსჯელოს მასზე, წარმოადგინოს თავისი ცოდნა და არგუმენტები, რომლის საფუძველზეც მოხდა თეზისის შემუშავება; გააცნობიეროს კვლევის ეთიკური ასპექტები.

- **ესე** - კონკრეტულ თემასთან დაკავშირებით ინფორმაციის მოძიება, ლიტერატურისა და წყაროების დამუშავება, სხვადასხვა ავტორების მოსაზრებების გაზიარებას, ქრონოლოგიურად და ლოგიკურად ჩამოყალიბება, საკუთარი მოსაზრების გამოხატვა აღნიშნულთან დაკავშირებით. წარმოადგენს წერილობითი დისკურსის ფორმატში.
- **როლური თამაში** - სტუდენტების მიერ პაციენტისა და ექიმის როლის შესრულების დროს ხდება პრაქტიკული/კლინიკური უნარების დემონსტრაცია და მათი შეფასება.
- **MiniCex** - გამოიყენება ძირითადი კლინიკური უნარების შესაფასებლად. სტუდენტი ასრულებს მინი კლინიკურ სავარჯიშოს. ეძლევა დავალება კონკრეტული კლინიკური შემთხვევის შესაბამისად.
- **სტუდენტის დღიური** - ბოლო სემესტრში სტუდენტი აწარმოებს დღიურებს, სადაც ხდება შესრულებული პრაქტიკული სამუშაოს აღრიცხვა. თითოეულ პრაქტიკის სილაბუსს თან ახლავს დღიური, რომელშიც წარმოდგენილია შესასრულებელი სავალდებულო მანიპულაციები და შესრულების მინიმალური რაოდენობა. სტუდენტი დავალებებს ასრულებს ლექტორის ზედამხედველობის ქვეშ. თავდაპირველად იღებს მისგან რეკომენდაციებს, ხოლო ბოლო ჯერზე ხდება მანიპულაციის შეფასება შესაბამისი ქულებით.
- **დისკუსია** - სტუდენტები აწარმოებენ დისკუსიას სხვადასხვა კლინიკურ საკითხთან დაკავშირებით. დისკუსიის დროს ხდება მათი ჩართულობის, აქტიურობის, წარმოთქმული აზრების სისწორის შეფასება.
- **კლინიკური შემთხვევის ანალიზი** - სტუდენტს ეძლევა კლინიკური შემთხვევა, კლინიკური მსჯელობის, მონაცემების ინტერპრეტაციისა და ინფორმაციის ინტეგრაციის საფუძველზე სტუდენტი არჩევს კლინიკური შემთხვევის შესაბამისი გამოკვლევის, დიაგნოსტიკის, მკურნალობის მეთოდებს, ადგენს მკურნალობის გეგმას, განსაზღვროს პრევენციულ ღონისძიებებს და პროგნოზს.
- **ლაბორატორიული სამუშაო** - ლაბორატორიაში ქიმიური რეაქციების ჩატარება, მიკროსკოპებზე მუშაობა, მიკროსკოპული ნიმუშების დათვალიერება, ქსოვილოვანი პრეპარატების, პათოლოგიების, დაზიანების ხარისხის ამოცნობა, პათოლოგიური პროცესის გამოსავლის განსაზღვრა

4. დასაქმების სფეროები და სწავლის გაგრძელების შესაძლებლობები

სტომატოლოგიის ერთსაფეხურიანი უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის კურსდამთავრებულს შეუძლია იმუშაოს უმცროს ექიმად (სტომატოლოგად), რომელიც ასრულებს ექიმის ფუნქციას დამოუკიდებელი საექიმო საქმიანობის უფლების მქონე სუბიექტის მითითებით და პასუხისმგებლობით (საქართველოს კანონი „საექიმო საქმიანობის შესახებ“, მ.5).

საგანმანათლებლო პროგრამის კურსდამთავრებულს უფლება აქვს:

ა) გაიაროს რეზიდენტურის კურსი და უნიფიცირებული სახელმწიფო სასერტიფიკაციო გამოცდის ჩაბარების შემდეგ მიიღოს დამოუკიდებელი საექიმო საქმიანობის უფლება (საქართველოს კანონი „საექიმო საქმიანობის შესახებ“, მ.17)

და/ან

ბ) გააგრძელოს სწავლა დოქტორანტურაში, დაკავდეს პედაგოგიური და/ან სამეცნიერო საქმიანობით.

5. პროგრამის ფინანსური უზრუნველყოფა

სტომატოლოგის ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამის განხორციელების ფინანსური უზრუნველყოფა ხდება თბილისის ჰუმანიტარული სასწავლო უნივერსიტეტის მიერ მიღებული შემოსავლების, დამფუძნებელთა მიერ განხორციელებული ინვესტიციებისა და საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული და ნებადართული სხვა სახსრების გამოყენებით. პროგრამის სარეალიზაციოდ მოზიდული ზემოაღნიშნული ფინანსები გამოიყენება აკადემიური პერსონალის სახელფასო უზრუნველყოფის, სტუდენტთა წახალისებისა და მოტივაციის, საბიბლიოთეკო ფონდის განახლების, მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის გასაუმჯობესებლად და სხვა სასწავლო-საგანმანათლებლო მიზნებისათვის.

6. პროგრამის ინტერნაციონალიზაცია

სტომატოლოგის ერთსაფეხურიანი საგანმანათლებლო პროგრამა მოდიფიცირებულია საერთაშორისო გამოცდილების გათვალისწინებით. იგი თავსებადია ცენტრალური და აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნების ანალოგიურ პროგრამებთან. სტომატოლოგის პროგრამის ინტერნაციონალიზაციის ხარისხის გაზრდის მიზნით, უნივერსიტეტი, ჯანდაცვის ფაკულტეტის შუამდგომლობის საფუძველზე, უფლებამოსილია მოიწვიოს უცხო ქვეყნის ან/და უცხოენოვანი პერსონალი პროგრამით განსაზღვრული სასწავლო დისციპლინების უცხო ენაზე წაკითხვის მიზნით. სტომატოლოგის პროგრამის ინტერნაციონალიზაციის ხარისხის გაზრდის მიზნით, უნივერსიტეტი, ჯანდაცვის ფაკულტეტის შუამდგომლობის საფუძველზე, უფლებამოსილია ქართული ენის მოსამზადებელი საგანმანათლებლო პროგრამის წარმატებით დასრულების წინაპირობით, მოიზიდოს უცხო ქვეყნის მოქალაქე სტუდენტები.

7. შეფასების სისტემა

სასწავლო კურსის შეფასება მაქსიმუმ - 100 ქულა.

ა) შუალედური შეფასება ჯამურად შეადგენს 60 ქულას, რომელიც შემდეგნაირად ნაწილდება:

სტუდენტის აქტივობა სასწავლო სემესტრის განმავლობაში - მაქსიმუმ 30 ქულა, მინიმალური -20

შუალედური გამოცდა - მაქსიმუმ 30 ქულა, მინიმალური 11 ქულა

ბ) დასკვნითი გამოცდა - მაქსიმუმ 40 ქულა

კანონმდებლობით დადგენილი შეფასების საერთო მოთხოვნები:

- დაუშვებელია სტუდენტის მიერ მიღწეული სწავლის შედეგების ერთჯერადად - მხოლოდ დასკვნითი გამოცდის საფუძველზე შეფასება. სტუდენტის გაწეული შრომის შეფასება გარკვეული შეფარდებით უნდა ითვალისწინებდეს:

ა) შუალედურ შეფასებებს;

ბ) დასკვნითი გამოცდის შეფასებას.

- საბოლოო შეფასების მიღება ხდება შუალედური შეფასებებისა და დასკვნითი გამოცდის შეფასების შეჯამების საფუძველზე.

- დასკვნით გამოცდაზე გასვლის უფლება ეძლევა სტუდენტს, რომლის შუალედური შეფასებების კომპონენტებში მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი ჯამურად შეადგენს არანაკლებ 31 ქულას.

- დასკვნითი შეფასების მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი შეადგენს დასკვნითი შეფასების საერთო ჯამის 50 % - ანუ 20 ქულას 40 ქულიდან.

- სტუდენტს დამატებით გამოცდაზე გასვლის უფლება აქვს იმავე სემესტრში (FX) ვერ ჩააბარა – მაქსიმალური შეფასების 41-50% მიღების შემთხვევაში.

- დამატებითი გამოცდა ინიშნება დასკვნითი გამოცდის შედეგების გამოცხადებიდან არანაკლებ 5 დღეში.

შეფასების სისტემა უშვებს:

ა) ხუთი სახის დადებით შეფასებას:

(A) ფრიადი – შეფასების 91-100 ქულა;

(B) ძალიან კარგი – მაქსიმალური შეფასების 81-90 ქულა;

(C) კარგი – მაქსიმალური შეფასების 71-80 ქულა;

(D) დამაკმაყოფილებელი – მაქსიმალური შეფასების 61-70 ქულა;

(E) საკმარისი – მაქსიმალური შეფასების 51-60 ქულა.

ბ) ორი სახის უარყოფით შეფასებას:

(FX) ვერ ჩააბარა – მაქსიმალური შეფასების 41-50 ქულა, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტს ჩასაბარებლად მეტი მუშაობა სჭირდება და ეძლევა დამოუკიდებელი მუშაობით დამატებით გამოცდაზე ერთხელ გასვლის უფლება;

(F) ჩაიჭრა – მაქსიმალური შეფასების 40 ქულა და ნაკლები, რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტის მიერ ჩატარებული სამუშაო არ არის საკმარისი და მას საგანი ახლიდან აქვს შესასწავლი.

▮ შეფასების კრიტერიუმები და მეთოდები დეტალურად ჩაშლილია სილაბუსებში საგნის სპეციფიკის გათვალისწინებით.

სტომატოლოგის საგანმანათლებლო პროგრამით გათვალისწინებულია სასწავლო და კლინიკური პრაქტიკის გავლა. აღნიშნული, სავალდებულო სასწავლო კურსების სახით, პროგრამის განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს. იგი მიმართულია სტუდენტის პროფესიული და კლინიკური უნარ-ჩვევების გამომუშავებაზე შესაძლებლობას აძლევს სტუდენტს რეალურ ცხოვრებაში გამოსცადოს აკადემიურ გარემოში შეძენილი კომპეტენციები (ცოდნა, უნარები და პროფესიული ღირებულებები). პრაქტიკა მნიშვნელოვანია სამივე დაინტერესებული მხარისთვის: სტუდენტის, უნივერსიტეტისა და დამსაქმებელთათვის. სასწავლო-კლინიკური პრაქტიკა ხორციელდება როგორც უნივერსიტეტის სტომატოლოგიურ კლინიკაში, ისე მის ფარგლებს გარეთ (კლინიკურ ბაზებზე); პრაქტიკის ობიექტი (სტუდენტის პრაქტიკაზე მიმღები ორგანიზაცია) ან მისი სტრუქტურული ერთეული არის სტომატოლოგიის დარგის შესაბამისი; სასწავლო-კლინიკურ პრაქტიკას ხელმძღვანელობს პრაქტიკის ხელმძღვანელი (თჰუ ჯანდაცვის ფაკულტეტის წარმომადგენელი), რომელიც პასუხისმგებელია პრაქტიკის სილაბუსის განხორციელებაზე; პრაქტიკის ობიექტი გამოყოფს მენტორს, რომელიც პასუხისმგებელია პრაქტიკის ობიექტში სტუდენტზე ზედამხედველობის განხორციელებაზე და უნივერსიტეტს უკავშირდება შესაბამისი კონტრაქტით; სასწავლო პრაქტიკა არის განაცხადი სტუდენტის მოლოდინის შესახებ, თუ რა უნდა იცოდეს, ესმოდეს ან/და რისი დემონსტრირება უნდა შეემდოს სწავლის დასრულების შემდგომ. პროფესიული კომპეტენციები, რომლის მიღწევაცაა დაგეგმილი პროფესიული პრაქტიკის ფარგლებში, ზოგადად, არის ცოდნის, გაცნობიერების, უნარებისა და შესაძლებლობების დინამიკური კომბინაცია.

კლინიკური პრაქტიკის სილაბუსში სავალდებულო წესით უნდა აისახოს: პრაქტიკის მიზნები; მისაღწევი სწავლის შედეგები; დარგობრივი და ზოგადი/ტრანსფერული კომპეტენციები; განხორციელების ადგილი და ვადები; პრაქტიკის პროცესში განსახორციელებელი აქტივობა; სტუდენტის უფლებები და პასუხისმგებლობები; დღიურის წარმოების წესი; პრაქტიკის ანგარიში; პრაქტიკის შეფასების კრიტერიუმები; პრაქტიკის განსაკუთრებული პირობები (ასეთის არსებობის შემთხვევაში).

6.2 პრაქტიკის შეფასება

პრაქტიკის შეფასება მაქსიმუმ 100 ქულის ტოლია, რაც ნაწილდება ორ ეტაპად: შუალედური შეფასებებისა და დასკვნითი შეფასების სახით.

პრაქტიკის შუალედური შეფასებისას, სტუდენტმა უნდა დააგროვოს მაქსიმუმ 60 ქულა და ითვალისწინებს შემდეგ კომპონენტებს :

ა) აქტიურობა (აქტიურობა - პრაქტიკული სამუშაოების შესრულებისას, დისკუსია, პრეზენტაცია, როლური თამაში, სიტუაციური ამოცანის ამოხსნაში მონაწილეობა, პრაქტიკის დღიურის წარმოება - მაქსიმუმ 30 ქულა, მინიმალური -20 ქულა

ბ) შუალედური გამოცდა - მაქსიმუმ 30 ქულა, მინიმალური -11 ქულა

დასკვნითი გამოცდა - მაქსიმუმ 40 ქულა

Dentistry

Name of the programme: Dentistry

Qualification granted: Doctor of Dental Medicine (DMD)

Direction: Broad field -09 Health and Welfare; Narrow field -091Health;Detailed field - 0911 Dental Studies / 0911.1.1 Dental Medicine

Programme volume by credits and hours: 300 ECTS credits (7500 hours), 5 years, 10 semesters

One credit (ECTS) is equivalent to a student's workload for 25 hours, one semester lasts 20 weeks, during the semester a student accumulates 30 credits.

Language of Instruction: English

Education programme type: one-cycle higher educational program

Head of the program: Sopio Puturidze, Associate professor, DMD, PhD.

1. Programme Objectives

The goal of the one-step educational program in Dentistry is to develop a skilled, compassionate, and responsible dentists who are highly competitive in both the Georgian and international labor markets, and who are well-prepared for continued education and professional growth.

Accordingly, the aim of the program is to give graduates:

- The ability to discuss dental problems within the context of the entire organism's pathogenetic complexity, based on knowledge of biomedical and clinical sciences.
- Skills in clinical thinking and analysis using the principles of evidence-based dentistry.
- Ability to practice dentistry while adhering to professional and ethical standards.
- Awareness of the importance of continuous dental education and professional development.

2. Admission Preconditions

The prerequisites and procedures for admission to the dental educational program are in accordance with the current legislation

- By passing the Unified National Exams of Georgia
 - A person, with complete general education holding a certificate of completion thereof, certified by a state authority;
 - On the basis of the results of the United National Examinations, passing the English exam with the minimum threshold 60%+1 points.
- Without passing the Unified National Exams *

according to the defined rule of Georgian legislation (the Georgian Law of Higher education, the Article 52 Paragraph 3):

- Foreign citizens and stateless persons who have received general secondary or equivalent education in a foreign country;
- Georgian citizens who acquired general secondary education in a foreign country or have studied the last two years of general secondary education abroad;
- students (besides the participating in the joint programme for students) who have lived in a foreign country for at last 1 year, are studying/have studied and have obtained credits at a higher education institution recognized by the legal regulations of the country concerned.

* - Persons shall pass the English language exam by test (B2) or provide English language certificate (CEFRB2, IELTS exam-5, BEC exam and CELS exam-Vantage, Cambridge exam-FCE, Pritman ESOL International, TOEIC-541, TOEFL-500(paper-based), 173(computer-based), 61(internet-based)).

- Students, transferred by the rule of mobility to Tbilisi Humanitarian Teaching University, are entitled to study at educational programme of Dental Medicine on the grounds of Georgian legislation, among them: the order N10/n, 04.02.2010, of the Minister of Education and Science of Georgia, as well as according to internal regulatory document

3. Programme Learning Outcomes

The training of a qualified dentist ensures the formation of a number of competencies:

Academic competencies, which include knowledge of theoretical and clinical disciplines and the ability to learn;

Social-personal competencies, which include focus on professional values, knowledge of deonological norms and its adherence.

Professional competencies, which include a complex of knowledge and skills imperative for the implementation of diagnostic, treatment and preventive measures in professional activities;

According to the National Qualifications Framework and the Learning Fields Classifier for the second cycle of higher education, the completion of the undergraduate dental education program results in a qualification that corresponds to the second cycle of higher education, equivalent to a Master's degree. This alignment is in direct accordance with the program's objectives and the university's overarching mission. Upon graduation, the student demonstrates proficiency across three core areas of competence – knowledge, skills, and responsibility and autonomy, each integral to their professional development and expertise in the field of dentistry.

Knowledge:

1. Critically comprehends and logically formulates the functions of the structures of the human body at both the cellular and systemic levels, in both normal and pathological conditions formulating logical conclusions based on the understanding.
2. Describes dental diseases, as well as somatic diseases that may be related to dental pathologies, including their etiology, pathogenesis, clinical manifestations, modern treatment approaches, and the impact of environmental factors, unhealthy habits, lifestyle choices, and psychological and behavioral factors on human health and disease outcomes.
3. Explains the mechanisms of action of drugs, in various systemic, dental, and metabolic pathological conditions and diseases, use of dental materials in dentistry while also outlining the principles of treatment and management in emergency situations.
4. Demonstrates an understanding of the values and ethical standards in professional practice, research methodologies within the healthcare system, and the unique challenges associated with healthcare regulation.

Skills:

5. Provides consultations to patients by analyzing their case history and the clinical manifestations of somatic and comorbid conditions. Determines diagnoses and disease outcomes using evidence-based dentistry, considering the patient's age, psychological traits, and special needs.
6. Communicates effectively with patients, accompanying individuals, and colleagues, both verbally and non-verbally, while collecting and registering the case history by adhering to ethical principles in all interactions.
7. Critically analyzes reliable and comprehensive information independently obtained from diverse sources, information systems, and electronic databases, as well as epidemiological data with presenting evidence-based conclusions and preventive measures in academic and professional settings.
8. Applies the latest technological advancements, modern treatment approaches, and clinical guidelines in the complex treatment of challenging dental cases, prioritizing the safety of both the patient and themselves.
9. Manages patients in common and emergency situations requiring first aid, particularly those related to dental conditions.
10. Adheres to standards set by sectoral legislation and regulations in healthcare and professional activities based on the assessment of environmental factors, develops recommendations for maintaining hygiene norms.

Responsibility and autonomy:

11. Recognizes the boundaries of their own expertise and, when needed, consults with other specialists, showcasing a commitment to continuous professional growth.
12. Adapts to new and complex environments, provides qualified dental care based on rational decisions and modern approaches regardless the patients' social, cultural, religious and ethnic origin.

5. Methods of achieving learning outcomes

The program begins with a focus on biomedical courses during the first three semesters, which provide a solid foundation in understanding the body's structure, as well as its physiological and metabolic processes in a healthy state. In the following two semesters, students deal with the preclinical courses, including Methods of Diagnosis, Pathology, Microbiology and Parasitology, Pharmacology, and Radiology. These courses deepen their understanding of pathological processes at both the systemic and cellular levels. From the fifth semester students start clinical courses in dentistry – Pediatric Endodontics, Inflammatory Diseases of Maxillofacial Area in Adults. From the sixth semester onward, the curriculum shifts to therapeutic and surgical clinical courses, such as internal medicine, pediatrics, neurology, infectious diseases, clinical immunology and allergy, dermatovenerology, ophthalmology, and otorhinolaryngology. Special emphasis is placed on conditions that intersect with dental health and the management of emergencies in dental practice.

Students also undertake two course - clinical skills and first aid, which are conducted in the simulation lab. Skills are developed through hands-on practice using mannequins and simulators.

The curriculum further addresses topics related to healthcare, including the impact of environmental factors on the human body, healthcare systems, and the principles of effective management within these systems.

For both DMD professionals and healthcare practitioners in general, the development of research skills is essential. To support this, the program includes three key courses: Research Methods (covering Introduction to Research Methods, Epidemiology, and Biostatistics) and Evidence-Based Dentistry, where students learn to identify, evaluate, and apply evidence-based information in their daily practice.

Students also acquire academic writing skills, enabling them to create logically structured and well-supported written content.

Additionally, the program offers elective courses, allowing students the flexibility to choose from a variety of fields of study to broaden their academic experience.

A significant part of achieving the outcomes of the dental program is the dental study courses. The education begins with the course "Introduction to Dentistry," which introduces first-year students to their future profession, the importance and role of the dentist in the well-being of society, the priorities of continuous dental education, the role of dental associations in the development of the field, and more. The course in "Dental Materials Science" covers fundamentals of dental materials as well as the characteristics and indications for use of basic dental materials in dental diseases/conditions, contraindications and advantages. The dental study courses include modern approaches to diagnosis and treatment, as well as the latest guidelines. A course titled "Geriatric Dentistry" is included, which introduces students to the specifics of aging, potential patient limitations, and the peculiarities of treatment management based on the patient's needs. Particular attention is dedicated to the principles of dental care for special need patients. The program includes the main aspects of doctor and patient safety management. The dental study courses cover all areas of dentistry: therapeutic, prosthetic, surgical, pediatric dentistry, and orthodontics.

The teaching methods of the program are diverse and include modern teaching approaches: interactive lectures, practical exercises, seminars, patient bedside/clinic training, laboratory work, role-playing, clinical correlations, simulation-based learning in the laboratory and directly with patients for developing clinical and practical skills, discussions, research work, problem-based learning (PBL), case-based learning (CBL), and more.

Clinical skills are developed in a simulation laboratory, which is equipped with mannequins and simulators, dental chairs, and phantoms; dental materials and instruments are provided for performing therapeutic, prosthetic, orthodontic and surgical procedures.

The university has its own dental clinic, where students have the opportunity to practice at the patient's chair and perform procedures directly on patients.

The assessment system includes the evaluation of students' clinical and professional skills through an objectively structured clinical examination (OSCE). Students' knowledge is also assessed through written evaluations, which include both multiple-choice questions (MCQs) and open-ended questions.

In the final year, students undergo clinical practice in various fields of dentistry. The teaching is carried out at the university's own clinics as well as other dental clinics. Students are given an excellent opportunity to adapt

to the new clinical environment, where they make independent decisions and perform treatment stages directly on patients under the supervision of lecturers. Clinical practice is a mandatory component and covers therapeutic dentistry, surgical dentistry, pediatric dentistry, prosthetic dentistry, and orthodontics. The procedures to be performed during clinical practice are outlined in the syllabus. The syllabus is accompanied by a practice diary, which specifies the course, the course supervisor, the mandatory procedures to be performed, and their required quantity. The format also includes an evaluation of the quality of the completed work and recommendations from the supervisor, which helps students identify areas for improvement. Students perform all the procedures defined by the field-specific characteristics of dentistry, and their performance is evaluated through an objectively structured clinical examination (OSCE).

The program uses the below listed methods of teaching:

- **Lecture** – involves the delivery of theoretical material by the lecturer in an interactive mode. Emphasis is placed on key concepts, explanations, assumptions, and hypotheses. The lecture provides students with scientific facts. The lecture material is presented with visual aids.
- **Seminar** – under the lecturer's supervision, the student group engages with the lecture topics and discusses the issues. This allows students to deepen their knowledge within the scope of the topics covered in the lecture. During the seminar, presentations are made and discussed, and conclusions are drawn. The lecturer coordinates these processes. Students are provided with the appropriate material and technical resources.
- **Discussion** – Interactive learning is a method in which students discuss a specific issue, express their opinions, reason logically, and provide justifications. It promotes the development of verbal communication and logical reasoning skills.
- **Group Work** – In this method of learning, students work in groups, and their educational activities are guided by the lecturer. Group members individually analyze the issue and, simultaneously, share their insights with the other group members. Afterward, a general discussion is held, during which it is possible to assign specific roles to the group members within the collaborative process. This strategy ensures maximum involvement of all students in the learning process.
- **PBL (Problem-based learning)**: students are presented with a complex, unfamiliar problem that they must discuss and solve. This allows them to apply existing knowledge within the scope of the course and identify knowledge gaps. It promotes the development of skills in critical analysis of problems, information synthesis, decision-making, and teamwork collaboration.
- **Role-playing** – refers to students assuming the roles of both the patient and the doctor, while developing and demonstrating practical/clinical skills.
- **CBL (Case-Based Learning)** – the student applies knowledge when discussing real cases, which helps improve the student's cognitive skills. Clinical cases are discussed by students during group work. This method fosters collaboration, knowledge integration, increases students' motivation to learn, promotes the development of self-reflection and critical reflection, and enhances research skills.
- **Case Study** – the professor, together with the students, discusses specific cases during the lecture, which are thoroughly and adequately studied from all perspectives.
- **Demonstration method** – the method involves presenting information visually. From the perspective of achieving goals, it is quite effective. In many cases, the topic is simultaneously introduced and presented to students in a visual manner. The demonstration of the topic can be discussed from both the professor's and the student's perspective. This method makes different aspects of the learning material more comprehensible, and focuses on the specific issues that students are expected to understand. At the same time, this strategy visually presents the essence of the issue/problem.

- **Case-based learning** – the lecturer delivers a presentation. It requires active participation of both the professor and the students in the learning process where the practical interpretation of theoretical material carries significant importance.
- **Bedside/chairside teaching** – It represents the primary strategy for teaching the student's clinical courses; it takes place in a medical and/or dental institution under the supervision of the lecturer. The goal is to develop students' professional skills. It represents the primary strategy for teaching the student's clinical courses.
- **Practical** – A hands-on learning experience in a supervised environment designed to enhance the student's knowledge and foster professional development. Practical teaching involves the use of educational resources in teaching laboratories and specialized classes (such as anatomy, histology, pathology, etc.), simulation labs, and clinical settings. Throughout these experiences, students receive continuous support and guidance from instructors to ensure their success and growth.
- **Laboratory Work** – Involves working with chemical substances in a laboratory setting, including measuring, conducting reactions, and performing other related tasks. Students also work with microscopes to examine microscopic samples, identify tissue preparations, assess pathologies, determine the extent of damage, and evaluate the outcomes of pathological processes.
- **Demonstration of Clinical/Practical Skills** – Includes taking patient histories, performing physical examinations, recording data, and assessing surgical patients. Students gain experience in treating urgent conditions, providing first aid in emergency situations, suturing, administering injections (intramuscular, intravenous, subcutaneous), performing venous catheterization, and administering infusions, among other essential clinical tasks.
- **Clinical Correlations** – Involves the discussion of relevant clinical cases that align with lecture topics from biomedical and preclinical courses. This approach helps students deepen their understanding of the material, analyze theoretical concepts from a clinical perspective, and integrate their knowledge across different stages of learning.
- **Simulation-Based Learning** – Utilizes a simulation laboratory with mannequins and simulators to develop clinical skills. In some instances, role-playing may also be incorporated to enhance the learning experience and practice real-world scenarios.
- **Research Work** – Focuses on research-oriented tasks within specialized courses, including data collection, analysis, and presenting findings in written format, helping students build essential research and analytical skills.
- **Oral Presentation** – Demonstrates understanding of theoretical material through discussions of specific topics, presented in the form of narratives or responses to questions. This includes problem-solving and making informed decisions.
- **Written Quiz** – Assesses the integration of skills and knowledge on specific topics covered in the course material. It may include a mix of open-ended questions and/or multiple-choice questions to evaluate comprehension.
- **Test** – A written examination conducted during intermediate and final assessments, designed to evaluate students' theoretical knowledge on the subject matter. It may include a mix of open questions and/or multiple-choice questions.
- **Practical/Clinical Skill Demonstration** – Involves gathering the patient's medical history, conducting physical exams, recording data, examining surgical patients, and managing urgent conditions. This includes providing first aid in emergency situations, managing pain and distress, administering local anesthesia, controlling bleeding, using blood substitutes, suturing, performing intramuscular, intravenous, and subcutaneous injections, carrying out venous catheterization, administering infusions, and removing sutures and drains, among other essential clinical tasks.
- **Clinical Case Presentation** – Students present a patient's case to develop skills in clinical reasoning, data interpretation, and information integration. This process enhances the ability to make differential

diagnoses and formulate treatment plans. The presentation includes a thorough review of the patient's medical history, an analysis of the case (including problem listing and differential diagnosis), and a management plan outlining the diagnosis and treatment approach.

- **Research Paper/Thesis** – Involves an in-depth analysis of a specific topic or issue, requiring extensive literature review, data processing, and the presentation of findings in written form. This process allows students to deepen their understanding of the subject, creatively integrate knowledge, and communicate conclusions in both written and oral formats. Additionally, students are encouraged to reflect on the ethical considerations involved in their research.
- **OSPE (Objective Structured Practical Examination)** – An objective assessment tool designed to evaluate theoretical, practical, and problem-solving skills within preclinical courses. Students are required to identify and describe anatomical and histological samples, as well as radiological images, demonstrating their understanding and analytical skills.
- **OSCE (Objective Structured Clinical Examination)** – A structured assessment method that evaluates clinical skills and competencies through student presentations. This practical approach mimics real-life clinical situations, allowing for objective evaluation of a student's competencies. Each exam station focuses on a specific clinical skill, and every student performs the same task within a set time frame, ensuring fairness and consistency.
- **Role-Playing** – Students take on the roles of both patient and doctor, demonstrating and assessing practical and clinical skills in a simulated environment.
- **MiniCex** – A method for assessing essential clinical skills through a mini-clinical exercise based on a specific clinical case. The student is evaluated using a specialized assessment form that focuses on key clinical competencies.
- **Student Diary** – In the final semester, students maintain a diary documenting their practical work. Each practice syllabus is accompanied by a diary listing the mandatory procedures and their minimum required quantities. Students perform tasks under the supervision of a lecturer, receiving guidance initially. In the final stage, each procedure is assessed and scored accordingly.
- **Discussion** – Students participate in discussions on various clinical issues, where their engagement, activity, and the accuracy of their ideas are evaluated. This helps develop critical thinking and communication skills.
- **Case Analysis** – Students are provided with a clinical case and, using clinical reasoning, data interpretation, and information integration, they must select appropriate diagnostic methods and treatment approaches. They then develop a treatment plan, define preventive measures, and predict possible outcomes.
- **Laboratory Work** – Involves conducting chemical reactions in the laboratory, using microscopes to examine samples, identifying tissue preparations and pathologies, determining the extent of damage, and formulating solutions to address pathological processes.

4. Employment Spheres

The graduates of one-step higher dental educational program are able to work as a junior doctor under the supervision of an independent doctor, who performs the function of a doctor under the direction and responsibility of an independent medical practitioner (Law of Georgia on Medical Practice, Article 5).

5. Possibilities to Pursue Studies

A graduate has the right to:

A. apply a post-secondary professional for the residence (or an equivalent professional program abroad, recognized by the legislation of that country) and after passing the state certification exam, receive the right to independent medical practice. (Law of Georgia “On Medical Activity”, Article 17)

And/or

B. continue his/her studies at the doctoral educational program, get employed in pedagogical and/or scientific activities.

6. The organization of the teaching based on the program:

The program is led by Dr. Sophio Puturidze, Associate Professor in the Faculty of Healthcare, specializing in Dentistry. The program head is responsible for ensuring that courses are taught by qualified academic staff and invited professionals with the relevant qualifications and experience. She also oversees the establishment of agreements with state and private medical organizations, as well as teaching and clinical bases for conducting educational and research practices. Additionally, Dr. Puturidze coordinates the operations of the medical clinic and laboratory at the Faculty of Healthcare of Tbilisi Humanitarian University.

7. The Programme Structure

The structure and content of the program have been developed in accordance with the University's procedures for the development, review, and updating of educational programs. The program has been reviewed and aligned with the new sectoral standards in dentistry. It is also based on the latest market research in the relevant field. The review/update of the program involved key stakeholders, including employers, clinic representatives, implementing staff, alumni, and students.

The learning outcomes of the program align with the second level of higher education within the national qualifications framework. The content and structure of the program are coherent. The prerequisites for the courses are logical and ensure the successful achievement of learning outcomes. The program complies with the regulations and standards defined by Georgian legislation and international legal frameworks.

The program is implemented by the University's affiliated academic, academic, and invited staff. The University has the necessary material-technical infrastructure, including classrooms, offices, laboratories, and simulation rooms, all equipped with modern information and communication technologies, anatomical models, mannequins, and phantoms. The University also has its own dental clinic. The University library provides students with all the essential literature and textbooks specified in the syllabus, as well as additional resources. Students have access to international databases through the library.

The program incorporates modern teaching and assessment methods. Lectures are interactive, and among the teaching methods used are problem-based learning (PBL), clinical correlations, case-based learning (CBL), as well as the development of clinical/practical skills in simulation labs and directly with patients. The assessment system includes the objective structured clinical examination (OSCE), which evaluates students'

clinical and professional skills. Students' knowledge is also assessed through written evaluations, which include both multiple-choice questions (MCQs) and open-ended questions.

The program in dentistry has been developed with consideration of prerequisites: the program begins with biomedical courses (biology, anatomy, biochemistry, immunology, biophysics, cytology, histology, embryology, etc.), followed by preclinical courses (microbiology, pathology, pharmacology, internal disease propedeutics). It is then followed by clinical courses (internal diseases, surgery, clinical immunology and allergology, dermatology, infectious diseases, pediatrics, neurology, etc.). While studying these subjects, priority is given to various areas related to the field of dentistry.

Students are introduced to the specialty through introductory courses in the university's laboratories and clinics, where they acquire practical skills. The subsequent learning process takes place in specialized clinics, focusing on therapeutic, surgical, orthodontic, pediatric, and adolescent dentistry. It is noteworthy that the final semester is dedicated to clinical practice, which is conducted entirely in dental clinics, where students perform procedures directly on patients under the supervision of the lecturer. This helps them develop independent decision-making skills and adapt to various environments.

The educational program is based on the study of the structure of the human body, the physiological and biochemical processes occurring within it, the etiology and pathogenesis of diseases (both dental and non-dental), pathology, morphology, clinical issues, treatment, and prevention, which includes:

- The structure and development of the human body within the norm (structure and function of the body, medical biology, genetics, histology, cytology, embryology, anatomy, topographic anatomy);
- Mechanisms for ensuring the functioning of the human body (biophysics, physiology, biochemistry);
- Mechanisms of disease development and diagnostic methods (pathology, microbiology, parasitology, Methods of Diagnosis);
- Principles of clinical manifestation, diagnosis, treatment, and prevention of diseases (surgical diseases, internal diseases, pediatrics, infectious diseases, dermatovenerology, psychiatry and medical psychology, clinical immunology and allergology, ophthalmology, otorhinolaryngology, neurological diseases, etc.). Special emphasis is placed on those diseases that the future specialist may encounter in dental practice.

Within the biomedical course, the structure of the human body (anatomy) is integrated with the function of the human body (physiology). The study of the body's structure is carried out in parallel with its functional mechanisms. Horizontal integration allows students to perceive the human body as part of a unified system. The biomedical course also incorporates problem-based learning, clinical correlations, within which clinical cases are discussed. This promotes vertical integration and helps develop students' critical thinking and independent information-gathering skills.

The teaching of dental courses incorporates interrelated cycles of theoretical and practical studies. The theoretical part includes the etiology and pathogenesis of dental diseases, clinical manifestation, etc., determined to help the student with considering abundant clinical cases based on the critical analysis, synthesis and evidence-based dentistry of the acquired information, formulating differential diagnosis and diagnosis, as well as developing a dental patient treatment plan. The practical part of studies provides developing of practical/manual skills necessary for dental clinical procedures by working within a dental

simulation environment, chairside in dental clinics and participating in role-playing games. In clinical dental courses students are involved in the clinical examination of patients, diagnostics and treatment of dental diseases under the supervision of professors. Besides they provide assisting of the dentists, which helps to improve several skills needed for future professional work in dental team. During the treatment process, they develop communication skills within professional society as well as communication with patients, considering ethical principles, familiarize themselves with teamwork, adapt to new environments, discuss the conclusion and develop a disease treatment plan based on evidence-based dentistry, considering the patient's general condition, special needs, age, dental status, etc.

Among the mandatory disciplines of the specialty are: propedeutics of therapeutic and prosthetic dentistry, prevention of dental diseases, phantom and clinical odontology, endodontics, periodontology, diseases of the oral mucosa; pediatric therapeutic and surgical dentistry; oral surgery; maxillofacial surgery; oral, head, and neck radiology; integrated course of dental implantology; oncology of the maxillofacial area and reconstructive surgeries; orthodontics; prosthetic dentistry; geriatric dentistry. The final course of teaching includes clinical practice in dental clinics.

The one-cycle educational programme Dentistry has been created on the basis of the ECTS system and provides a combined, student-oriented learning process which includes theoretical studies, practical training and a research module.

The curriculum content, volume and studying methodology correspond to the master's level as well as the current achievements of the dental field, requirements and market tendency.

THE one-cycle educational programme of Dentistry consists of 300 ECTS credit that are divided as follows:

- general educational courses – 27 credits
- Biomedical sciences – 66 credits
- Research skills – 12 credits
- Clinical courses – 53 credits
- General module in Dentistry – 7 credits
- Therapeutic dentistry - 32 credits
- Surgical dentistry – 26 credits
- Prosthetic dentistry – 26 credits
- Pediatric dentistry – 26 credits
- Orthodontics - 15 credits
- Elective courses – 10 credits

[Please see annexes 1- Programme Structure](#)

During a semester students must obtain 30 credits, per year - 60 credits, however, according to the programme specifics and the student's individual workload, number of credits may be less or more than 60 credits, but no more than 75 credits. 1 credit equals 25 hours, duration of a semester - 20 weeks.

8. Methods of Assessment

The system of evaluation of learning results and competencies is in accordance with the legislation and corresponds to the evaluation and credit granting standards approved by the order N3 (on “approving credit calculation rule of an education programme”) of the Minister of Education and Science of Georgia dated January 5, 2007 and based on it, at Tbilisi Humanitarian University, by the order of the Rector of the University, approved assessment methods (No. 10/01 of January 18, 2017), and modified by the order of the Rector of the Tbilisi Humanitarian University, (No. 108/01 of June 19, 2018).

General evaluation system of a student knowledge:

- Maximum evaluation of an education course- 100 points;
- Overall assessment system looks as follows:

The student's knowledge assessment system provides for:

a) Five positive assessments:

- a.a) (A) excellent – 91 and more grade points;
- a.b) (B) very good - 81-90 grade points;
- a.c) (C) good - 71-80 grade points;
- a.d) (D) satisfactory - 61-70 grade points;
- a.e) (E) enough - 51-60 grade points;

b) Two types of negative grades are considered:

- b.a) (FX) not passed - 41-50 grade points. It means that a student needs more individual work to cover material, and is given one more possibility to pass the exam.
- b.b) (F) failed – 40 and less grade points. It means that work done by the student was not enough and the subject should be learnt again.

In case of acceptance of FX in the component of the educational program, the student has the right to take an additional exam in the same semester, not less than 5 days after the announcement of the final exam result.

- Passing of credit is allowed after attaining learning outcomes in correspondence with the syllabus and getting one of the positive evaluations;
- Evaluation implies total score, received after mid-term and final examinations.
- A student is allowed to take the final examination taking into account the minimum of 51 points, which are scored based on the points obtained in the mid-term and final examinations (11 + 40 points).
- A student may take additional examination in the same semester (trimester) not earlier than 10 days of getting (Fx- did not pass) (41-50points) at the final examination.
- Evaluation criteria and methods are explicitly formulated in syllabus and specifics of each discipline is considered.
- The mentioned evaluation system is multi-component and divided into the following components:
 - Activity- maximum 30points (practical, seminarwork, homework assignment, paper, presentation, writing an essay, discussion or other activity (upon a teacher's choice and according to specifics of a discipline) -
 - One mid-term exam- maximum 30 points;
 - Final exam -maximum 40 points;

- Total-maximum 100 points.
- A student is supposed to confirm the material acquired at the final examination.
- The final examination is regarded passed, if a student gets 51% of the maximum point (21 points out of 40 points).

Assessment criterias are detailed in each syllabus.

Факультет здравоохранения

Название программы – стоматология

Академическая степень, подлежащая присвоению: дипломированный стоматолог

Направление - широкая сфера - 09 здравоохранение, социальное благосостояние; узкая сфера - 091 здравоохранение; детальная сфера - 0911 детальная медицина / 0911.1.1 стоматология

Язык обучения - русский

Объем программы с кредитами и часами: 300 кредитов (7500 часов)

Один кредит - 25 часов, продолжительность одного семестра - 20 недель, в течение семестра студент набирает 30 кредитов

Язык обучения – русский

Тип образовательной программы: одноступенчатая программа высшего образования

Руководитель программы: доктор медицины, профессор Илона Сакварелидзе

1. Цель программы

Целью данной программы является –осуществление подготовки конкурентоспособных специалистов с высшим медицинским образованием по специальности «стоматология»,с активной жизненной позицией, обладающих высокими социально-личностными компетенциями, современными знаниями, практическими навыками, инновационным мышлением, востребованных на рынке труда, способных своевременно и качественно решать задачи по охране стоматологического здоровья и повышения качества жизни населения.

Соответственно, целью программа является предоставить выпускникам:

- Навык рассматривать стоматологические проблемы в патогенетическом комплексе целостного организма, основываясь на знаниях биомедицинских и клинических наук.
- Навык клинического мышления и анализа, используя принципы доказательной стоматологии.
- Навык осуществлять деятельность в сфере стоматологии с учетом профессиональных и этических норм.
- Навык понимать необходимость непрерывного стоматологического образования и профессионального развития.

2. Предусловие для допуска на программу

а) Студентом образовательной программы дипломированного стоматолога факультета здравоохранения Тбилисского гуманитарного учебного университета может стать лицо, имеющее соответствующий документ (аттестат) государственного образца или приравненный к нему документ и получившее право на обучение по результатам единых национальных экзаменов.

б) Прием иностранных граждан без единых национальных экзаменов осуществляется в порядке, установленном законодательством.

в) Для поступления на образовательную программу дипломированного стоматолога факультета здравоохранения Тбилисского гуманитарного учебного университета обязательным условием является сдача четвертого профильного предмета по выбору абитуриента: биология и/или химия.

г) Для студентов, переведенных из других высших образовательных учреждений на факультета здравоохранения Тбилисского гуманитарного учебного университета в порядке мобильности, мобильность студентов на образовательную программу дипломированного стоматолога осуществляется в соответствии с приказом министра образования и науки Грузии № 10/Н от 4 февраля 2010 г. и на основании нормативных актов, установленных университетом.

3. Результаты обучения по программе (отраслевые и общие компетенции)

Подготовка дипломированного стоматолога обеспечивает формирование ряда компетенций:

Академические компетенции, включающие знание теоретических и клинических дисциплин и способность к обучению;

Социально-личностные компетенции, включающие ориентацию на профессиональные ценности, знания, знание и соблюдение деонтологических норм;

Профессиональные компетенции, включающие совокупность знаний, умений и навыков, необходимых для осуществления диагностических, лечебных и профилактических мероприятий в профессиональной деятельности;

Согласно описанию квалификаций второй ступени высшего образования Национальной рамки квалификаций высшего образования, в результате окончания образовательной программы дипломированного стоматолога, исходя из целей программы и миссии университета, выпускник достигнет уровня соответствующей степени магистра, что сгруппировано в трех сферах компетенций:

Знание:

1. Критически понимает и логически формулирует особенности структурных функций организма как на клеточном уровне, так и на уровне всей системы в норме и патологии.
2. Описывает стоматологические заболевания, соматические заболевания, связанные с стоматологической патологией, так же их этиологию, патогенез, клинику, современные подходы к лечению, влияние факторов окружающей среды, вредных привычек, здорового образа жизни, психологических и поведенческих факторов на здоровье человека и прогноз заболевания.
3. Описывает механизмы действия лекарственных средств при различных соматических, стоматологических и метаболических патологических состояниях и заболеваниях, принципы лечения неотложных состояний и управления неотложными состояниями.
4. Осознает ценности и этические нормы профессиональной деятельности, методы исследования в сфере здравоохранения, особенности и вызовы регулирования сферы здравоохранения.

Навык:

5. Проводит консультацию пациента на основании анамнеза, клинического протекания, анализа сопутствующих соматических заболеваний и определяет диагноз, метод лечения, прогноз заболевания с использованием методов доказательной стоматологии с учетом возрастных, психологических особенностей, специальных потребностей пациента.
6. Устанавливает эффективную коммуникацию с пациентом, сопровождающими лицами, используя принципы этики.
7. Критически анализирует достоверную комплексную информацию, эпидемиологические данные, полученные независимо из источников, информационных систем, электронных баз данных,

представляет основанные на доказательствах выводы, превентивные меры в академических и профессиональных кругах.

8. Использует новейшие технологии и достижения в сфере стоматологии, современные подходы к лечению, гайдлайны в процессе комплексного лечения сложных стоматологических клинических случаев с учетом своей безопасности и безопасности пациента.

9. Управляет пациентом в случае необходимости оказания первой помощи, во время неотложных, в том числе во время находящихся в корреляции со сферой стоматологии ситуаций.

10. Использует нормы, определенные отраслевым законодательством, регуляции сферы здравоохранения и профессиональной деятельности, разрабатывает рекомендации, связанные с гигиеническими нормами на основе оценки факторов окружающей среды.

Ответственность и автономность:

11. Определяет рамки своих возможностей и в случае необходимости обращается к другим специалистам области демонстрирует готовность к профессиональному совершенствованию.

12. Адаптируется в новых и сложных условиях, предоставляет качественные услуги на основе рациональных решений и новейших подходов.

4. Методы достижения результатов обучения

Программа предусматривает изучение биомедицинских курсов в течение первых трех семестров, которые дают представление о структуре, физиологических и метаболических особенностях организма в норме. В течение следующих двух семестров изучаются курсы преคลินิกической подготовки: пропедевтика внутренних болезней, патология, микробиология, фармакология, введение в радиологию и т. д., благодаря которым студенты понимают течение патологических процессов как на уровне организма, так и на клеточном уровне. После указанного, начиная с шестого семестра, учебная программа предусматривает терапевтический и хирургической клинической учебные курсы: внутренние болезни, эндокринология, педиатрия, неврологические заболевания, педиатрия, клиническая иммунология и аллергология и т. д. Особое внимание уделяется заболеваниям, которые сочетаются со стоматологическими заболеваниями, а также решению неотложных ситуаций, которые могут возникнуть в стоматологической практике.

Студенты также изучают методы оказания неотложной помощи, которые проводятся в симуляционной лаборатории. Навыки отрабатываются на манекенах и симуляторах.

В учебную программу также включена тематика сферы здравоохранением, в частности влияние факторов окружающей среды на организм человека (окружающая среда и здоровье), системы здравоохранения и особенности ее менеджмента.

Обладателю квалификации дипломированного стоматолога в общем и целом специалисту в сфере здравоохранения необходимо выработка исследовательских навыков. Программа включает три курса: Методы исследования (этапы научного исследования и методы разработки статей, биостатистические методы исследования и т.д.), Эпидемиология (методы исследования, характеристика, профилактика заболеваний, превенция, скрининг и т.д.) и Доказательная стоматология (студенты знакомятся с средствами поиска информации, основанными на доказательствах, и приоритетами их использования в повседневной практике).

Студенты также изучают принципы академического письма, которые выработают в них навык создания логически структурированных письменных текстов.

Учебные курсы по стоматологии являются важной частью достижений результатов программы стоматологии. Обучение начинается с курса «основы стоматологии», который знакомит студента первого курса с его будущей профессией, с теми задачами и решениями, которые стоят перед будущими врачами-стоматологами, для благополучия общества, приоритетами непрерывного стоматологического образования, ролью стоматологических ассоциаций в развитии отрасли. Стоматологические учебные курсы включают в себя все направления стоматологии: терапевтическую, ортопедическую, хирургическую, детскую стоматологию и ортодонтию.

В процессе обучения, помимо теоретического обучения, большое внимание уделяется развитию практических навыков, что крайне важно. Выработка клинических навыков происходит в симуляционной лаборатории, оснащенной манекенами и симуляторами, стоматологическими креслами и фантомами; с обеспечением стоматологическими материалами и инструментами для проведения терапевтических, ортопедических, ортодонтических и хирургических манипуляций. Муляжные лаборатории расположенные в университете, оснащены современными фантомами, где студенты могут выполнять на фантомах предусмотренные программой манипуляции. После выработки практических навыков студенты выполняют манипуляции на пациентах под наблюдением лектора. Одним из приоритетов университета является собственная стоматологическая клиника, полностью оснащенная современным оборудованием. Кроме этого, университет сотрудничает с различными стоматологическими клиниками. На этих базах студенты проводят консультации пациентов, собирают анамнез, осуществляют производство медицинской документации и выполняют манипуляции непосредственно на пациентах, предусмотренные отраслевыми стандартами. Важно, что десятый семестр обучения полностью посвящен стоматологической клинической практике. Помимо мануальных навыков, обучение в клинической среде способствует выработке у студентов способности адаптироваться к новой среде.

Учебные курсы обучения по стоматологии учитывают современные подходы к диагностике и лечению, а также новейшие гайдлайны. Выделены учебный курс «Гериатрическая стоматология», который знакомит студентов со спецификой старческого возраста, возможными ограничениями пациента и особенностями проведения лечения исходя из потребностей пациента.

Методы обучения программы разнообразны и включают современные методы обучения: интерактивные лекции, практические занятия, семинары, обучение у постели и кресла больного,

лабораторные работы, ролевые игры, клинические корреляции, в лаборатории симуляционное и непосредственно с пациентами обучение для выработки клинических и практических навыков, дискуссию, выполнение исследовательской работы, основанное на проблеме обучение (PBL), обучение, основанное на клинических случаях (CBL) и т. д.

Система оценки предусматривает оценку клинических и профессиональных навыков студентов объективно на структурированном клиническом экзамене (OSCE). Знания студентов также проверяются посредством письменной оценки, которая включает как вопросы с множественным ответом (MCQ), так и открытые вопросы.

На последнем курсе студенты проходят клиническую практику по различным направлениям стоматологии. Обучение проводится как в собственных клиниках университета, так и в сотрудничающих с университетом стоматологических клиниках. Студенты имеют наилучшую возможность адаптироваться к новой клинической среде, они принимают самостоятельные решения и выполняют этапы лечения непосредственно с пациентом под наблюдением лектора. Клиническая практика является обязательным компонентом и включает в себя: терапевтическую стоматологию, хирургическую стоматологию, детскую стоматологию, ортопедическую стоматологию и ортодонтию. Манипуляции, которые необходимо выполнять во время клинической практики, изложены в силлабусе. К силлабусу прилагается дневник практики, в котором указывается курс обучения, руководитель курса, обязательные для выполнения манипуляции и их количество. Формат также включает оценку качества выполненной работы и рекомендации со стороны наставника/руководителя, что помогает студенту увидеть недостатки или слабые стороны для дальнейшего их исправления.

Исходя из специфики различных учебных дисциплин, предусмотренных программой, в учебном процессе будут использоваться **следующие методы обучения:**

- **Лекция** – изложение теоретического материала лектором в интерактивном режиме. Основное внимание уделяется ключевым понятиям, определениям, допускам, предположениям. Лекция знакомит студентов с научными фактами. Тематика лекций представлена с использованием наглядного/визуального материала.
- **Семинар** — под руководством лектора группа студентов изучает тематику лекции, обсуждает вопросы. Это позволяет студентам углубить свои знания в рамках тем, затронутых в лекции. Семинар предполагает представление и обсуждение докладов, а также подведение итогов. Координирует эти процессы лектор. Студентам предоставляются соответствующие материально-технические ресурсы.
- **Дискуссия** – один из методов интерактивного обучения, студенты обсуждают конкретный вопрос, высказывают собственное мнение, рассуждают логически и приводят собственные обоснования. Помогает развивать навыки вербальной коммуникации и логического мышления.
- **Групповая работа** – этим методом во время обучения студенты делятся на группы, и учебные задания им дает лектор. Члены группы индивидуально обрабатывают вопрос и параллельно делятся им с остальными членами группы. Исходя из поставленных задач в процессе работы группы между членами могут быть распределены функции. Эта стратегия обеспечивает максимальную вовлеченность всех студентов в процесс обучения.

- **PBL (обучение, основанное на проблеме)** — студентам предлагается обсудить и решить неизвестную, сложную проблему. Это позволяет им в рамках учебного курса применять имеющиеся знания и определить дефицит знаний. Это способствует развитию навыков критического анализа проблем, синтеза информации, выработке навыка командной коллаборации.
- **Ролевая игра** – подразумевает выполнение студентами роли пациента и роли врача, а также выработку и демонстрацию практических/клинических навыков.
- **CBL (обучение, основанное на клинических случаях)** — студент применяет знания, рассматривая/обсуждая реальный случай, что помогает улучшить когнитивные навыки студента. Студенты рассматривают/обсуждают клинические случаи в процессе групповой работе. Метод способствует коллаборации, интеграции знаний, повышает мотивацию студентов к обучению, способствует выработке саморефлексии и критической рефлексии, выработке исследовательских навыков.
- **Анализ случая (Case Study)** – профессор на лекции рассматривает/обсуждает конкретный случай вместе с студентами, которые всесторонне и основательно изучат вопрос.
- **Демонстрационный метод** – этот метод подразумевает визуальное/наглядное представление информации. С точки зрения достижения результата оно достаточно эффективное. Во многих случаях материал представляется студентам одновременно в аудио и в визуальный путь. Демонстрация учебного материала может быть осуществлена как профессором, так и студентом. Этот метод делает наглядным различные ступени восприятия учебного материала, конкретизирует ту работу, которую студенты должны выполнить независимо/самостоятельно. В то же время данная стратегия наглядно представляет суть вопроса/проблемы.
- **Обучение, ориентированное на действие** – лектор делает презентацию, требует от профессора и студента активную вовлеченность в процесс обучения, особую нагрузку приобретает практическая интерпретация теоретического материала.
- **Обучение у постели пациента** - представляет собой основную стратегию обучения студентов клиническим курсам; Занятия проводятся в медицинском и/или стоматологическом учреждении под руководством лектора. Целью этого является выработка профессиональных навыков у студентов.
- **Практические занятия** - опыт практического обучения в контролируемой среде, который ставит перед собой цель - углубление знаний/понимания студента, профессиональную подготовку. Практическое обучение обеспечивает использование учебных/образовательных ресурсов в симуляционных учебных аудиториях/кабинетах (анатомии, гистологии, патологии и т. д.), в симуляционной лаборатории, на клинической базе. Студент всегда работает при поддержке и соответствующей помощи лектора.
- **Лабораторная работа** – работа с химическими препаратами в лаборатории, измерение веществ, проведение реакций и т. д. Работа с микроскопами, исследование микроскопических препаратов, выявление тканевых препаратов, патологий, степени поражения, определение исхода патологического процесса.
- **Демонстрация клинических/практических навыков** – сбор анамнеза пациента, проведение физического обследования, регистрация данных, обследование хирургического пациента, лечение ургентных состояний, оказание первой помощи во время при неотложных состояниях, наложение швов, инъекции в мышцу, в вену, подкожно, катетеризация вен, инфузия лечебных средств в вену и т. д.

- **Клинические корреляции** - в рамках биомедицинских и преклинических учебных курсов обсуждаются релевантные тематике лекции клинические случаи. Помогает студенту лучше понять материал, в рассмотрении/обсуждении теоретического материала в клиническом аспекте и в вертикальной интеграции.
- **Симуляционное обучение** – обучение в симуляционной лаборатории путем выработки клинических навыков на манекенах и симуляторах. В некоторых случаях для этой же цели можно использовать ролевые игры.
- **Исследовательская работа** — выполнение заданий, ориентированных на исследование в рамках учебных курсов, поиск материала, обработка, его представление в письменном формате.

Методы оценки:

- **Устная презентация** – демонстрация знаний теоретического материала, дискуссия по конкретным вопросам в виде повествования или ответа на вопросы, разрешение вопроса и принятие правильного решения.
- **Письменный квиз** – проверка интеграции навыков и знаний по конкретным вопросам в рамках пройденного материала. Могут включать открытые вопросы и/или вопросы с множеством ответов.
- **Тест** - письменная работа на промежуточных и итоговых экзаменах; проверка теоретических знаний.
- **Демонстрация клинических/практических навыков** – сбор анамнеза пациента, проведение физического обследования, регистрация данных, обследование хирургического пациента, лечение ургентных состояний, оказание первой помощи во время при неотложных состояниях, лечение боли и дистресса, применение местной анестезии, лечение кровотечения, переливание заменителей крови, наложение швов, инъекции в мышцу, в вену, подкожно, катетеризация вен, инфузия лечебных средств в вену, снятие швов и дренажей и т. д.
- **Презентация клинического случая** - презентация случая пациента, которая помогает студенту эффективно разрешить клинический случай и выработать навыки клинического рассуждения, интерпретации данных и интеграции информации для проведения дифференциальной диагностики и составления плана лечения. Презентация включает в себя анамнез пациента, анализ и синтез информации (список проблем и дифференциальная диагностика), менеджмент (диагностика и план лечения).
- **Исследовательская работа** — углубленный анализ определенной темы/проблемы. Требует чтения дополнительной литературы, обработку данных и представление в письменном формате. Это позволяет студенту получить более глубокие знания и понимание курса обучения, творчески интегрировать знания, четко представлять и обсуждать результаты в письменном и устном формате, а также понимать этические аспекты исследовательской работы.
- **OSPE** (объективно структурированный практический экзамен) – объективный инструмент для оценки теоретических, практических навыков и навыков решения проблем в рамках преклинических курсов. Студенты должны распознать и описывать анатомические, гистологические образцы, рентгенологические изображения.

OSCE (объективно структурированный клинический экзамен) – метод оценки, основанный на презентации студента, которым оцениваются его клинические навыки/компетенции. Это практический, основанный на реальных примерах подход к обучению, позволяющий объективно оценить

компетентность студентов. Его содержание и процедуры стандартизированы. Каждая экзаменационная станция

- ориентирован на определенном клиническом навыке/компетенции. Каждый студент выполняет одно и то же задание за одинаковое время. Задание для каждой станции представляет собой реальную клиническую ситуацию.
- **Реферат** - углубленный анализ конкретной темы/вопроса. Требуется чтение, обработка и представление дополнительной литературы в письменной форме. В рамках курса дает возможность углубить знания, лучше понять, возможность выработать возможности и отношения, позволяет расширить предметные/отраслевые знания, критически, творчески и на системном уровне возможность интегрировать знания. Дает возможность студенту четко излагать свои выводы в письменной и устной форме, обсуждать их, а также представлять свои знания и аргументы, на основе которых был разработан тезис; Понимать этические аспекты исследований.
- **Эссе** - поиск информации по конкретной теме, обработка литературы и источников, делится мнениями разных авторов, их формирование хронологически и логически, выражение собственного мнения по указанному вопросу. Представляет в формате письменного дискурса.
- **Ролевая игра** – во время выполнения студентами роли пациента и роли врача происходит демонстрация практических/клинических навыков и их оценка.
- **MiniCex** — используется для оценки основных клинических навыков. Студент выполняет мини-клиническое упражнение. Задание дается по конкретному клиническому случаю и оценивается с помощью специального оценочного листа.
- **Дневник студента** – в последнем семестре студенты ведут дневники, в которых записывают выполненную ими практическую работу. К каждой силлабусу практики прилагается дневник, в котором указаны обязательные для выполнения манипуляции и минимальное количество выполнения. Студент выполняет задания под руководством/контролем лектора. Вначале от него поступают рекомендации, а в конце/последний раз происходит оценка манипуляции соответствующими баллами.
- **Дискуссия** – студенты проводят дискуссию по различным клиническим вопросам. В ходе обсуждения оценивается их вовлеченность, активность, правильность высказанных ими мнений.
- **Анализ клинического случая** - студенту предоставляется клинический случай, и на основе клинического мышления, интерпретации данных и интеграции информации студент выбирает соответствующие методы обследования, диагностики, методов лечения, соответствующие для клинического случая, устанавливает план лечения, определяет превентивные меры и прогнозы.
- **Лабораторная работа** – в лаборатории проведение химических реакций, работа с микроскопами, осмотр микроскопических образцов, выявление тканевых препаратов, патологий, степени поражения/повреждения, определение исхода патологического процесса.

5. Сфера трудоустройства

Выпускник одноступенчатой программы высшего образования по стоматологии может работать младшим врачом (стоматологом), который выполняет функции врача по поручению и под ответственность субъекта, имеющего право на независимую врачебную деятельность (Закон Грузии «О медицинской деятельности», статья 5).

6. Возможность продолжить обучение

Выпускник образовательной программы имеет право:

а) Окончить резидентуру и после сдачи Единого государственного сертификационного экзамена получить право на независимую врачебную деятельность (Закон Грузии «О врачебной деятельности», статья 17)

и/или

б) Продолжить обучение в докторантуре, заниматься педагогической и/или научной деятельностью.

7. Схема организации обучения по образовательной программе:

Программой стоматолога руководит профессор факультета здравоохранения Илона Сакварелидзе. Руководитель программы обеспечивает укомплектование учебных курсов данной программы академическим персоналом, приглашенными преподавателями, имеющими соответствующую квалификацию и профессиональный опыт. С целью прохождения студентами учебной/научной практики заключает договоры с различными государственными и частными медицинскими учреждениями, стоматологическими клиниками и другими учебно/клиническими базами. Координирует процесс работы медицинской клиники и лаборатории факультета здравоохранения ТГУ (Тбилисского гуманитарного университета).

8. Структура программы

В образовательной программе «стоматология» изучаемой на факультете здравоохранения в Тбилисском гуманитарном учебном университете, для присвоения академической степени дипломированного стоматолога необходимо набрать, 300 кредитов ECTS, распределенных следующим образом :

40 (ECTS) кредитов - Модуль общих дисциплин

9 (ECTS) кредитов - Модуль научных дисциплин

57 (ECTS) кредита - Модуль базовых дисциплин

46 (ECTS) кредита - Модуль клинических дисциплин

5 (ECTS) кредитов – Модуль стоматологических дисциплин

31 (ECTS) кредита - Модуль терапевтической стоматологии

24 (ECTS) кредитов - Модуль хирургической стоматологии

22 (ECTS) кредитов - Модуль ортопедической стоматологии

26 (ECTS) кредитов - Модуль детской и подростковой стоматологии

13 (ECTS) кредитов-Модуль ортодонтии

20 (ECTS) кредитов -Модуль клинической практики

7 (ECTS) кредитов – выборочные предметы

9 . Финансовое обеспечение программы

Финансовое обеспечение одноступенчатой образовательной программы стоматолога осуществляется Тбилисским гуманитарным учебным университетом за счет полученных им доходов, осуществленных учредителями инвестиций и других средств, определенных и разрешенных законодательством Грузии. Вышеуказанные финансы, привлеченные в целях реализации программы, направляются на выплату заработной платы академическому персоналу, поощрение и мотивацию студентов, обновление библиотечного фонда, улучшение материально-технической базы и другие учебно-образовательные цели.

10. Интернационализация программы

Одноступенчатая образовательная программа стоматолога модифицирована с учетом международного опыта. Она совместима с аналогичными программами в странах Центральной и Восточной Европы. В целях повышения степени интернационализации программы стоматолога университет на основании ходатайства факультета здравоохранения уполномочена приглашать иностранный и/или иноязычный персонал с целью чтения определенных программой учебных дисциплин на иностранном языке. В целях повышения интернационализации программы стоматолога университет на основании ходатайства факультета здравоохранения уполномочен привлекать студентов, являющихся гражданами иностранных государств, при условии успешного завершения подготовительной образовательной программы по грузинскому языку.

11. Система оценки знаний студентов

Система оценки, существующая в Тбилисском гуманитарном учебном университете делится на следующие компоненты:

Максимальная оценка курса обучения - 100 баллов.

а) Промежуточная оценка составляет суммарно 60 баллов, которые распределяются следующим образом:

Активность студентов в течение учебного семестра - максимум 30 баллов, минимальный проходной балл-20 баллов

Промежуточный экзамен — максимум 30 баллов, минимальный проходной балл-11 баллов

б) Итоговый экзамен - максимум 40 баллов

Общие требования к оценке, установленные законодательством:

- Не допускается оценка результатов обучения, достигнутых студентом в одноразовом порядке - только/исключительно на основе итогового экзамена. Оценка выполненной студентом работы должна предусматривать определенные соотношения:

а) промежуточные оценки;

б) оценка итогового экзамена.

- Получение итоговой оценки происходит на основе суммирования оценок за промежуточные экзамены и итоговые экзамены.

- Право допуска к итоговому экзамену дается студенту, минимальной порог компетентности которого в компонентциях промежуточной оценки суммарно составляет не менее 31 балла.

- минимальный порог компетенции итоговой оценки составляет 50% от общей суммы итоговой/окончательной оценки - т.е. 20 баллов из 40 баллов.

- Студент имеет право допуска на дополнительный экзамен в том же семестре (FX), если он/она не сдал(а) экзамен – в случае, если он/она набрал(а) 41-50% от максимальной оценки.

- Дополнительный экзамен назначается не позднее, чем через 5 дней после объявления результатов итогового экзамена.

Система оценки допускает:

а) Пять видов положительной оценки:

(A) Отлично – 91–100 баллов;

(B) Очень хорошо – максимальная оценка 81–90 баллов;

(C) Хорошо – максимальный балл 71–80 баллов;

(D) Удовлетворительно – максимальная оценка 61–70 баллов;

(E) Достаточно – максимальная оценка 51–60 баллов.

б) Два вида отрицательной оценки:

(FX) Не сдал(а) – 41–50 баллов от максимальной оценки, что означает, что студенту необходимо больше работать для сдачи и ему дается право доступа на дополнительный экзамен один раз с самостоятельной работой;

(F) Срезался/срезалась – 40 баллов или менее от максимальной оценки, что означает, что проделанная студентом работа недостаточна и ему/ей необходимо изучить предмет заново.

□ **Критерии и методы оценки детально изложены в курсах с учетом специфики предмета.**

11.1. Процесс осуществления учебной и клинической практики и критерии оценки

Образовательной программой стоматолога предусмотрено прохождение учебной и клинической практики. Указанное количество обязательных учебных курсов являются неотъемлемой частью программы. Они направлены на выработку профессиональных и клинических навыков студента, что дает ему возможность получить следующие компетенции (знания, навыки и профессиональные ценности), приобретенные в академической среде. Практика важна для всех трех заинтересованных сторон: студента, университета и работодателей. Учебно-клиническая практика осуществляется как в стоматологической клинике университета, так и за его пределами (на клинических базах); Объект практики (организация, принимающая студентов на практику) или его структурная единица соответствует отрасли стоматологии; Учебно-клинической практикой руководит руководитель практики (представитель факультета здравоохранения ТГУ (Тбилисского гуманитарного университета)), который несет ответственность за осуществление курса практики; Объект практики выделяет ментора, который несет ответственность за осуществление контроля над студентами на объекте практики и связывается с университетом соответствующим договором; Профессиональные компетенции, которые должны быть достигнуты в рамках профессиональной практики, в общем, представляют собой динамическую комбинацию знаний, понимания, навыков и возможностей.

В курсе клинической практики обязательном порядке должны быть отображены: цели практики; достигнутые результаты обучения; Отраслевые и общие/трансферные компетенции; Место и сроки осуществления; Активность, осуществляемая в процессе практики; Права и ответственность студентов; Правила ведения дневника; Отчет о практике; Критерии оценки практики; Особые условия практики (при наличии таковых).

11.2 Оценка практики

Оценка практики составляет максимум 100 баллов и делится на два этапа: в виде промежуточной оценки и итоговой оценки.

При промежуточной оценке практики студент должен набрать максимум 60 баллов и учитывает следующие компоненты:

а) Активность (активность - при выполнении практических работ, дискуссия, презентация, ролевая игра, участие в решении ситуационной задачи, ведение дневника практики - максимум 30 баллов, минимальный балл-20)

б) Промежуточный экзамен - максимум 30 баллов, минимальный балл -11

Итоговый экзамен - максимум 40 баллов

Faculty of Law, Business, Humanities and Social Sciences

Business Administration

Program Name: Business Administration

Education level: Bachelor's degree

Academic degree: Bachelor of Business Administration (BBA)

Direction:

- Detailed field - 0413 Management and Administration

Language of instruction: English

Program volume in credits and hours: 180 ECTS credits

Head of the Program: Professor Manana Vasadze

1. Prerequisite for admission to the educational program:

- A person with complete general education, who has a relevant document (certificate) confirmed by the state or an equivalent document, and based on the results of the Unified National Exams, will have an English language assessment of at least 70% of the maximum assessment, can become a student of the Bachelor's degree program "Business Administration" of the Faculty of Law, Business, Humanities and Social Sciences of Tbilisi Humanitarian University.
- Foreign and Georgian citizens have the right to study for the Bachelor's degree program in "Business Administration" without passing the Unified National Exams, in accordance with the rules established by the legislation of Georgia, and in this case, the applicant must submit a certificate of English language proficiency of at least level B. Applicants who have received secondary or higher education in English are not required to submit a certificate.

- Students who have transferred to Tbilisi Humanitarian University on a mobility basis have the right to study at the Bachelor's Program in "Business Administration" of the Faculty of Economics, Business and Management of Tbilisi Humanitarian University in accordance with the legislation of Georgia, including the Order of the Minister of Education and Science of Georgia No. 10/N of February 4, 2010, as well as internal university regulatory documents.
- The prerequisites for admission to the Bachelor of Business Administration program are transparent and ensure the inclusion of individuals with the appropriate knowledge, skills, and values in the program, which serves the student's achievement of the learning outcomes defined by this program.

2 . Program objectives

The goal of the Bachelor of Business Administration educational program is:

1. To prepare competitive (taking into account the requirements of the labor market) highly qualified personnel with broad theoretical knowledge in the field of business administration (marketing, management, finance);
2. To equip students with the practical skills necessary for planning, organizing, implementing and controlling related to this field, which ensures the right decision-making in a complex business environment while adhering to ethical principles;
3. To develop in students the skills of analytical, creative, critical thinking, decision-making, data collection, processing, drawing reliable and relevant conclusions, and effective oral and written communication.

3. program Learning Outcomes

I. Knowledge and Understanding

- 1.1. Describes the basic theories, models, concepts, functions, principles, tools of marketing, finance, management and their importance in the process of managing an organization and determines the importance of information technologies and the role of corporate responsibility in the organization;
- 1.2. Discusses the importance of collecting, processing, evaluating and analyzing information for effective decision-making in a constantly changing internal and external business environment;

II. Skills

- 2.1. Effectively organizes the process of developing a company's strategic plan, identifies business ideas for starting a business, selects the best idea and develops an appropriate business plan for its commercialization;
- 2.2. Plans elements of a marketing strategy and marketing complex for individual strategic business units and organizes measures for their implementation;
- 2.3. Evaluates the financial condition of the company using financial statements and indicators analysis and forecasting methods;

2.4. Evaluates the components of the financial system, the behavior of the money and capital markets, factors affecting interest rates and exchange rates, analyzes the relationship between risk and expected returns on securities.

2.5. Identifies business problems and collects, analyzes and processes the necessary data to solve them, and interprets the results obtained;

III. Responsibility and autonomy

3.1. Responsibility towards professional work in a constantly changing work environment, development of a plan for professional development and its independent implementation.

3.2. The concentrations in the program, which in content represent the sectoral directions of the mentioned field (management, marketing, accounting and finance), are focused on strengthening the learning outcomes in a narrow direction:

Concentration - Management

- Discusses the real environment of business and economy, characterizes the processes taking place in them, evaluates and analyzes them interpretively.
- Performs positive - normative analysis of data, formulates appropriate conclusions on the determinants of the internal and external environment of business.
- Develops strategic and operational approaches and uses them in the process of design and operations management.

Concentration - Marketing

- Processes marketing information data, determinants of consumer reaction and behavior. Principles of market diversification and segmentation, long-term vision of competition.
- Evaluates the stages of marketing strategy, creation of consumer incentives and demand-defining values and the resulting delivery.
- Distinguishes individual elements of a unified marketing process, their specifics and features, digital marketing tools, principles of business social responsibility and ethical norms.

Concentration - Accounting

- Describes and evaluates the feasibility, relevant goals and phased sequence of accounting and reporting; tools and methods for the effective use of normative acts in accordance with international auditing standards.
- Processes data on the activities of individual personnel, organizations and enterprises, ensures the preparation of appropriate financial materials and reports in accordance with international standards.
- Uses the capabilities of digital communication and information technologies when processing data.

Concentration - Finance

- Demonstrates extensive knowledge of modern theories of finance, the practice of financial activities and participates in planning and management.
- Processes financial data on the basis of objectively obtained materials; on the activities of individuals, organizations, formulates his/her assumptions and relevant conclusions.
- Makes a positive normative assessment of the financial, economic and business environment on current financial events and processes, forms his/her own interpretative vision.

4. Employment areas and opportunities for further education

Graduates of the Bachelor of Business Administration program may occupy positions in various areas of economic activity in the private or public sector, at the middle or entry-level management level. In particular, graduates will have the opportunity to be employed in the management of various functional areas:

- In the private sector, both entrepreneurial and non-entrepreneurial (non-commercial) legal entities;
- In public institutions, including legal entities of public law, state authorities and local self-government bodies;
- In international organizations;
- In non-governmental institutions, including charitable organizations or foundations;
- To carry out private business and other activities where knowledge of business administration is required, and a master's degree is not required.

A graduate of the Bachelor's degree program in "Business Administration" can continue their studies in a Master's degree program in Business Administration and/or, in order to change their specialization, in a Master's degree program in another field.

5 . Teaching and learning methods

In the process of studying in the Bachelor's program "Business Administration", in order to achieve learning outcomes, different teaching and learning methods are used, going beyond the specifics of the course, or their combined use is used. In the implementation of the Bachelor's program, adequate methods are selected to achieve learning outcomes, dynamically - taking into account the learning outcomes, the specifics of the academic discipline and the principle of academic freedom of the academic staff involved in the implementation of the program. In general, it is recommended to integrate highly interactive methods into the classical lecture format. When developing individual competencies, work in a working group, project development, presentation, homework and other similar forms of independent work should be used; Also, a practical component and completion of a bachelor's thesis.

The methods of achieving learning outcomes used in the implementation of the Bachelor's Program in "Business Administration" should develop and stimulate cognitive activity in the student. Teaching methods should be selected in such a way as to arouse the student's interest in the topic being studied, make him creatively active and independent in the process of accumulating knowledge.

A lecture is a creative process in which the lecturer and the student participate simultaneously. The main goal of a lecture is to understand the essence of the topic being studied, which implies a creative and active

perception of the material provided. In addition, attention should be paid to the main provisions, definitions, notations, and assumptions of the material. A critical analysis of the main issues, facts, and ideas is required. A lecture should provide a scientific and logically consistent understanding of the main provisions of the subject being studied without overloading it with unnecessary details.

The purpose of **working in a working group** is to provide students with an opportunity to deepen the topics heard in the lecture. Under the guidance of the leading lecturer, a student or a group of students will search for and process additional information, prepare a presentation, write an essay, etc. Reports will be heard, discussions will be held, and conclusions will be drawn. The lecturer, the head of the working group, coordinates the purposeful conduct of these processes.

The purpose of practical training is to form the ability to use theoretical material in the process of solving specific practical tasks, which in turn is the basis for developing the habit of independently using theoretical material. The head of practical training should focus on the methodology of solving tasks and exercises, their implementation, etc.

Student independent work - is the amount of working time (labor) spent on successfully mastering the courses provided for in the curriculum, from familiarization with and study of basic literature to group work and/or preparation for midterm and final exams.

Relevant teaching-learning activities include:

Discussion/debate – one of the most common methods of interactive teaching, which dramatically increases the level of student engagement and activity. This method develops the student's ability to argue and justify their own opinions;

Collaborative work – during this teaching method, students are divided into groups and given learning tasks. Group members work on the issue individually and simultaneously share it with the rest of the group members. Depending on the task set, it is possible to distribute functions among the members during the group work process. This strategy ensures maximum involvement of all students in the learning process;

Problem-Based Learning (PBL) – This learning method uses problem-solving as the initial stage of the process of acquiring and integrating new knowledge;

Cooperative learning is a teaching strategy where each member of a group is required not only to learn, but also to help their teammate learn the subject better; each group member works on a problem until all of them have mastered the subject.

Heuristic method – is based on the step-by-step solution of a task set before students. This task is carried out through the independent recording of facts and seeing the connections between them during the learning process;

Case study – the professor discusses specific cases with students during the lecture, which comprehensively and thoroughly examine the issue;

Brain storming – this method involves the formation and expression of as many, preferably radically different, opinions and ideas about a specific issue/problem within the framework of a specific topic. This method promotes the development of a creative approach to the problem. This method is effective in the presence of a large group of students and consists of several main stages:

a) defining the problem/issue from a creative perspective;

b) recording ideas from the audience around the issue without criticism over a period of time (usually on a board);

c) identifying by elimination, those ideas that are most relevant to the issue;

Demonstration method – this method involves presenting information visually. In terms of achieving results, it is quite effective, in many cases it is better to provide the material to students simultaneously in an audio and visual way. The demonstration of the material to be studied can be carried out by both the teacher and the student. This method helps to make the different stages of perception of the educational material visible, to specify what the students will have to do independently; At the same time, this strategy visually presents the essence of the issue/problem;

Presentation - is a set of educational and cognitive methods that allow solving a problem under the conditions of the student's independent actions and the necessary presentation of the obtained results. Teaching with this method increases the motivation and responsibility of students. Work on a presentation includes the stages of planning, research, practical activity and presentation of results in accordance with the chosen issue. A presentation will be considered implemented if its results are presented clearly, convincingly and in a specific form. It can be performed individually, in pairs or in groups; also, within the framework of one subject or several subjects (integration of subjects). After completion, the presentation is presented to a wide audience.

The inductive method defines a form of knowledge transfer where the flow of thought in the learning process is directed from facts to generalizations, that is, when conveying material, the process proceeds from the specific to the general.

The deductive method defines a form of knowledge transfer that is a logical process of discovering new knowledge based on general knowledge, that is, the process proceeds from the general to the specific.

The analysis method helps us break down the learning material into its constituent parts, as a whole. This makes it easier to cover in detail the individual issues within a complex problem.

The synthesis method involves grouping individual issues into a single whole. This method helps develop the ability to see the problem as a whole.

A method of writing that involves the following activities: making excerpts and notes, summarizing material, writing theses, writing an abstract or essay, and editing a manuscript.

Project development - work on a project includes the stages of planning, research, practical activity and presentation of results in accordance with the chosen issue. A project will be considered implemented if its results are presented in a visible, convincing and concrete form. It can be carried out individually, in pairs or in groups; also, within the framework of one subject or several subjects (integration of subjects). Upon completion, the project is presented to a wide audience.

Practical methods - combine all forms of teaching that develop practical skills in the student. Here, the student independently performs a particular activity based on the acquired knowledge, industrial practice.

Industrial practice is a mandatory component and an integral part of the program. It is focused on developing the student's professional skills. It allows the student to test the competencies (knowledge and skills) acquired in the academic environment in real life. Practice is a statement of the student's expectation of what he should know, understand and/or be able to demonstrate after completing his studies. Professional competencies,

which are planned to be achieved within the framework of professional practice, are generally a dynamic combination of knowledge, awareness, skills and abilities.

A **bachelor's thesis** is a kind of summary work, which tests the student's ability to analyze and synthesize arguments in the field of specialization, as well as the ability to see and evaluate problems. Various types of teaching methods are used to complete a bachelor's thesis, namely: the method of working on a book, which involves searching for, preparing, grouping, systematizing and processing materials related to the topic of the thesis;

6. Evaluation system

The assessment of the level of achievement of student learning outcomes in the educational component of the English-language Bachelor of Business Administration educational program includes assessment forms - intermediate and final assessment, the sum of which constitutes the final assessment (100 points).

The midterm and final assessment includes an assessment component/components that determine the method/methods for assessing the student's knowledge and/or skills and/or competencies (oral/written exam, oral/written survey, homework, practical/theoretical work, etc.). The assessment component combines uniform assessment methods (test, essay, presentation, discussion, performance of practical/theoretical tasks, work in a working group, participation in a discussion, etc.).

The assessment method/methods are measured by assessment criteria, i.e. the unit of measurement of the assessment method, which determines the level of achievement of learning outcomes. Each form and component of assessment has a specific share of the total assessment score (100 points) in the final assessment, which is reflected in a specific syllabus and communicated to the student at the beginning of the academic semester. It is not allowed to award credit using only one form of assessment (interim or final assessment). A student is awarded credit only in case of receiving a positive assessment. During the implementation of the Bachelor of Business Administration educational program, the share of the student's intermediate and final assessment minimum competency threshold is reflected in a specific syllabus.

The grading system allows for: Five types of positive grades:

- (A) Excellent – 91-100 points;
- (B) Very good – 81-90 points of maximum grade;
- (C) Good – 71-80 points of maximum grade;
- (D) Satisfactory – 61-70 points of maximum grade;
- (E) Sufficient – 51-60 points of maximum grade.

Two types of negative grades:

(FX) Fail – 41-50 points of maximum grade, which means that the student needs more work to pass and is allowed to take an additional exam with independent work once;

(F) Fail – 40 points of maximum grade and less, which means that the work done by the student is not sufficient and he/she has to study the subject again.

In the academic component of the Bachelor of Business Administration educational program, in case of receiving an FX, an additional exam is scheduled no later than 5 calendar days after the announcement of the final exam results.